

استاداری گلستان
معاونت برنامه ریزی

گلستان در افق ۱۴۰۴

دفتر برنامه ریزی و بودجه

گزارش گلستان در افق ۱۳۰۲، ادر ۹۳ .

معاونت برنامه ریزی، دفتر برنامه ریزی و بودجه، آذر ۱۳۹۳. گرگان :

۱. گلستان - اوضاع اقتصادی . ۲ - گلستان - اوضاع اجتماعی.

۳ - گلستان - اوضاع فرهنگی. ۴ - گلستان - سند توسعه استان.

نام نشریه :گلستان در افق ۱۴۰۴

تهیه شده در:معاونت برنامه ریزی (دفتر برنامه ریزی و بودجه)

امور نشر : استانداری گلستان

نظارت عالی: اعضاء محترم شورای راهبردی استان

نظارت فنی و ویرایش : علی مرگدری، قدرت اله عابدی،محمد رضا ناهیدی، تاج محمد حسن قاسمی

تهیه کنندگان: قدرت اله عابدی، محمد رضا ناهیدی ، تاج محمد حسن قاسمی ، ثمانه سادات ضیاحسینی،

علی حاتمی ، فاطمه زهد قدس و زهرا شرف پور

کارشناسانی که در تهیه این گزارش همکاری داشته اند: خدیجه امینی، حسین حسن نتاج،

داود چگا، علی رضا نورانی، سید وحیدرضا میرا، محمدحسین صفریان، مرتضی میراکبری ،مریم فروزنده،

آتوسا رادکانی، معصومه جهادی ، حاجی محمد نشاط، کاظم شاهرخی، علی احمدی، هانیه امیری،

فرهاد آهنگری ، آزاده فیضی و محمد مازندرانی

نقشه: آقایان کامران کبیری و عبدالغفور بخشنده

طراحی جلد: روابط عمومی استانداری

چاپ و تکثیر: دفتر فنی شقایق

تاریخ انتشار: آذر ۱۳۹۳

شماره نشریه: ۵۵۰

برنامه ریزی، مدیریت و هدایت علمی و منطقی متغیرها و اجزاء نظام اجتماعی و کمک به تغییر ساختارها و کارکردهای آنها برای دستیابی به سطوح بالاتر رفاه اجتماعی و نظم و مطلوبیت در سطوح مختلف امری اجتناب ناپذیر است. برنامه‌های توسعه بدون اتکاء به نگرش‌های راهبردی و بدون تعهد به آرمان‌ها و آماج بلندمدت، موجب تناقض در نظام تصمیم‌گیری خواهد شد.

مشخص نمودن راهبردهای منطقی و اصولی برای قرار گرفتن در مسیر توسعه زمینه شکل‌گیری تحولات و پویای اقتصادی منطقه در کنار توسعه سایر بخش‌های اجتماعی و فرهنگی را تضمین می‌نماید و استان را از خطر تصمیمات مقطعی، بخشی و کمیت‌زدگی افراطی مصون می‌دارد. این استان با شناخت مسائل اساسی و بکارگیری عالمانه دستاوردهای علمی و مدیریتی و برنامه ریزی بر اساس الزامات منطقی و فرایند برنامه ریزی اقدام به تهیه و تدوین گزارش‌های سفر نموده است.

گزارش‌های حاضر در عین حال که تصویرگر سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان گلستان است، تقاضاهای توسعه برای بارورسازی قابلیت‌های آن از یک سو و کاهش تنگناها و محدودیت‌های باز دارنده از سوی دیگر را دنبال می‌نماید، مجموعه‌ای مدون از اسناد برنامه‌های توسعه‌ای که موجبات توسعه سریع‌تر و شتابان‌تر را برای استان به ارمغان می‌آورد. انتظار می‌رود مردم این خطه که عاشقان مخلص امام‌مقام ولایت هستند، مورد لطف و کرم دولتمردان سخت‌کوش قرار گرفته و در سایه عدالت و مهر ورزی به خواسته‌های به حق خویش نائل گردند.

سفر پر خیر و برکت ریاست محترم جمهور به استان زر خیز گلستان غنیمتی بس بزرگ برای شکوفایی استعدادهای خدادادی استان است و ره‌آورد آن یک تحول اساسی در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خواهد بود، امید است تا در آینده‌ای نزدیک شاهد تحولی بنیادین و اساسی در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی باشیم.

در خاتمه لازم می‌دانم از اعضای محترم شورای راهبردی استان، معاونین محترم استانداری و دستگاه‌های اجرایی به خاطر بررسی و اظهار نظر این گزارش، از جناب آقای مرگدردی معاون محترم برنامه ریزی و اشتغال که تهیه این گزارش در حوزه ایشان و با هدایت کلی ایشان تدوین گردیده و همچنین از جناب آقای عابدی مدیرکل محترم دفتر برنامه ریزی و بودجه و معاونین و

روسای گروه و کارشناسان محترم دفتر برنامه ریزی و بودجه که در تهیه، تنظیم و تدوین گزارش تلاش مجدانه ای داشته اند تقدیر و تشکر نمایم.

حسن صادقلو استاندار گلستان

مقدمه

الف- گزارش وضعیت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان	۱
۱ - موقعیت جغرافیایی و طبیعی	۲
۲ - جمعیت و نیروی انسانی	۱۰
۱ - ۲ - جمعیت	۱۰
۲ - ۲ - نیروی انسانی	۱۰
۳- امور اجتماعی	۱۳
۱- ۳- آموزش و پرورش	۱۳
۳- ۳- بهداشت و درمان	۱۴
۴- ۳- فرهنگ و هنر	۱۵
۲- ۳- ورزش و جوانان	۱۶
۴- امور زیر بنایی	۱۶
۱- ۴- حمل و نقل	۱۶
۲- ۴- عمران شهری	۱۷
۳- ۴- عمران روستائی	۱۹
۴- ۴- انرژی	۲۰
۵- ۴- عشایر	۲۰

۲۱	۵- امور تولیدی
۲۱	۵-۱- کشاورزی (زراعی و باغی)
۲۱	۵-۲- دامپروری
۲۲	۵-۳- شیلات و آبزیان
۲۳	۵-۴- جنگل و مرتع
۲۴	۵-۵- صنعت
۲۴	۵-۶- معدن
۲۵	۵-۷- منابع آبی

۳۸	۲- سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
۴۴	۳- سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
۴۷	ج- سند جامع راهبردی- عملیاتی استان گلستان
۴۸	۱- چشم انداز استان گلستان در افق ۱۴۰۴
۴۹	۲- اهداف کلان توسعه استان

۵۰ امور تولیدی

۵۰ فصل کشاورزی و منابع طبیعی

۵۰	اهم قابلیت‌ها و پتانسیل‌ها
۵۱	اهم مشکلات و تنگناها
۵۱	مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل کشاورزی و منابع طبیعی
۵۳	طرح‌ها و پروژه‌های مهم و محوری فصل کشاورزی و منابع طبیعی

۵۷ فصل صنعت، معدن و تجارت

۵۷	اهم قابلیت‌ها و پتانسیل‌ها
۵۷	اهم مشکلات و تنگناها
۵۸	مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل صنعت، معدن و تجارت
۵۹	طرح‌ها و پروژه‌های مهم و محوری فصل صنعت، معدن و تجارت
۶۲	فصل محیط زیست
۶۲	اهم قابلیت‌ها و پتانسیل‌ها

۶۲	اهم مشکلات و تنگناها
۶۳	مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل محیط زیست
۶۳	طرح ها و پروژه ه های مهم و محوری فصل محیط زیست
۶۴	فصل منابع آب
۶۴	اهم قابلیت ها و پتانسیلها
۶۴	اهم مشکلات و تنگناها
۶۵	مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل منابع آب
۶۵	طرح ها و پروژه ه های مهم و محوری فصل منابع آب
۶۷	اهم قابلیت ها و پتانسیلها:
۶۷	اهم مشکلات و تنگناها :
۶۸	مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای فناوری اطلاعات، ارتباطات و فناوریهای نوین
۶۸	طرح ها و پروژه های مهم و محوری فناوری اطلاعات، ارتباطات و فناوریهای نوین:
۶۹	فصل حمل و نقل
۶۹	اهم قابلیت ها و پتانسیلها
۷۰	اهم مشکلات و تنگناها
۷۰	مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل حمل و نقل
۷۰	طرح ها و پروژه ه های مهم و محوری فصل حمل و نقل
۷۱	فصل مسکن، عمران شهری، روستائی و عشایری
۷۱	اهم قابلیت ها و پتانسیلها
۷۲	اهم مشکلات و تنگناها
۷۳	مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل مسکن، عمران شهری، روستائی و عشایری
۷۴	طرح ها و پروژه ه های مهم و محوری فصل مسکن، عمران شهری، روستائی و عشایری
۷۶	فصل انرژی
۷۶	اهم قابلیت ها و پتانسیلها
۷۶	اهم مشکلات و تنگناها
۷۶	مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل انرژی

۷۷	طرح ها و پروژه های مهم و محوری فصل انرژی
۷۸	امور اجتماعی و فرهنگی
۷۸	فصل فرهنگ و هنر ، رسانه های جمعی و گردشگری
۷۸	اهم قابلیت ها و پتانسیل ها
۷۹	اهم مشکلات و تنگناها
۷۹	مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل فرهنگ و هنر ، رسانه های جمعی و گردشگری
۸۰	طرح ها و پروژه های مهم و محوری فصل فرهنگ و هنر ، رسانه های جمعی و گردشگری
۱۳

۸۴	مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل بهداشت و سلامت
۸۴	طرح ها و پروژه های مهم و محوری فصل بهداشت و سلامت
۸۷	فصل آموزش
۸۷	اهم قابلیت ها و پتانسیل ها
۸۷	اهم مشکلات و تنگناها
۸۸	مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل آموزش
۸۹	پروژه های مهم و محوری فصل آموزش
۹۲	فصل ورزش و جوانان
۹۲	اهم قابلیت ها و پتانسیل ها
۹۲	اهم مشکلات و تنگناها
۹۲	مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل ورزش و جوانان
۹۴	طرح ها و پروژه های مهم و محوری فصل ورزش و جوانان

علی مرگدري
معاون برنامه ريزی و اشتغال استناداری

الف- گزارش وضعیت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان

کلیات

استان گلستان با مساحتی حدود ۲۰۴۳۸ کیلومتر مربع در منتهی الیه جنوب شرقی دریای خزر واقع گردیده و ۱/۲۵ درصد از مساحت کل کشور را در برمی گیرد. این استان دارای ۱۴ شهرستان، ۲۷ بخش، ۲۹ شهر و ۶۰ دهستان می باشد. براساس برآوردهای آماری سال ۱۳۹۲ جمعیت استان گلستان ۱۸۴۷ هزار نفر می باشد که از این تعداد ۹۶۸ هزار نفر آن را جمعیت شهری و ۸۷۹ هزار نفر آن را جمعیت روستایی تشکیل می دهد.

آثار و اسناد تاریخی به دست آمده در استان گلستان نشانگر آن است که از دیرباز جامعه ای اسکان یافته بوده و قدمت آن به شش هزار سال قبل برمی گردد.

استان گلستان به علت قرار گرفتن در مسیر راه ارتباطی تهران به مشهد مقدس خیل عظیمی از مشتاقان حضرت ثامن الحجج علی ابن موسی الرضا (ع) را که برای زیارت به مشهد مقدس می روند را به این استان می کشاند.

تنوع اقلیمی استان گلستان موجبات کشت انواع محصولات کشاورزی (غلات، حبوبات، سبزیجات، محصولات صنعتی، محصولات جالیزی و گروه نباتات علوفه ای) را فراهم نموده است. جنگل های استان از تنوع گونه ای بسیار خوبی برخوردار بوده و در واقع یکی از مهمترین و با ارزش ترین جنگل های تجاری و صنعتی کشور محسوب می گردد.

گزارش پیوست با هدف آشنایی با مهمترین شاخص های عملکرد استان **گلستان** به همراه ارائه نقاط قوت و راهکاری برای برطرف ساختن نقاط ضعف توسعه استان تهیه گردیده است.

۱ - موقعیت جغرافیایی و طبیعی

استان گلستان با مساحتی حدود ۲۰۴۳۸ کیلومتر مربع در منتهی الیه جنوب شرقی دریای خزر واقع گردیده و ۱/۲۵ درصد از مساحت کل کشور را در برمی گیرد. براساس آخرین تقسیمات کشوری این استان دارای ۱۴ شهرستان، ۲۷ بخش، ۲۹ شهر، ۶۰ دهستان و ۱۰۰۴ آبادی دارای سکنه می باشد.

جدول ۱- تقسیمات سیاسی استان گلستان و مقایسه آن با کشور در سال ۱۳۹۲

عنوان	استان	کشور	سهم استان از کشور (درصد)
مساحت (کیلومتر مربع)	۲۰۴۳۸	۱۶۲۸۷۶۳	۱/۲۵
تعداد شهرستان	۱۴	۴۲۲	۳/۳۲
تعداد بخش	۲۷	۱۰۴۱	۲/۵۹
تعداد شهر	۲۹	۱۲۲۴	۲/۲۳
تعداد دهستان	۶۰	۲۵۶۶	۲/۳۴

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات استانداری گلستان

جدول ۲- تقسیمات کشوری در محدوده استان گلستان در سال ۱۳۹۲

نام شهرستان (۱۴)	نام بخشی (۲۷)	نام شهر (۲۹)
آزاد شهر	مرکزی - چشمه ساران	آزاد شهر - نوده خاندوز - نکین شهر
آق قلا	مرکزی - وشمگیر	آق قلا - انبارالوم
بندرگز	مرکزی - نوکنده	بندرگز - نوکنده
ترکمن	مرکزی - سیجوال	بندر ترکمن
رامیان	مرکزی - فندرسک	رامیان - دلند - خان بین - ناقار
علی آباد	مرکزی - کمالان	علی آباد - فاضل آباد - مزرعه - سنگدوین
کردکوی	مرکزی	کردکوی
کلاله	مرکزی - پیشکمر	کلاله - فراغی
کالیکش	مرکزی - لوه	کالیکش
گرگان	مرکزی - بهاران	گرگان - سرخنکلاته - جلین
گنبد کاووس	مرکزی - داشلی برون	گنبد - اینچه برون
گمیشان	مرکزی - گلدشت	گمیش تپه - سیمین شهر
مراوه تپه	مرکزی - گلی داغ	مراوه
مینودشت	مرکزی - کوهسارات	مینودشت

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات استانداری گلستان

آب و هوا

استان گلستان، با توجه به موقعیت جغرافیایی، تحت تأثیر عرض و ارتفاع جغرافیایی، رشته کوه‌های البرز، دوری و نزدیکی به دریا، بیابان‌های جنوبی کشور ترکمنستان، وزش بادهای محلی و ناحیه‌ای و پوشش متراکم جنگلی، آب و هوای گوناگونی دارد. از ۱۳ اقلیم شناخته شده در جهان حدود ۷ اقلیم (معتدل مرطوب، معتدل مدیترانه‌ای، معتدل خشک، معتدل کوهستانی، سرد کوهستانی، نیمه خشک و خشک) با متوسط بارندگی سالیانه ۴۷۰ میلیمتر و ۲۴۸۵ میلیون مترمکعب آبهای سطحی و زیرزمینی متعلق به استان گلستان می باشد. بیشترین دامنه تغییرات آب و هوایی در نواحی جنوبی رشته کوه البرز به علت ارتفاع زیاد و نواحی شمالی استان به علت دوری از دریا و پوشش گیاهی فقیر می باشد.

دریای خزر

دریای خزر مرز قاره‌های آسیا و اروپاست. پیرامون دریای خزر نزدیک به ۶۵۰۰ کیلومتر است که ۱۲۰۰ کیلومتر آن، سواحل ایران به شمار می آید. طول آن ۱۲۰۰ کیلومتر و پهنای آن ۵۴۴ کیلومتر می باشد. از بریدگی های مهم سواحل ایران، مرداب انزلی و خلیج گرگان را می توان نام برد. در محدوده استان گلستان، طول نوار ساحلی ۱۱۰ کیلومتر، عمق دریا ۱۸۰ متر و حجم آن نزدیک به ۷۸۵۷۹ کیلومتر مکعب می باشد. سواحل جنوب شرقی دریای خزر، خلیج گرگان، جزیره آشوراده و قسمتی از شبه جزیره میانکاله در استان گلستان، مهمترین محورهایی است که قابلیت های توریستی جهت استفاده از آب و ورزش های آبی برای علاقمندان دارد. غنی ترین ناحیه دریا از نظر زیست متنوعی از گونه های آبی به ویژه ماهیان خاویاری در این استان است.

جاذبه های طبیعی

استان گلستان دارای تنوع زیست محیطی و جاذبه های طبیعی فراوانی می باشد. بخش هایی از آنها جهت جلوگیری از هرگونه تخریب و تغییر و به عنوان شاخصی از مناطق بکر و دست نخورده تحت حفاظت قرار دارند که عمده ترین مناطق عبارتند از: چشمه گل رامیان، پارک جنگلی دلند، محور گردشگری النگ رامیان، پارک ملی گلستان، منطقه حفاظت شده جهان نما، منطقه شکار ممنوع چلچلی، منطقه شکار و صید ممنوع تالاب گمیشان، مجموعه تالاب های بین المللی آلاگل (آلاگل، آجی گل، آلاگل)، منطقه شکار ممنوع عزیزآباد و منطقه حفاظت شده گرگانرود.

ارتفاعات و قله ها

این استان بین رشته کوه های البرز، دشت های جنوبی کشور ترکمنستان، کوه های استان خراسان شمالی و دریای خزر واقع شده است. کوه شاهوار با ارتفاع ۳۹۴۵ متر بلندترین و نقاط ساحلی با ارتفاع ۲۶- متر پست ترین نقاط استان می باشند.

مهم ترین ارتفاعات استان عبارتند از:

- خط الراس رشته کوه البرز در شهرستان گرگان حد طبیعی بین این شهرستان و شهرستان شاهرود است. مرتفع ترین قله این رشته عبارتند از: قله شاه کوه با ارتفاع ۳۹۱۰ متر، قله پیرگرده کوه با ارتفاع ۳۲۰۴ متر، قله چل چلی با ارتفاع ۳۱۱۱ متر، قله کوه ابر با ارتفاع ۲۸۷۵ متر و قله خوش ییلاق با ارتفاع ۲۸۰۲ متر از سطح دریا می باشد.
- در شمال شرقی گنبد کوه سنگ داغ از شرق به غرب کشیده شده که خط الراس آن مرز طبیعی بین ایران و ترکمنستان بوده و ارتفاع آن به ۷۳۵ تا ۸۱۲ متر می رسد.
- بین دو دره رودخانه گرگانرود و اترک، کوههای کم ارتفاع گلیداغ و نازلی کشیده شده است.
- ارتفاعات شرقی گنبد نیز دنباله رشته کوه های البرز می باشد که به کوه های شهرستان بجنورد متصل می گردد و معروف ترین قله آن بنام زاوه کوه به ارتفاع ۱۴۳۴ متر می باشد.
- ارتفاعات غرب استان شامل باری کوه با ارتفاع ۲۸۸۸ متر، سنگ تراش با ارتفاع ۲۴۰۰، قله دوکولی با ارتفاع ۲۶۰۰ متر، کوه میلانه با ارتفاع ۲۷۵۰ متر، کوه گلدین با ارتفاع ۲۴۰۰ متر می باشد.

آبشارها

استان گلستان باتوجه به موقعیت اقلیمی و طبیعی آبشارهای کوچک و بزرگی دارد که عمدتاً در نواحی میانی سلسله جبال البرز شرقی قرار گرفته اند. برخی از این آبشارها بلند و پر آب و برخی دیگر کوتاه و کم آب هستند. آبشارهای استان به دلیل محل استقرار به دو گروه کوهستانی و جنگلی تقسیم می شوند و هرکدام چشم اندازهای طبیعی و جذابی دارند. این چشم اندازها یا مشتمل بر کوه ها و دره های پوشیده از جنگل اند، یا مناظر کوهستانی و ییلاقی را دربر گرفته اند و در برخی نواحی ترکیبی از مجموعه چشم اندازهای کوهستانی و جنگلی را توأم دارند تقریباً پیرامون اکثر آبشارهای استان اقلیمی مساعد و مطلوب و هوایی دلپذیر، جلوه های زیبا و محوطه هایی برای استفاده از این مناظر زیبا وجود دارند. اهم این آبشارها عبارتند از:

آبشار لوه گالیکش

آبشار لوه یکی از زیباترین آبشار های ایران است که در ۲۰ کیلومتری گالیکش و در ۵ کیلومتری جاده اصلی مشهد- گلستان در کنار روستایی به همین نام واقع شده است. همجواری این آبشار با پارک جنگلی گلستان ارزش توریستی ویژه ای به آن بخشیده است. آبشار لوه در محدوده شهرستان گالیکش قرار دارد.

آبشار شیر آباد

این آبشار در ۷ کیلومتری جنوب شهر خان بین شهرستان رامیان و در دامنه کوه های البرز و جنگل های پوشیده از درختان کهن و سربه فلک کشیده واقع شده است. در مسیر آن رودخانه و چشمه سارهای زیبا و خنک

قرار دارد. آبشار شیرآباد به صورت پله ای و مشتمل بر ۱۲ آبشار کوچک و بزرگ است. بزرگ ترین آبشار آن ۳۰ متر ارتفاع دارد و دو حوضچه با عمق ۴۰ تا ۸۰ متر در پای دیواره آن به وجود آمده است.

آبشار کبودوال

این مجموعه آبشار در دره ای نسبتاً عمیق و بسیار زیبا و درجنگل انبوه و دیدنی کبودوال واقع شده است. کبودوال در ۵ کیلومتری جنوب علی آباد کتول قرار دارد.

آبشار باران کوه

آبشار باران کوه یکی دیگر از آبشارهای زیبای استان گلستان است که در ۱۸ کیلومتری جنوب غربی گرگان و در مسیر رودخانه شصت کلا و پارک جنگلی باران کوه واقع شده است.

جنگل ها و پارک های جنگلی

جنگل های استان گلستان با مناظر و چشم اندازهای بسیار زیبای دره ها و کوه های جنگلی، رودخانه ها، چشمه سارها، فضاها، روستایی ویژه و منحصر به فرد قابلیت های مهم توریستی - جنگلی استان را به نمایش گذاشته است.

همجواری جنگل های گلستان با دشت ها و کوهستان های استان های سمنان و خراسان شمالی، ویژگی های جهانگردی کم نظیری به آن بخشیده که در صورت دسترسی و ایجاد زیرساخت ها، بخش عظیمی از نیازهای تفریحی و گذران اوقات فراغت هم وطنان در استان های سمنان و خراسان شمالی و مسافران گذری را پاسخ خواهد داد.

جنگل های استان گلستان در هر فصلی از سال چهره می آریند و رنگی دگر می یابند. بهار سرسبز و باطراوت است و عطر گل های وحشی آن سراسر مناطق جنگلی را فرامی گیرد. تابستان خنک و آرام با سایه های درختان بلند به تمدد اعصاب و آرامش درونی یاری می رساند. پاییز الوان و رنگارنگ که در هر منظری تابلوی بدیعی را به نمایش می گذارد و زمستان پوشیده از برف به ویژه در ارتفاعات زیبایی های جذاب دارد. اهم نواحی جنگلی عبارتند از:

منطقه جنگلی نهارخوران

منطقه جنگلی نهارخوران یکی از کانون های مورد علاقه و استفاده شهروندان گرگانی، توریست های بین راهی و دوستداران طبیعت است. این ناحیه هتل جهانگردی دارد.

پارک ملی گلستان

پارک جنگلی گلستان نخستین پارک ملی ایران است که در قلمرو استان های گلستان، سمنان و خراسان شمالی واقع شده است. این پارک به دلیل ارزش های بی شمار طبیعی از قبیل جنگل های سرسبز و بکر، گونه های متنوع

گیاهی و جانوری، از جمله مناطق محدود و مشهوری است که در ایران و جهان به ثبت رسیده است. پارک جنگلی گلستان در سال ۱۳۳۶ شمسی به نام منطقه‌های حفاظت شده "آلمه" و "یشکی" مورد حفاظت قرار گرفت و در سال ۱۳۵۵ شمسی، با ادغام این دو منطقه، پارک ملی گلستان با مساحت ۹۱۸۹۰ هکتار به وجود آمد. این پارک بی نظیر از صخره‌های مرتفع آهکی تا تپه ماهورهایی با شیب اندک تشکیل گردیده و از نظر اقلیمی دارای نواحی بسیار مرطوب تا نیمه خشک می‌باشد.

میات و مش

در استان گلستان گونه‌های مختلفی از پستانداران، پرنده‌گان، خزندگان، ماهیان و دوزیستان وجود دارد. از پستانداران عمده استان می‌توان به مرال، شوکا، قوچ و میش، کل، بز، آهو، پلنگ، یوزپلنگ، گربه وحشی و از پرندگان می‌توان به اردک، قو، غاز، درنا، پلیکان و... اشاره کرد.

پیشینه تاریخی

آثار و اسناد تاریخی به دست آمده در استان گلستان نشانگر آن است که از دیرباز جامعه ای اسکان یافته بوده و قدمت آن به شش هزار سال قبل برمی گردد. درحقیقت یکی از قدیمی ترین ایالت های ایران و مرکز عمده آریایی ها در شمال ایران بوده است. این استان بزرگترین و آبادترین سرزمین در شمال ایران در سده های اولیه اسلامی و پیش از آن بوده است. این سرزمین تا قرن چهاردهم به نام ایالت استرآباد نامیده شد.

گلستان از زمان هخامنشیان به بعد به صورت یک ایالت با تشکیلات منظم در آمد در آن دوران با نام هیرکانی یا هیرکانیا، از معروفترین ایالت ایران بوده است. زمان سامانیان به همراه چندین ایالت دیگر در مجموعه سرزمین خورآسان ایران قرار داشت. با ورود اسلام در سده های اولیه آن به خصوص دوران طلایی اسلام و بعد از آن گرگان نقش مهمی در شکوفایی فرهنگ و تمدن اسلامی و ایرانی داشته است. استان گلستان در سال ۱۳۷۶ از استان مازندران جدا شده است و نام آن از چشم انداز طبیعی و بکر استان، به ویژه از پارک ملی گلستان گرفته شده است

آثار باستانی

در محدوده استان آثار باستانی فراوانی شامل بناهای تاریخی، مذهبی و تپه های باستانی وجود دارد که از مهم ترین آنها می توان به دیوار اسکندر، برج قابوس، برج رادکان، امامزاده یحیی بن زید، امامزاده روشن آباد، مقبره مختوم قلی فراخی، حوزه علمیه کریم ایشان، خالد نبی، تورنگ تپه، کاخ آقا محمدخان، فانوس دریایی بندرگر، جرکهنه کلباد، سرکلاته خرابه شهر (تمیشه) آثار حفاری شده از شهر جرجان اشاره نمود.

میل گنبد

بنای آجری میل گنبد از نقطه نظر عظمت معماری، ویژگی‌های هنری و تکنیکی در زمره بزرگترین مفاخر معماری قرن چهارم هجری قمری ایران به شمار می‌رود. ساختمان این میل که آرامگاه شمس المعالی قابوس بن وشمگیر زیاری است، در بالای تپه‌ای در میان پارک بزرگ شهر گنبد کاووس واقع شده‌واز عناصر تزئینی و ساختارهای متناسب، موزون، مستحکم و زیبایی تشکیل شده که روی هم رفته ۵۵ متر ارتفاع دارند. ساقه این گنبد بر روی پایه‌ای مدور قرار گرفته که دو متر آن بیرون از زمین است و قسمت مهمی از آن در داخل زمین قرار دارد. این بنا که در فهرست آثار تاریخی ایران به ثبت رسیده است اولین نمونه‌مقرنس‌های هنر اسلامی ایران محسوب می‌شود. میل گنبد در سال ۳۹۷ ه. ق توسط شمس المعالی قابوس بن وشمگیر آل زیار بنا شده است. وی فرمانروای آن روزگار گرگان بود که در علم و هنر شهرت داشت. این بنا در خرداد سال ۱۳۹۱ به ثبت آثار جهانی رسیده است.

برج رادکان

این برج نزدیک روستای رادکان، در ۲۴ کیلومتری کردکوی و در ۵۴ کیلومتری جنوب گرگان بر فراز تپه‌ای با موقعیت سوق الجیشی واقع شده است. برج ۳۵ متر ارتفاع و بدنه آجرچین ساده‌ای زیباترین قسمت بنا، دو ردیف قطار بندی و دو کتیبه کوفی است که نام بانی آن و تاریخ احداث برج بر آن نوشته شده است. کتیبه برج کشیده و گنبد آن دو پوش است و مخروطی بلند است. طرح داخلی برج رادکان مدور بانمای ساده است. تمام بدنه بنا از آجرهای نظیر برج قابوس در شهرستان گنبد ساخته شده است. این برج محل دفن یکی از اسپهبدان آل باوند طبرستان به نام ابو جعفر محمد بن و نوریان باوندی است. بنای برج در سال ۴۰۷ ه. ق شروع و در سال ۴۱۱ ه. ق به پایان رسیده است.

پل آق قلا

بنای پل آق قلا در قرن نهم هجری قمری و در دوره صفویه بازسازی شده و این پل در ۱۸ کیلومتری شمال گرگان و در شهرستان آق قلا بر روی رودخانه گرگان رود احداث شده است. این پل با ۷۴ متر طول در هر دو طرف جان پناهی به ارتفاع ۱/۵۰ متر دارد. این پل چهارچشمه (طاق) دارد که پایه‌های آن در جهت شرقی و مخالف جریان آب به موج شکن‌هایی تبدیل شده‌اند.

امامزاده‌ها

امامزاده‌های استان گلستان عبارتند از: امامزاده اسحاق بن موسی بن جعفر در محله سرچشمه گرگان (برادر امام رضا «ع»)، امامزاده عبد الله و امامزاده طیب در شهرستان گرگان، امامزاده یحیی بن زید در ۳ کیلومتری گنبد کاووس و....

مشاهیر و شخصیت های تاریخی

- ادب و هنر در این استان به گواه تاریخ و آثار به جای مانده از گذشته ها، سرشار از پویایی، ذوق و مهارت آفرینندگان آن است. دانشمندان و شاعران این استان عبارتند از:
- عبدالقادر جرجانی (مولف اسرار البلاغه و دلایل الاعجاز)
 - سید اسماعیل جرجانی (مولف خوارزمشاهی اولین و بزرگترین دایره المعارف پزشکی به زبان فارسی)
 - فخرالدین اسعد گرگانی (سراینده ویس و رامین)
 - میرداماد، مختوم قلی فراغی، میرفندرسکی و...

آداب و رسوم

استان گلستان با برخورداری از تاریخ کهن شش هزار ساله و سکونت اقوام مختلف فارس، بلوچ، کرد، عرب، ترکمن و... از تنوع قومی و فرهنگی خاصی برخوردار بوده به طوری که این تنوع قومی و فرهنگی در شمال کشور، ایرانی کوچک را تشکیل داده که اقوام مختلف با فرهنگ های متنوع به صورت مسالمت آمیز در کنار یکدیگر زندگی می کنند.

صنایع دستی

عمده ترین صنایع دستی استان گلستان عبارتند از: ابریشم بافی، قالیبافی، نمدمالی، زیلو جاجیم، ظروف و مجسمه های چوبی و پارچه بافی که تولید آن ها در سراسر استان گلستان به ویژه در نواحی جنگلی و در ترکمن صحرا رواج دارد. مهم ترین سوغاتی های استان نیز عبارتند از: قالیچه، پستی های ترکمنی، جاجیم، صنایع دستی چوبی و حصیری و... که برای جهانگردان بسیار جالب توجه است.

زبان و مذهب

مردم ساکن در این استان به دو گروه عمده فارس ها و ترکمن ها تقسیم می شوند. فارس ها در نواحی مرکزی و جنوبی و ترکمن ها در نواحی شمالی سکونت دارند. فارس ها از دو گروه بومی (با گویش گرگانی، مازندرانی و کتولی تکلم می کنند) و مهاجران (شاهرودی ها، خراسانی ها، سیستانی ها و بلوچ ها) و ترکمن ها از دو تیره یموت و گوکلان تشکیل شده اند. همچنین ۹۹/۸ درصد جمعیت این استان را مسلمانان تشکیل می دهند.

جدول شماره ۳- ترکیب ادیان مختلف در استان گلستان در سال ۱۳۹۰

غیر ساکن	ساکن		استان	دین
	نقاط روستائی	نقاط شهری		
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	جمع
۱۰۰	۹۹/۸۶	۹۹/۷۲	۹۹/۸	مسلمان
۰	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۲	زرتشتی
۰	۰	۰	۰	کلیمی
۰	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۱	مسیحی
۰	۰/۱۱	۰/۲۴	۰/۱۷	سایر

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰

۲- جمعیت و نیروی انسانی

۱-۲- جمعیت

جمعیت استان گلستان بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۸۵ حدود ۱۶۱۷۰۸۷ نفر بوده که این رقم در سال ۱۳۹۲ به ۱۸۴۶۹۳۹ نفر رسیده است. رشد جمعیت در سال ۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۸۵ به ۱/۹۲ درصد بوده است.

ضریب جوانی جمعیت نسبت جمعیت کمتر از ۱۵ سال به کل جمعیت می‌باشد، اگر این شاخص از عدد ۴۰ بیشتر باشد آن جامعه دارای ساختار سنی جوان محسوب می‌شود. ضریب جوانی جمعیت استان در سال ۱۳۷۵ برابر ۴۲/۴ درصد بوده که با گذشت ۱۷ سال در سال ۱۳۹۲ به ۲۷/۱ درصد رسیده است. علت این کاهش بیانگر کاهش نرخ باروری و افزایش امید به زندگی و به عبارت دیگر کاهش مرگ و میر می‌باشد.

در سال ۱۳۹۲، از کل جمعیت استان حدود ۲/۲ درصد در گروه سنی کمتر از یک سال، ۱۰/۳ درصد در گروه سنی ۱ تا ۵ ساله، ۷/۷ درصد بین ۶ تا ۱۰ ساله، ۵/۶ درصد بین ۱۱ تا ۱۴ ساله (نوجوانان)، ۱۹/۷ درصد بین ۱۵ تا ۲۴ ساله (جوانان)، ۵۰/۳ درصد بین ۲۵ تا ۶۴ ساله (میانسال) و ۴/۲ درصد در رده سنی بزرگسال قرار داشته‌اند. در سال ۱۳۹۲ در گروه‌های زیر سن ۲۵ سال برتری با مردان و گروه‌های بالای سنی ۲۵ ساله و بالاتر برتری با زنان بوده است.

۲-۲- نیروی انسانی

جمعیت افراد ۱۰ ساله و بیشتر استان گلستان در سال ۱۳۹۲ حدود ۱۴۳۳۳۱۵ نفر بوده که نسبت به سال ۱۳۷۵ حدود ۳۷/۴۲ درصد رشد داشته است. همچنین جمعیت فعال استان از نظر اقتصادی در سال ۱۳۹۲ حدود ۵۵۲۸۹۱ نفر بوده است.

تعداد بیکاران در سال ۱۳۷۵ حدود ۳۸/۲ هزار نفر بوده که با رشد سالانه ۳/۸ درصد در بهار سال ۱۳۹۳ به ۷۵/۳ هزار نفر رسیده است. از نظر میزان نرخ بیکاری از ۹/۹ درصد سال ۱۳۷۵ به ۱۳/۷ درصد در بهار سال ۱۳۹۳ رسیده است.

در سال ۱۳۹۲ از نظر توزیع شاغلین در بخش های مختلف اقتصادی حدود ۳۰/۵ درصد شاغلین در بخش کشاورزی ۳۱/۳ درصد در بخش صنعت و ساختمان و ۳۸/۲ درصد در بخش خدمات مشغول به کار هستند.

جدول شماره ۴- جمعیت استان گلستان طی سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۲

نرخ رشد سالانه (درصد) ۱۳۷۵-۹۲	درصد تغییرات ۱۳۷۵-۹۲	۱۳۹۲	۱۳۸۵	۱۳۷۵ قبل از استان شدن	واحد	عنوان
۱/۵۳	۲۹/۵	۱۸۴۶۹۳۹	۱۶۱۷۰۸۷	۱۴۲۶۴۷۸	نفر	جمعیت استان
۲/۴	۴۹/۸	۹۶۷۸۷۰	۷۹۵۱۲۶	۶۴۶۱۸۷	نفر	جمعیت شهری
-۰/۷	۱۲/۶۶	۸۷۹۰۶۹	۸۱۹۵۸۴	۷۸۰۲۹۱	نفر	جمعیت روستایی
-۰/۹۷	۱۷/۸	۱/۹۲	۱/۲۶	۱/۶۳	درصد	متوسط نرخ رشد جمعیت استان
۱/۲۷	۲۳/۹	۲/۸۵	۲/۱	۲/۳	درصد	متوسط نرخ رشد جمعیت شهری
-۰/۷	-۱۱/۴	۱/۰۱	۰/۴۹	۱/۱۴	درصد	متوسط نرخ رشد جمعیت روستایی
-۰/۰۵	-۰/۸۱	۹۹/۸	۹۹	۹۹	نفر	نسبت جنسی
۱/۵۳	۲۹/۵	۹۰/۴	۷۹/۱	۶۹/۸	نفر	تراکم جمعیت
-۰/۸۶	۱۵/۷	۵۲/۴	۴۹/۲	۴۵/۳	درصد	نسبت شهر نشینی
-۰/۰۲	-۰/۴۲	۲/۳۸	۲/۳	۲/۳۷	درصد	سهم جمعیت استان از کل کشور
-۰/۳۹	۶/۸۷	۱/۷۱	۱/۶۵	۱/۶	درصد	سهم جمعیت شهری از کل جمعیت شهری کشور

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات استانداری گلستان

جدول شماره ۵- شاخص های نیروی انسانی استان گلستان طی سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۲

عنوان	واحد	۱۳۷۵ قبل از استان شدن	۱۳۸۵	۱۳۹۲	درصد تغییرات ۱۳۷۵-۹۲	نرخ رشد سالانه (درصد) ۱۳۷۵-۹۲
جمعیت ده ساله و بیشتر استان	نفر	۱۰۴۲۹۸۰	۱۳۴۹۶۲۳	۱۴۳۳۳۱۵	۳۷/۴۲	۱/۹
جمعیت ده ساله و مناطق شهری	نفر	۴۴۵۲۷۹	۶۷۲۳۵۹	۷۵۳۳۷۳	۶۹/۲	۳/۱۴
جمعیت ده ساله و مناطق روستایی	نفر	۵۹۷۷۰۱	۶۷۷۲۶۴	۶۷۹۹۴۲	۱۳/۷۶	۰/۷۶
جمعیت فعال استان	نفر	۳۸۶۳۳۴	۵۵۶۲۰۹	۵۵۲۸۹۱	۴۳/۲۱	۲/۱۳
جمعیت فعال مناطق شهری	نفر	۱۴۸۹۱۷	۲۶۲۳۳۱	۲۷۶۱۲۱	۸۵/۶۷	۳/۷۱
جمعیت فعال مناطق روستایی	نفر	۲۳۷۴۱۷	۲۹۳۸۷۸	۲۷۶۷۷۰	۱۶/۵۸	۰/۹۱
نرخ فعالیت استان	درصد	۳۷	۴۱/۲	۳۸/۶	۴/۳۲	۰/۲۵
نرخ فعالیت مناطق شهری	درصد	۳۳/۴	۳۹	۳۶/۷	۹/۸۸	۰/۵۶
نرخ فعالیت مناطق روستایی	درصد	۳۹/۷	۴۳/۴	۴۰/۷	۲/۵۲	۰/۱۵
نرخ بیکاری استان	درصد	۹/۹	۱۲/۴	۱۳/۷*	۳۸/۳	۱/۹
نرخ بیکاری در مناطق شهری	درصد	۹/۹۵	۱۳/۲	۱۵/۱*	۵۱/۷	۲/۵
نرخ بیکاری در مناطق روستایی	درصد	۹/۸۳	۱۱/۷	۱۲/۲*	۲۴/۱	۲/۱
سهم زنان از کل اشتغال استان	درصد	۱۷/۱	۱۸	۱۸/۹	۱۰/۵۳	۰/۵۹
سهم زنان از کل اشتغال مناطق شهری	درصد	۱۱/۷	۱۵/۷	۱۷/۱	۴۶/۱۵	۲/۲۶
سهم زنان از کل اشتغال مناطق روستایی	درصد	۲۲	۲۰	۲۰/۶	۲/۴۹	۰/۱۴
جمعیت شاغل	نفر	۳۴۸۱۶۸	۴۸۷۳۰۴	۵۲۰۹۹۱	۴۹/۶۴	۲/۴
جمعیت شاغل در نقاط شهری	نفر	۱۳۴۰۹۹	۲۲۷۷۸۰	۲۵۸۷۸۸	۹۳	۳/۹۴
جمعیت شاغل در نقاط روستایی	نفر	۲۱۴۰۶۹	۲۵۹۵۲۴	۲۶۲۲۰۳	۲۲/۵	۱/۲

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات استانداری گلستان- طرح نیروی کار سال ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳

*اطلاعات بهار ۱۳۹۳ لحاظ شده است.

۳- امور اجتماعی

۳-۱- آموزش و پرورش

تعداد دانش‌آموزان استان از ۴۳۲۰۵۰ نفر در سال تحصیلی ۷۶-۱۳۷۵ به ۲۹۱۳۶۷ نفر در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ رسیده که ۵۹/۲۶ درصد در نقاط شهری و ۴۰/۷۴ درصد در نقاط روستایی مشغول به تحصیل می‌باشند. سهم دانش‌آموزان دختر از کل دانش‌آموزان ۴۸/۲۱ درصد بوده است. همچنین تعداد آموزشگاه‌ها از ۲۴۱۵ واحد در سال ۷۶-۱۳۷۵ به ۲۴۶۷ آموزشگاه در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ رسیده و تعداد کلاس درس از ۱۳۹۰۱ کلاس در سال تحصیلی ۷۶-۱۳۷۵ به ۱۲۶۲۶ کلاس در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ رسیده است. یکی از علل کاهش کلاس درس اجاره‌ای بودن بعضی از مدارس در سطح استان و کاهش تعداد دانش‌آموزان در طی دوره مورد بررسی بوده است.

تعداد دانش‌آموز در هر آموزشگاه از ۱۷۸/۹ دانش‌آموز در سال تحصیلی ۷۶-۱۳۷۵ به ۱۱۸/۱ دانش‌آموز در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ و تعداد دانش‌آموز در کلاس درس از ۳۱/۰۸ دانش‌آموز در سال تحصیلی ۷۶-۱۳۷۵ به ۲۳/۰۷ دانش‌آموز در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ رسیده است. در سال ۱۳۹۲ میزان باسوادی استان ۹۲/۷۱ درصد و میزان باسوادی در نقاط روستایی ۸۹/۷۶ درصد می‌باشد.

جدول شماره ۶- تعداد دانش‌آموزان، آموزشگاه‌ها و کلاس‌های درس استان گلستان

عنوان	واحد	۱۳۷۵ قبل از استان شدن	۱۳۸۳	۱۳۹۲-۱۳۹۳	درصد تغییرات ۱۳۷۵-۹۲	نرخ رشد سالانه (درصد) ۱۳۷۵-۹۲
تعداد دانش‌آموزان	نفر	۴۳۲۰۵۰	۳۵۵۰۳۳	۲۹۱۳۶۷	-۳۲/۵۶	-۲/۲۹
تعداد آموزشگاه	واحد	۲۴۱۵	۲۸۱۵	۲۴۶۷	۲/۱۵	۰/۱۳
تعداد کلاس‌های درس	کلاس	۱۳۹۰۱	۱۴۵۸۷	۱۲۶۲۶	-۹/۱۷	-۰/۵۶
تعداد دانش‌آموزان در کلاس درس	دانش‌آموز	۳۱	۲۴/۳۴	۲۳/۰۷	-۲۵/۵۸	-۱/۷۲
میزان باسوادی	درصد	۷۶/۹۷	۸۲/۲	۹۲/۷۱	۲۰/۴۵	۱/۱

مأخذ: اداره کل آموزش و پرورش استان گلستان

۲-۳- آموزش عالی

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ بالغ بر ۶۹ مرکز آموزش عالی شامل دانشگاه های: جامع گلستان، علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی، علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان و کشاورزی گنبد، ۲۰ دانشگاه جامع علمی - کاربردی، ۱۲ دانشگاه پیام نور، ۱۵ دانشگاه آزاد اسلامی و واحدهای وابسته، ۵ آموزشکده فنی و حرفه ای و ۱۳ موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی در سطح استان فعالیت داشتند. علاوه بر این مراکز، ۳ مرکز تربیت معلم زیر نظر اداره کل آموزش و پرورش در سطح استان وجود داشته است.

تعداد دانشجو به ازای هر هزار نفر جمعیت استان، از ۱۱ دانشجو در سال ۷۶-۱۳۷۵ به ۴۹/۲ دانشجو در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ رسیده که نشان دهنده افزایش تعداد دانشجویان و مراکز آموزش عالی در سطح استان است. همچنین تعداد دانشجویان از ۱۵۶۹۷ نفر در سال ۷۶-۱۳۷۵ به ۹۰۷۶۸ نفر در سال ۹۳-۹۲ افزایش یافته و سالانه ۱۰/۸ درصد رشد داشته است.

سهم دانشجویان دختر از ۴۴/۷۲ درصد در سال ۷۶-۱۳۷۵ به ۴۷/۴ درصد در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ رسیده است.

جدول شماره ۷- تعداد دانشجویان و مراکز آموزش عالی استان گلستان

عنوان	واحد	۱۳۷۵ قبل استان شدن	۱۳۸۳	۹۲-۱۳۹۱	درصد تغییرات ۹۲-۱۳۷۵	نرخ رشد سالانه (درصد) ۹۲-۱۳۷۵
تعداد مراکز آموزش عالی	واحد	۱۱	۱۸	۶۹	۵۲۷/۲۷	۱۱/۴۱
تعداد دانشجویان	نفر	۱۵۶۹۷	۳۶۰۵۰	۹۰۷۶۸	۴۷۸/۲۵	۱۰/۸۷
دانشجویان دختر	درصد	۴۴/۷۲	۵۰/۹۵	۴۷/۴	۵/۹۹	۰/۳۴

مأخذ: موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

۳-۳- بهداشت و درمان

در سال های ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۲ تعداد پزشکان استان از ۷۴۲ پزشک به ۲۱۷۲ پزشک و سرانه تخت بیمارستانی از ۱/۳۷ تخت در سال ۷۵ به ۱/۴۴ تخت در سال ۹۲ به ازای هر هزار نفر از جمعیت استان رسیده است. همچنین سرانه پزشک از ۶/۵ در سال ۷۵ به ۸/۹ پزشک در سال ۹۲ و سرانه دندانپزشک از ۰/۶ در سال ۷۵ به ۱/۷۸ در سال ۱۳۹۲ و سرانه داروساز از ۰/۴۶ در سال ۷۵ به ۱/۱۴ در سال ۱۳۹۲ به ازای هر ده هزار نفر رسیده است.

براساس آمار موجود تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۶۰۸ خانه بهداشت روستایی در سطح استان مشغول به فعالیت بوده است و تعداد مراکز بهداشتی و درمانی روستایی و شهری استان به ترتیب ۹۶ و ۴۷ مرکز بوده است. تعداد بیمارستان های استان ۲۲ باب با ۲۶۶۵ تخت می باشد.

جدول شماره ۸- تعداد پزشکان، سرانه پزشک، دندانپزشک و داروساز و سرانه تخت در استان گلستان

عنوان	واحد	۱۳۷۵ قبل استان شدن	۱۳۷۷	۱۳۸۳	۱۳۹۲	درصد تغییرات ۹۲-۱۳۷۵	نرخ رشد سالانه (درصد) ۹۲-۱۳۷۵
تعداد پزشکان	نفر	۷۴۲	۱۰۱۶	۱۴۹۶	۲۱۷۲	۱۹۲/۷۲	۶/۵۲
سرانه تخت ثابت بیمارستانی تخت (به ازای هر هزار نفر)	تخت	۱/۳۷	۱/۱۱	۱/۲۷	۱/۴۴	۵/۱۱	۰/۲۹
سرانه پزشک (به ازای هر ده هزار نفر)	پزشک	۵/۲	۶/۸	۹/۳	۸/۹	۷۱/۱۵	۳/۲۱
سرانه دندانپزشک (به ازای هر ده هزار نفر)	دندانپزشک	۰/۶	۰/۸	۱/۲۳	۱/۷۸	۱۹۶/۶۷	۶/۶۱
سرانه داروساز (به ازای هر ده هزار نفر)	داروساز	۰/۴۶	۰/۳۹	۱/۰۱	۱/۱۴	۱۴۷/۸۳	۵/۴۸

مأخذ: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گلستان

۴-۳- فرهنگ وهنر

تعداد کتابخانه‌های استان در طی سال‌های ۷۵ تا ۹۲ از ۱۸ کتابخانه به ۵۲ کتابخانه افزایش یافته و از رشد متوسط سالانه ۶/۴۴ درصد برخوردار بوده است. تعداد کتاب‌های موجود در کتابخانه‌های استان از ۱۳۰۰۰۰ جلد در سال ۷۵ به ۵۱۰۱۴۴ جلد در سال ۹۲ رسیده است. متوسط کتاب به ازای هر کتابخانه در سال ۹۲ حدود ۹۸۱۰ جلد کتاب می‌باشد.

تعداد سینماهای استان در سال ۱۳۹۲ برابر با ۸ باب بوده است. ظرفیت سینماهای استان از ۴۵۴۴ صندلی در سال ۱۳۷۵ به ۲۲۴۳ صندلی در سال ۱۳۹۲ کاهش داشته که علت آن عدم استقبال جامعه از فیلم‌های سینمایی و توسعه در سایر بخش‌های سینمایی و... می‌باشد. همچنین تعداد مطبوعات منتشر شده در سال ۱۳۹۲ (روزنامه، هفته‌نامه، ماهنامه و فصلنامه) ۲۲ مورد بوده است. در همین سال شمارگان کتاب‌های منتشر شده در استان ۲۸۸۴۰۰ جلد و سرانه کتاب خوانی در استان ۸۱ درصد می‌باشد.

جدول شماره ۹- تعداد کتابخانه ها، کتاب های موجود و ظرفیت سینماهای استان گلستان

عنوان	واحد	۱۳۷۵ قبل استان شدن	۱۳۷۷	۱۳۸۳	۱۳۹۲	درصد تغییرات ۱۳۷۵-۹۲	نرخ رشد سالانه (درصد) ۱۳۷۵-۹۲
تعداد کتابخانه	باب	۱۸	۲۱	۲۷	۵۲	۱۸۸/۸۹	۶/۴۴
تعداد کتابهای موجود در کتابخانه	جلد	۱۳۰۰۰	۱۵۰۲۰۶	۲۳۸۴۵۸	۵۱۰۱۴۴	۲۹۲/۴۲	۸/۳۷
ظرفیت سینما	صندلی	۴۵۴۴	۵۱۰۸	۳۷۱۵	۲۲۴۳	-۵۰/۶۴	-۴/۰۷

مأخذ: اداره کل کتابخانه ها و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گلستان

۵-۳- ورزش و جوانان

در استان گلستان مساحت فضاهای ورزشی روباز استان در سال ۱۳۹۲ معادل ۸۱۲ هزار مترمربع و مساحت فضاهای سرپوشیده در همین سال حدود ۱۵۳ هزار مترمربع می باشد. همچنین در استان در سال ۱۳۹۲ تعداد ۷ استادیوم ورزشی، ۱۸ استخر شنا و ۱۶۱ سالن ورزشی وجود داشته و سرانه فضای ورزشی (سرپوشیده و روباز) ۰/۵۲ متر مربع بوده است.

جدول شماره ۱۰- مساحت فضاهای ورزشی روباز و سرپوشیده و تعداد استادیوم های ورزشی و استخر شنا استان گلستان در سال ۱۳۹۲

تعداد استخر شنا	تعداد استادیوم ورزشی	مساحت فضاهای سرپوشیده (هزار مترمربع)	مساحت فضاهای ورزشی روباز (هزار مترمربع)
۱۸	۷	۱۵۳	۸۱۲

مأخذ: اداره کل ورزش و جوانان استان گلستان

۴- امور زیر بنایی**۴-۱- ممل و نقل**

راه های ارتباطی یکی از اساسی ترین عوامل شکل گیری فعالیت های اقتصادی گسترده و پیچیده امروزی است. لذا بخش حمل و نقل با برقراری ارتباط بین بخش های مختلف تولیدی و توزیعی نقش مهمی در قیمت تمام شده کالاها و خدمات دارد. بنابراین راه یکی از مهم ترین بخش های زیربنایی و اساسی است که تاثیر مثبتی بر رشد تولیدات، استقرار و اسکان جمعیت و ارتقاء فرهنگ جامعه دارد.

در استان گلستان براساس آمار و اطلاعات موجود کل راه های زمینی اعم از راه های منطقه ای و بین شهری و راه های روستایی در سال ۱۳۹۲ معادل ۴۸۱۹/۶ کیلومتر بوده که ۱۳۳۷ کیلومتر راه منطقه ای و بین شهری (۷۴۹ کیلومتر راه اصلی، ۳۴۴ کیلومتر راه فرعی، ۲۴۴ کیلومتر بزرگراه و فاقد آزادراه) و ۳۴۸۲/۶ کیلومتر راه روستایی (۲۸۲۰/۸ کیلومتر راه آسفالت و شوسه و ۶۶۱/۸ کیلومتر راه خاکی) می باشد. همچنین در سال

مذکور تراکم راه‌های منطقه‌ای و بین شهری حدود ۶/۵۴ کیلومتر و راه‌های روستایی ۱۷/۰۴ کیلومتر (در یکصد کیلومتر مربع) بوده است.

میزان جابجایی مسافر توسط شرکت‌های حمل و نقل جاده‌ای در گلستان در سال ۱۳۹۲ حدود ۶۰۳۶ هزار نفر و میزان جابجایی کالا در سال مذکور معادل ۵۲۸۱ هزار تن بوده است.

به طور کلی عملکرد شبکه‌های موجود حمل و نقل بخصوص شبکه‌های حمل و نقل هوایی و ریلی استان طی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۲ قابل توجه بوده و از رشد مطلوبی برخوردار بوده‌اند.

در گلستان دو فرودگاه گرگان و کلاله وجود دارد، فرودگاه بین‌المللی گرگان شامل طول و عرض باند به ترتیب ۳۳۰۰ و ۶۰ متر و فرودگاه کلاله شامل طول و عرض باند به ترتیب ۲۱۱۷ و ۴۵ متر می‌باشد. در سال ۱۳۹۲ میزان کالای تخلیه شده و بارگیری شده (بار همراه مسافر) و تعداد مسافر ورودی و خروجی به ترتیب حدود ۱۵۲۰ تن و ۱۹۵۶۰۷ نفر بوده است. همچنین تعداد پروازهای فرودگاه بین‌المللی گرگان ۲۶۶۸ پرواز بوده که تعداد ۲۵۴۴ پرواز داخلی و ۱۲۴ پرواز بین‌المللی بوده است.

در سال ۱۳۹۲ طول شبکه راه آهن استان گلستان ۱۶۰ کیلومتر بوده و حجم مسافر و بار جابجا شده توسط راه آهن جمهوری اسلامی ایران در گلستان به ترتیب ۱۰۶۷ هزار نفر و ۱۳۲۵ هزار تن بوده است. (در سال ۱۳۹۲، حدود ۸۰ کیلومتر خط آهن بین‌المللی از گرگان تا اینچه برون احداث گردیده است.)

علی رغم سابقه دیرینه بنادر گز و ترکمن در امر تجارت خارجی با روسیه، در حال حاضر این دو بندر غیر فعال می‌باشند. بندر گز با کاربری مسافری - توریستی دارای ۳ اسکله و بندر ترکمن با کاربری چند منظوره دارای ۲ اسکله می‌باشد.

۴-۴- عمران شهری

برآورد جمعیت شهری استان گلستان در سال ۱۳۹۲ حدود ۹۶۷۸۷۰ نفر بوده که در ۲۹ شهر استان ساکن بوده‌اند. بررسی توزیع شهرهای استان نشان می‌دهد که شهرستان رامیان و علی‌آباد هر کدام با ۴ شهر بیشترین و شهرستان‌های کردکوی، ترکمن، گالیکش، مراوه تپه و مینودشت هر کدام با یک شهر کمترین تعداد شهرها را در استان دارا می‌باشند.

شهرهای استان بطور عمده جمعیت کمتر از پنجاه هزار نفر دارند. برآورد جمعیت شهری در سال ۱۳۹۲ حاکی از آن است که تنها ۲ شهر گرگان (۳۵۴۴۹۳ نفر) و گنبد کاووس (۱۵۱۱۹۷ نفر) دارای جمعیتی بیش از صد هزار نفر و ۲ شهر علی‌آباد (۵۱۰۴۴ نفر) و بندر ترکمن (۵۰۲۰۵ نفر) دارای جمعیتی بیش از پنجاه هزار نفر می‌باشند.

نسبت شهرنشینی در استان گلستان با رشد متوسط سالانه ۰/۸۶ درصد از ۴۵/۳ درصد در سال ۱۳۷۵ به ۵۲/۴۰ درصد در سال ۱۳۹۲ رسیده است.

براساس اطلاعات موجود در بخش عمران شهری مساحت فضای سبز شهرهای استان با رشد سالیانه ۸/۳ درصد از ۱۵۵/۴ هکتار در سال ۱۳۷۷ به ۵۱۱/۷۸ هکتار در سال ۱۳۹۲ افزایش داشته است. سرانه فضای سبز شهری در سال ۱۳۹۲ حدود ۵/۲۹ مترمربع برای هر شهروند بوده است.

سایر شاخص‌های عمران شهری نظیر تعداد مشترکین آب آشامیدنی، خانوارهای شهری برخوردار از آب، درصد بهره‌برداری از آب و... از یک افزایش نسبی در طول این دوره برخوردار بوده بطوری که درصد خانوارهای برخوردار از آب آشامیدنی بهداشتی نقاط شهری استان در سال ۱۳۹۲ معادل ۱۰۰ درصد بوده و تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری با رشد متوسط سالانه ۴/۸۳ درصد از ۱۱۲۶۳۲ مشترک در سال ۱۳۷۵ به ۲۵۰۹۸۹ مشترک در سال ۱۳۹۲ رسیده است. همچنین میزان آب تولیدی در نقاط شهری در سال مذکور حدود ۷۳۲۴۱ هزار مترمکعب بوده که از این مقدار ۵۵۱۵۰ هزار مترمکعب آن به مصرف رسیده است.

میزان بهره‌برداری آب در نقاط شهری استان از ۶۶/۴ درصد در سال ۱۳۷۵ به ۷۵/۳ درصد در پایان سال ۱۳۹۲ و درصد پرت آب از ۳۳/۶ درصد در سال ۱۳۷۵ به ۲۴/۷ درصد در سال ۱۳۹۲ رسیده است، که یکی از عوامل مهم کاهش پرت آب در سال‌های اخیر تعویض شبکه‌های لوله‌کشی فرسوده قدیمی است.

متوسط آب تولیدی هر مشترک شهری در سال ۱۳۹۲ حدود ۲۹۲ متر مکعب و میزان مصرف آن به ازای هر مشترک حدود ۲۲۰ مترمکعب می‌باشد.

حجم مخازن آب در نقاط شهری از ۸۳۰۰۰ مترمکعب در سال ۱۳۷۷ به ۲۳۵۳۰۵ مترمکعب در پایان سال ۱۳۹۲ رسیده است.

جدول شماره ۱۱- ضریب شهرنشینی، تعداد مشترکین آب آشامیدنی، میزان بهره‌برداری آب و پرت آب در

استان گلستان

عنوان	واحد	۱۳۷۵ قبل استان شدن	۱۳۸۳	۱۳۹۲	درصد تغییرات ۱۳۷۵-۹۲	نرخ رشد سالانه (درصد) ۱۳۷۵-۹۲
ضریب شهرنشینی	درصد	۴۵/۳	۴۷/۱۵	۵۲/۴۰	۱۵/۶۷	۰/۸۶
مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۱۱۲۶۳۲	۱۵۴۰۱۷	۲۵۰۹۸۹	۱۲۲/۸۴	۴/۸۳
میزان بهره‌برداری آب در نقاط شهری	درصد	۶۶/۴	۷۴/۳	۷۵/۳	۱۳/۴۰	۰/۷۴
پرت آب	درصد	۳۳/۶	۲۵/۷	۲۴/۷	-۲۶/۴۹	-۱/۷۹

مأخذ: شرکت آب و فاضلاب شهری استان گلستان

۳-۴- عمران (روستائی)

نظام استقرار و اسکان جمعیت در آبادی‌های استان تا حد زیادی وابسته به شرایط طبیعی، جغرافیایی و همچنین توزیع زمین‌های قابل کشت، منابع آب، تسهیلات اولیه روستایی مانند (راه روستایی، برق، آب آشامیدنی، تلفن و...) می‌باشد.

برآورد جمعیت روستایی استان گلستان در سال ۱۳۹۲ حدود ۸۷۹۰۶۹ نفر می‌باشد. بررسی توزیع روستاهای استان نشان می‌دهد که شهرستان گنبد کاووس با ۱۷۱ روستای مسکونی بیشترین و شهرستان بندرگز با ۲۴ روستای مسکونی کمترین تعداد روستاها را در استان دارا هستند.

روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر دارای آب آشامیدنی از ۵۴/۷ درصد در سال ۱۳۷۵ به ۹۱/۶ درصد در سال ۱۳۹۲ و جمعیت روستایی بهره‌مند از آب آشامیدنی از ۵۹ درصد در سال ۱۳۷۵ به ۷۵/۲ درصد در سال ۱۳۹۲ رسیده است.

شهرستان بندرگز با ۹۴/۳ درصد بیشترین و شهرستان مراوه‌تپه با ۵۶/۳ درصد دارای کمترین جمعیت بهره‌مند از آب آشامیدنی روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر می‌باشند که از نعمت آب آشامیدنی برخوردار بوده‌اند. طول خطوط انتقال آب از مخازن تا محل توزیع آب در سال ۱۳۹۲ معادل ۲۹۱۹/۵ کیلومتر و حجم مخازن آب آشامیدنی روستاهای استان معادل ۱۱۰۱۹۰ مترمکعب بوده است.

درصد پرت آب در نقاط روستایی ۲۷/۹۵ درصد بوده که بیشترین پرت آب آشامیدنی نقاط روستایی در شهرستان کردکوی با ۳۲/۴ درصد و کمترین میزان مربوط به شهرستان مینودشت با ۲۳/۱ درصد بوده است. همچنین تعداد ۴۴۵ حلقه چاه عمیق و ۳۱۴ دهنه چشمه بهسازی شده به عنوان منابع تأمین آب آشامیدنی روستایی استان می‌باشند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ حدود ۱۰۲۷ آبادی دارا و خالی از سکنه استان (۹۷/۶ درصد) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده‌اند. از مجموع ۹۲۵ آبادی ۲۰ خانوار و بیشتر استان تعداد ۹۲۱ روستا برخوردار از برق و تعداد ۴ روستا بدون برق می‌باشند. همچنین در همین سال ۹۹/۸ درصد خانوارهای روستایی (تعداد ۲۲۳۵۰۳ خانوار) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده‌اند که بیشترین تعداد خانوار برخوردار مربوط به شهرستان گنبد کاووس با ۴۳۵۸۹ خانوار و کمترین تعداد خانوار برخوردار مربوط به شهرستان ترکمن با ۵۸۷۴ خانوار بوده است.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه‌های روستایی استان گلستان حدود ۳۴۸۲/۵۵ کیلومتر بوده که از این مقدار ۲۴۴۰/۵۱ کیلومتر راه آسفالت، ۳۸۰/۲۷ کیلومتر راه شوسه و ۶۶۱/۷۷ کیلومتر سایر راه‌ها (خاکی) می‌باشد. بیشترین طول راه‌های آسفالتی مربوط به شهرستان گنبد کاووس با

۳۹۰/۳۰ کیلومتر و کمترین طول راههای آسفالته مربوط به شهرستان ترکمن با ۳۹/۷۶ کیلومتر می باشد.

در سال ۱۳۹۲ تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی استان ۶۸۰ روستا (۱۸۷۸۹۹ خانوار) بوده است و همچنین ۹۹/۷ درصد به عبارتی ۹۲۲ روستای بیست خانوار و بیشتر استان از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند. تا پایان سال ۱۳۹۲، برای ۸۹۹ روستای استان طرح هادی تهیه شده که عملیات بهسازی ۱۹۲ روستا اجرایی شده و ۱۱۱ روستا نیز در دست اجرا می باشد.

۴-۴- انرژی

تعداد مشترکین برق استان با رشد متوسط سالانه ۵/۲۴ درصد از ۲۵۴۶۱۸ مشترک در سال ۱۳۷۵ به ۶۰۶۶۴۳ مشترک در سال ۱۳۹۲ رسیده است که از کل مشترکین سال ۱۳۹۲، تعداد ۵۰۳۰۴۶ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در استان ۲۴۲۲۸۳۱/۶ هزار کیلو وات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۱۱۴۰۶۸۴/۸ هزار کیلو وات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در گلستان حدود ۳۹۹۴ کیلو وات ساعت بوده است. تعداد مشترکین گاز طبیعی با رشد متوسط سالانه ۱۰/۲۸ درصد از ۸۴۵۲۱ مشترک در سال ۱۳۷۵ به ۴۴۶۳۶۴ مشترک در سال ۱۳۹۲ رسیده است. که از کل مشترکین سال ۱۳۹۲، به ترتیب ۲۷۳۴۱۸ مشترک شهری و ۱۷۲۹۴۶ مشترک روستایی بوده است. همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی ۲۳۹۹۳۴۸/۷ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۱۰۱۹۵۴۵/۸ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در گلستان ۱۲۳۸۲۴۰ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به نفت گاز با ۶۳۰۵۹۸ هزار لیتر و بنزین با ۴۰۷۱۹۶ هزار لیتر بوده است.

۴-۵- عشایر

عشایر استان گلستان را عمدتاً دو تیپ از عشایر کوچنده اکراد شمال خراسان و عشایر نیمه کوچنده (ترکمن ها) تشکیل می دهند. که شامل دو ایل و ۱۹ طایفه مستقل می باشند. قلمرو زیستی عشایر ۳۵۰ هزار هکتار از مراتع بخش های داشلی برون و مراوه تپه شهرستان های گنبد کاووس، کلاله و مراوه تپه می باشد.

تعداد واحد دامی عشایر استان از ۳۸۵۴۰۰ واحد دامی در سال ۱۳۷۵ به ۸۶۶۹۳۰ واحد دامی در سال ۱۳۹۲ رسیده است. همچنین جمعیت عشایری برخوردار از راه آسفالته در سال ۱۳۹۲ حدود ۲۰ درصد و جمعیت برخوردار از آب آشامیدنی بهداشتی در همین سال معادل ۳۸/۵ درصد می باشد.

میزان تولیدات دامی عشایر استان در سال مذکور برابر با ۴۹۸۸ تن گوشت قرمز و ۱۳۶۰۵ تن شیر خام و ۱۰۱۰ تن پشم بوده است.

۵- امور تولیدی

۵-۱- کشاورزی (زراعی و باغی)

تنوع اقلیمی استان گلستان امکان کشت انواع محصولات کشاورزی (غلات، حبوبات، سبزیجات، محصولات صنعتی، محصولات جالیزی و گروه نباتات علوفه‌ای) را فراهم نموده است.

بررسی سطح زیرکشت محصولات زراعی در طول سال‌های ۹۲-۷۵ نشان از روند مطلوب رشد در استان داشته، به طوری که سطح زیرکشت زراعی استان در سال ۹۲ نسبت به سال ۷۵ به طور متوسط ۱/۲ درصد افزایش و مقدار آن از هزار ۵۰۱ هکتار به ۶۹۹ هزار هکتار رسیده است. همچنین میزان تولید محصولات زراعی در این دوره با متوسط رشد سالیانه ۳/۲ درصد رشد مواجه بوده که مقدار آن از ۱۶۴۸ هزار تن در سال ۷۵ به ۲۸۱۹ هزار تن در سال ۹۲ افزایش یافته است. همچنین تولید محصولات باغی با رشد سالیانه متوسط ۸/۳ درصد از ۵۶ هزار تن در سال ۷۵ به ۲۱۹ هزار تن در سال ۹۲ رسیده و حدود ۴ برابر شده است.

جدول شماره ۱۲: سطح زیر کشت و میزان تولید زراعی و باغی استان گلستان

عنوان	۱۳۷۵ قبل استان شدن	۸۳-۱۳۸۲	۹۲-۱۳۹۱	درصد تغییرات ۹۲-۱۳۷۵	نرخ رشد سالانه (درصد) ۹۲-۱۳۷۵
سطح زیر کشت محصولات زراعی (هکتار)	۵۰۱۰۰۰	۶۸۲۹۵۵	۶۹۹۱۳۲	۳۹/۵	۱/۹۸
میزان تولید محصولات زراعی (تن)	۱۶۴۸۱۶۴	۲۵۷۸۱۸۵	۲۸۱۹۵۸۲	۷۱	۳/۲
سطح اراضی زیر کشت محصولات باغی (هکتار)	۹۰۰۰	-	۳۰۹۶۰	۲۴۴	۷/۵
میزان تولید محصولات باغی (تن)	۵۶۰۰۰	۱۵۹۰۰۰	۲۱۹۹۳۲	۲۹۲	۸/۳

مأخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان

۵-۲- دامپروری

استان گلستان به دلیل دارا بودن شرایط مناسب آب و هوایی برای کشت نباتات علوفه‌ای و نیز فرآورده‌های فرعی آنها (کنجاله‌ها) و پس چر مزارع کشاورزی قابل مصرف در تغذیه دام و برخوردار بودن از مراتع مستعد از موقعیت مناسبی برای پرورش انواع دام برخوردار است. فعالیت‌های دامپروری استان عمدتاً شامل پرورش انواع دام و طیور، زنبور عسل و نوغانداری (کرم ابریشم) می‌باشد. تولید بیش از ۲/۲ میلیون تن خوراک دام و طیور از منابع غذایی خوراک دام استان، وجود ۲۵ کارخانه خوراک دام و طیور با ظرفیت اسمی ۸۸۴ هزار تن سالانه، وجود ۵۱ واحد پرورش مرغ مادر گوشتی در استان، وجود ۹۱ مرکز فعال جمع‌آوری شیر با ظرفیت روزانه ۴۸۵ تن در روز،

وجود ۱۳ واحد کشتارگاه صنعتی طیور فعال با ظرفیت اسمی ۳۵۰۰۰ قطعه در ساعت و ۶ کارخانه مکمل سازی با ظرفیت اسمی ۳۰ هزارتن در سال از جمله قابلیت های برجسته این بخش می باشد.

در طول دوره ۱۳۷۵ الی ۱۳۹۲، شاخص های مربوط به دامپروری دارای تغییرات متفاوتی بوده است. میزان تولید گوشت سفید در سال ۹۲ نسبت به سال ۷۵ از مرز هفت برابر هم فراتر رفته و با رشد متوسط سالیانه ۱۲/۵ درصد از ۲۱ هزارتن در سال ۷۵ به ۱۵۶ هزارتن در سال ۹۲ رسیده است. میزان تولید عسل از ۲۷۹/۹ تن در سال ۷۵ به ۷۵۱ تن رسیده و بیش از دو و نیم برابر شده است. همچنین میزان تولید شیر، گوشت قرمز و تخم مرغ سالانه به ترتیب حدود ۲، ۱/۲ و ۱/۵ درصد رشد داشته است.

جدول شماره ۱۳- میزان تولیدات دامی استان گلستان طی سال های ۱۳۷۵ الی ۱۳۹۲

عنوان	واحد	۱۳۷۵ قبل استان شدن	۱۳۸۳	۱۳۹۲	درصد تغییرات ۱۳۷۵-۹۲	نرخ رشد سالانه (درصد) ۱۳۷۵-۹۲
میزان تولید گوشت سفید (هزارتن)	هزارتن	۲۱	۵۰/۳۴	۱۵۶	۶۴۲	۱۲/۵
میزان تولید گوشت قرمز (هزارتن)	هزارتن	۲۷/۶	۲۹/۴	۳۴/۱	۲۳/۵	۱/۲
میزان تولید شیر (هزارتن)	هزارتن	۲۸۲/۳	۳۸۶	۳۹۰/۵	۳۸	۲
میزان تولید تخم مرغ (هزارتن)	هزارتن	۲۰/۷	۲۴/۴	۲۷	۳۱	۱/۵
میزان تولید عسل (هزارتن)	تن	۲۷۹/۹	۴۵۰	۷۵۱	۱۶۸	۶

مأخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان

۳-۵- شیلات و آبزیان

تنوع اقلیمی، شرایط خاص اکولوژیکی، برخورداری از منابع آبی لازم از جمله سواحل جنوب شرقی دریای خزر (حوزه شیلات ترکمن) و اکوسیستم های آبی خلیج گرگان و تالاب گمیشان و محصورشدن توسط سه حوزه آبخیز گرگان رود، قره سو و اترک و سایر رودخانه هایی که به دریای خزر می ریزند این منطقه را از نظر تولید و استحصال انواع آبزیان شاخص می سازد. استان گلستان با دارا بودن ۱۱۰ کیلومتر نوار ساحلی در کنار دریای خزر یکی از مناطق مستعد صیادی کشور محسوب می گردد.

جدول زیر روند تولید خاویار و گوشت ماهیان خاویاری را طی دوره ۹۲-۷۵ نشان می دهد. در سال ۹۲ میزان تولید خاویار ۱۷۶۵ کیلوگرم بوده که در مقایسه با ۷۹۰۶۳ کیلوگرم در سال ۷۵، با کاهش سالانه ۲۰ درصد مواجه

بوده است. میزان تولید گوشت ماهیان خاویاری در سال ۷۵ معادل ۵۲۱ تن بوده که در سال ۹۲ به ۲۰/۳ تن رسیده و ۱۷ درصد سالانه کاهش داشته است.

میزان تولید در مزارع گرم آبی و سردآبی استان در سال ۹۲ حدود ۱۸۱۲۸ تن بوده که با احتساب ۳۰۴ تن تولید میگو در سایت گمیشان و همچنین تولید گوشت ماهیان استخوانی و خاویاری، کل تولید ماهیان پرورشی استان به ۱۹۶۹۵/۸ تن رسیده است. به منظور حفظ و بازسازی ذخایر انواع ماهیان خاویاری و استخوانی دریای خزر و همچنین تولید ماهی در آب های داخلی استان عملیات تکثیر و بازسازی ذخایر انواع ماهیان خاویاری و استخوانی هر ساله در استان گلستان انجام می پذیرد. به همین منظور در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۴۹ هزار قطعه بچه ماهیان خاویاری و ۶۵۴۸۱ هزار قطعه بچه ماهیان استخوانی رها سازی شده است.

جدول شماره ۱۴- میزان تولید خاویار و گوشت ماهیان خاویاری استان گلستان طی سال های ۱۳۷۵ الی ۱۳۹۲

عنوان	واحد	۱۳۷۵ قبل استان شدن	۱۳۸۳	۱۳۹۲	درصد تغییرات ۱۳۷۵-۹۲	نرخ رشد سالانه(درصد) ۱۳۷۵-۹۲
میزان تولید خاویار	کیلوگرم	۷۹۰۶۳	۱۵۹۳۵/۴	۱۷۶۵	-۹۷	-۲۰
میزان تولید گوشت ماهیان خاویاری	تن	۵۲۱	۹۸/۳	۲۰/۲۹	-۹۶	-۱۷

مأخذ: اداره کل شیلات استان گلستان

۴-۵- جنگل و مراتع

جنگل های استان از تنوع گونه ای بسیار خوبی برخوردار بوده و در واقع یکی از مهمترین و با ارزشترین جنگل های تجاری و صنعتی کشور محسوب می گردد. گونه های بسیار با ارزشی چون بلندمازو، راش، توسکا، افرا، ملج، نمدار، ممرز، سرخدار و... در این جنگل ها وجود دارد که از نظر زیست محیطی و اقتصادی دارای اهمیت فراوان می باشد. وسعت جنگل های طبیعی این استان از ۳۷۹۲۷۳ هکتار در سال ۸۳ به ۴۵۲۱۸۵ هکتار در سال ۹۲ افزایش یافته است. این جنگل ها از گلوگاه در غرب تا گلیداغ در شرق گسترش دارند. از مجموع جنگل های استان حدود ۶۰ درصد تولیدی و مابقی ۴۰ درصد آن، احیایی و حفاظتی می باشند.

از نظر موقعیت جغرافیایی و آب و هوایی، مراتع استان گلستان به سه گروه عمده مراتع بیلاقی، قشلاقی و میان بند تقسیم می شوند. مساحت کل این مراتع از ۱۱۲/۶ میلیون هکتار در سال ۸۳ به ۸۶۲ هزار هکتار در سال ۹۲ افزایش یافته است. از کل مساحت مراتع استان، ۴۳۹ هزار هکتار درجه یک، ۳۳۴ هزار هکتار درجه دو و ۸۹ هزار هکتار درجه ۳ می باشند. میزان تولید علوفه خشک استان به طور متوسط سالیانه ۰/۴۶ درصد کاهش داشته (از ۱۷۲۴۴۷ تن در سال ۷۷ به ۱۶۰۸۶۶ تن در سال ۹۲) است.

جدول شماره ۱۵- مساحت جنگل، جنگلکاری و تولیدات جنگلی استان گلستان در سال ۱۳۹۲

مجموع تولیدات جنگلی	مساحت جنگلکاری	مساحت جنگل
۱۶۰۶۱۳	۲۰۸۶	۴۵۲۱۸۵

مأخذ: اداره کل منابع طبیعی استان گلستان

جدول شماره ۱۶- مساحت مراتع استان و میزان تولید علوفه خشک در سال ۱۳۹۲

تولید علوفه خشک	مرتع		
	فقر	متوسط	خوب
۱۶۰۸۶۶	۸۹۶۲۱	۳۳۴۰۷۶	۴۳۹۱۲۸

مأخذ: اداره کل منابع طبیعی استان گلستان

۵-۵- صنعت

ارزش افزوده واحدهای صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر استان از ۲۰۱۹۰۰ میلیون ریال در سال ۷۵ به ۳۳۵۸۸۶۹ میلیون ریال در سال ۹۰ رسیده که به طور متوسط سالیانه ۱۸ درصد رشد داشته است. همچنین تعداد واحدهای صنعتی ۱۰ نفر کارکن به بالا و شاغلین آنها از ۱۹۸ واحد صنعتی و ۷۵۷۰ نفر شاغل در سال ۷۷ به ۳۵۹ واحد صنعتی با ۱۴۲۴۲ نفر شاغل در سال ۹۰ رسیده که به ترتیب ۴/۶ و ۴/۹ درصد سالیانه رشد داشته است. استان گلستان تا پایان سال ۹۲ دارای ۱۳ شهرک صنعتی به مساحت کل ۱۸۵۰/۹ هکتار بوده است. کل واحدهای صنعتی مستقر در شهرک های صنعتی استان تا پایان سال ۱۳۹۲ معادل ۷۳۰ واحد بوده است. تعداد واحدهای بهره برداری در شهرک های صنعتی از ۴۵ واحد در سال ۷۷ به ۴۳۰ واحد در سال ۹۲ و تعداد شاغلین از ۴۵۷ نفر به ۷۹۷۷ نفر افزایش یافته است. همچنین تعداد واحدهای در حال ساخت شهرک های صنعتی از ۷۸ واحد در سال ۷۷ به ۱۲۵ واحد در سال ۹۲ افزایش یافته است. استان گلستان تا پایان سال ۹۲ دارای ۱۱ ناحیه صنعتی (۹ ناحیه صنعتی فعال و ۲ ناحیه مصوب) بوده است. مساحت این نواحی در سال ۷۷ معادل ۷۷ هکتار و در سال ۷۸ معادل ۹۴ هکتار بوده که تا پایان سال ۹۲ به ۱۸۹/۵ هکتار رسیده است. تعداد واحدهای بهره بردار و در حال ساخت این نواحی به ترتیب از ۱۱ و ۵۸ واحد در سال ۷۸ به ۱۳۷ و ۲۴ واحد در سال ۹۲ افزایش یافته است.

۵-۶- معدن

استان گلستان از نظر وجود منابع معدنی دارای تنوع نسبتاً زیادی است که عبارتند از: ذغالسنگ، صدف کوهی، سنگ لاشه آهکی، ید، سنگ نسوز، شن و ماسه، سنگ لاشه بالاست و خاک رس. میزان ذخیره قطعی معادن استان در سال ۹۲ حدود ۸۰۶۶۹ هزار تن با ظرفیت اسمی ۲۱۶۴/۵ هزار تن بوده است. تعداد شاغلان بخش معدن استان با متوسط رشد سالیانه ۲/۲ درصد از ۱۱۲۲ نفر در سال ۷۵ به ۱۶۱۶ نفر در سال ۹۲ افزایش یافته است.

جدول شماره ۱۷- شاخص های بخش صنعت و معدن استان گلستان طی سال های ۱۳۷۵ الی ۱۳۹۲

نرخ رشد سالانه (درصد) ۱۳۷۵-۹۲	درصد تغییرات ۱۳۷۵-۹۲	۱۳۹۲	۱۳۸۳	۱۳۷۵ قبل استان شدن	واحد	عنوان
۱۸	۱۵۶۳	*۳۳۵۸۸۶۹	*۶۸۱/۲۷	۲۰۱۹۰۰	میلیون ریال	ارزش افزوده کارگاه های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر
۱۲	۶۲۵	۱۸۵۰/۹	۳۹۸/۷	۲۵۵	هکتار	مساحت کل شهرک های صنعتی
۹	۳۳۴/۵	۷۳۰	۲۵۵	۱۶۸	واحد	تعداد واحد های صنعتی مستقر در شهرک های صنعتی
۴	۱۰۰	۷۲	*۵۲	۳۶	قفره	تعداد معادن
-۰/۰۱	-۰/۱۱	*۵۵۵۹۱۷	*۹۶۹۰۵	۵۵۶۵۳۸	میلیون ریال	ارزش کل تولیدات معدنی

مأخذ: اداره کل صنعت، معدن و تجارت و شرکت شهرک های صنعتی استان گلستان

* اطلاعات سال ۱۳۹۰ از سالنامه آماری مرکز آمار ایران لحاظ شده است.

** آمار سال ۱۳۸۲ لحاظ شده است.

۷-۵- منابع آبی

میزان پتانسیل آب های سطحی و زیر زمینی استان ۲۴۸۵ میلیون متر مکعب می باشد. حجم پتانسیل آب های زیر زمینی استان، ۱۲۵۰ میلیون متر مکعب بوده که از این مقدار ۹۴/۴ درصد در حال بهره برداری می باشد. همچنین از ۱۲۳۵ میلیون متر مکعب پتانسیل آب های سطحی استان ۷۱/۸ درصد آن در حال استفاده می باشد.

مصارف آب استان

مصرف آب استان در سال آبی ۹۳-۹۲ از منابع آب های سطحی و زیر زمینی در بخش های کشاورزی و شیلات، شرب، صنعت و معدن و محیط زیست و تبخیر ۲۰۶۷/۷ میلیون متر مکعب بوده است.

مصارف آب شرب: در حال حاضر ۲۲۵ میلیون متر مکعب از منابع آب برای شرب به مصرف می رسد که ۴۲/۲ میلیون متر مکعب آن از منابع آب سطحی و چشمه ها و ۱۸۲/۸ میلیون متر مکعب نیز از چاه ها و قنات ها تأمین می گردد.

مصارف صنعت و معدن: مجموع آب مصرف شده در بخش صنعت و معدن معادل ۶۷/۳ میلیون متر مکعب است که ۳۵/۸ میلیون متر مکعب آن از آب های زیر زمینی (چاه و قنات) و ۳۱/۵ میلیون متر مکعب نیز از منابع سطحی تأمین می شود. در سال ۱۳۸۷ معادل ۱۳ میلیون متر مکعب آب به پالایشگاه و ۱۶ میلیون متر مکعب جهت پتروشیمی تخصیص داده شده است. که تاکنون به بهره برداری نرسیده است.

مصارف کشاورزی و شیلات: در سال آبی ۹۳-۹۲ حدود ۱۶۹۱/۸ میلیون مترمکعب از منابع آب سطحی و زیرزمینی برای آبیاری اراضی زراعی و پرورش ماهی استفاده شده که ۹۶۱/۱ میلیون مترمکعب آن از آب های زیرزمینی (چاه و قنات) و ۷۳۰/۷ میلیون مترمکعب نیز از منابع سطحی تأمین شده است.

مصارف محیط زیست و تبخیر: در سال آبی ۹۳-۹۲ حدود ۸۳/۴ میلیون مترمکعب از منابع آب سطحی تبخیر و مورد استفاده محیط زیست بوده است.

پنج حوزه آبخیز اصلی استان گلستان عبارتند از:

۱- حوزه آبخیز گرگانرود:

این حوزه با مساحت ۱۱۱۶ هزارهکتار مهمترین حوزه تامین آب زراعی و شرب استان می باشد. سدهای وشمگیر، گلستان، بوستان و سدهای در درست احداث زرین گل و نرمآب، قسمت اعظم اراضی زراعی استان و همچنین پارک ملی گلستان در این حوزه واقع شده است. سرشاخه های حوزه مادرسو در حوزه سیاسی استانهای سمنان و خراسان شمالی پس از محدوده تونل گلستان وارد استان گلستان می شود.

۲- حوزه آبخیز اترک:

این حوزه با مساحت ۸۲۳ هزارهکتار در استان گلستان از استان خراسان رضوی سرچشمه گرفته و پس از عبور از خراسان شمالی در محدوده قازانقایه مراوه تپه وارد استان گلستان می شود. رودخانه اترک جزء رودخانه های مرزی کشور می باشد. قسمت اعظم مساحت این حوزه را مراتع تشکیل می دهند و بیشتر خاک آن خاک لس است که علی رغم حاصلخیزی بالای آن، بسیار حساس به فرسایش می باشد.

۳- حوزه آبخیز قره سو:

این حوزه با مساحت ۱۶۵ هزارهکتار در محدوده شهرستانهای گرگان و کردکوی واقع شده، قسمت اعظم آن را اراضی زراعی و جنگلی تشکیل می دهد و به دلیل شیب تند حوزه و طول کم رودخانه های آن از نظر سیل خیزی و خطرات سیل از اهمیت بالایی برخوردار است.

۴- حوزه آبخیز خلیج گرگان:

این حوزه با مساحت ۴۰ هزارهکتار شامل شهرستان بندرگز و بخشی از شهرستان کردکوی که به لحاظ سیل خیزی و سیل گیری مشابه حوزه قره سو می باشد.

۵- حوزه آبخیز نکارود:

این حوزه از ارتفاعات چهار باغ و شاهکو شهرستان گرگان سرچشمه گرفته و پس از عبور از محدوده شهرستانهای کردکوی و بندرگز به شهرستان نکا در استان مازندران منتهی می شود. مساحت این حوزه در محدوده استان گلستان حدود ۱۰۰ هزارهکتار می باشد.

جدول شماره ۱۸- مشخصات سدهای استان گلستان

نوع سد	نام سد	شهرستان	حجم آب تنظیمی (م م م)	نوع مصرف
مختلص در حال بهره برداری	کرنند	کنبد	۳	کشاورزی
	بوستان	کلاله	۳۷/۹	کشاورزی، صنعت و پرورش ماهی
	چمران	کلاله	۳	کشاورزی و پرورش ماهی
	گلستان	کنبد	۱۲۵/۶	کشاورزی، صنعت و پرورش ماهی
	ایمر ۱	کنبد	۶	کشاورزی و پرورش ماهی
	ایمر ۲	کنبد	۴	کشاورزی، صنعت و پرورش ماهی
	کبودوال	علی آباد	۵۷	کشاورزی، صنعت و پرورش ماهی
	آلماکل	کنبد	۵	کشاورزی
	آلاکل	کنبد	۸۵	کشاورزی، صنعت و پرورش ماهی
	وشمگیر	آق قلا	۱۰۶	کشاورزی و پرورش ماهی
	دستغیب	آق قلا	۳	کشاورزی و پرورش ماهی
	گوثر	گرگان	۷	کشاورزی، صنعت و پرورش ماهی
	اینچه برون	کنبد	۸/۵	کشاورزی
دانشمند	کنبد	۲۴	کشاورزی، صنعت و پرورش ماهی	
مختلص در حال اجرا	چایلی	مراوه تپه	۲۳۱	شرب، صنعت و کشاورزی
	نرماب	مینودشت	۱۷۵	شرب، صنعت و کشاورزی
	محمد آباد (انحرافی)	گرگان	۱۳	شرب
	آقدکش	آق قلا	۱۶/۷	صنعت و کشاورزی
مطالعه در حال	نارلی	مراوه تپه	۶	شرب، صنعت و کشاورزی
	رامیان	رامیان	۴۰	شرب، صنعت و کشاورزی
	شصت کلا	گرگان	۱۸	شرب، صنعت و کشاورزی

مأخذ: شرکت سهامی آب منطقه ای گلستان

ظرفیت آب تنظیمی سدهای استان از ۲۲۱ میلیون مترمکعب در سال آبی ۷۸-۱۳۷۷ به ۲۰۱/۴ میلیون مترمکعب در سال آبی ۹۲-۱۳۹۱ رسیده است. که این رقم در برخی سال ها به ۳۵۸ میلیون مترمکعب نیز رسیده است. این تغییرات بیشتر به میزان نزولات جوی وابسته می باشد.

جدول شماره ۱۹- میزان مصرف منابع آبی (سطحی و زیر زمینی) و ضریب بهره برداری از آنها در استان گلستان

عنوان	واحد	۱۳۸۰	۱۳۸۳	۱۳۹۲
ضریب بهره برداری از منابع آب های سطحی استان	درصد	۵۰	۵۳	۶۷/۳
ضریب بهره برداری از منابع آب های زیرزمینی استان	درصد	۷۷	۸۰	۹۴/۲
میزان مصرف آب های سطحی استان	میلیون متر مکعب	۶۲۵/۵	۶۷۵	۸۳۱/۲
میزان مصرف آب های زیرزمینی استان	میلیون متر مکعب	۹۶۰/۵	۹۹۶	۱۱۷۷/۴
ظرفیت آب تنظیمی سدهای استان	میلیون متر مکعب	۳۳۰	۳۵۸	۲۰۱/۴
طرح های کوچک نامین آب (نوسعه و بهبود)	میلیون متر مکعب	۲۵۳	۳۴۲	۴۱۰/۴

مأخذ: شرکت سهامی آب منطقه ای گلستان

جدول شماره ۲۰- مهمترین شاخص های استان گلستان در حوزه جمعیت و نیروی انسانی طی سال های ۱۳۷۵، ۱۳۸۳ و ۱۳۹۲

فصل	عنوان	۱۳۷۵	۱۳۸۳	۱۳۹۲	درصد تغییرات تغییرات ۱۳۷۵-۹۲	نرخ رشد سالانه (درصد) ۱۳۷۵-۹۲	
جمعیت	جمعیت استان	۱۴۲۶۴۷۸	۱۶۱۳۶۹۳	۱۸۴۶۹۳۹	۲۹/۵	۱/۵۳	
	تراکم نسبی جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)	۷۰	۷۹	۹۰/۴	۲۹/۵	۱/۵۳	
	درصد جمعیت شهری	۴۵/۳۰	۴۷/۱۵	۵۲/۴	۱۵/۷	-۰/۸۶	
	درصد جمعیت روستایی	۵۴/۷	۵۲/۸۵	۴۷/۶	-۱۲/۹	-۰/۸۱	
	درصد زنان	۵۰/۲۰	۴۹	۴۹/۹۵	-۰/۵	-۰/۰۳	
نیروی انسانی و اشتغال	جمعیت فعال هزار نفر	استان	۳۸۴	۵۰۳	۵۵۳	۴۴	۲/۱۷
		شهری	۱۶۳	۲۲۳	۲۷۶	۶۹/۳	۳/۱۵
		روستایی	۲۲۱	۲۸۰	۲۷۷	۲۵/۳۴	۱/۳۴
	جمعیت شاغل	استان (هزار نفر)	۳۴۸	۴۳۲	۵۲۱	۴۹/۷	۲/۴
		جمعیت شاغل شهری	۱۳۴	۱۶۶	۲۵۹	۹۳/۳	۳/۹۵
		جمعیت شاغل روستایی	۲۱۴	۲۶۶	۲۶۲	۲۲/۴	۱/۲
	ترکیب اشتغال (درصد)	بخش کشاورزی	۴۶/۱۹	۳۶/۴۰	۳۰/۵	-۳۳/۹	-۲/۴
		بخش صنعت	۱۹/۹۹	۲۳/۱۰	۳۱/۳	-۵۶/۶	۲/۶۷
		بخش خدمات	۳۳/۸۲	۴۰/۵۰	۳۸/۲	۱۲/۹۵	-۰/۷۲
	وضعیت بیکاری	جمعیت بیکار (هزار نفر)	۳۸/۲	۷۰/۵	۷۵/۳*	۹۷/۱	۳/۸
		جمعیت بیکار شهری (هزار نفر)	۱۴/۸	۲۷/۳	۴۱/۵*	۱۸۰/۴	۵/۹
		جمعیت بیکار روستایی (هزار نفر)	۲۳/۴	۴۳/۲	۳۳/۸	۴۴/۴	۲/۲
جمعیت ده ساله و بیشتر (نفر)	۱۰۴۴۹۳۳	۱۳۷۴۳۳۹	۱۴۳۳۳۱۵	۳۷/۲	۱/۹		
نرخ اشتغال	۹۰/۱	۸۵/۹۸	۸۶/۳*	-۴/۲	-۰/۲۴		
نرخ بیکاری	۹/۹	۱۳/۲۷	۱۳/۷*	۳۸/۳	۱/۸		

ماخذ: معاونت برنامه ریزی و اشتغال استانداری گلستان

* اطلاعات نرخ بیکاری مربوط به بهار سال ۱۳۹۳ می باشد.

جدول شماره ۲۱- مهمترین شاخص های استان گلستان در حوزه امور اجتماعی طی سال های ۱۳۷۵، ۱۳۸۳ و ۱۳۹۲

فصل امور اجتماعی	عنوان	۱۳۷۵	۱۳۸۳	۱۳۹۲	درصد تغییرات ۱۳۷۵-۹۲	نرخ رشد سالانه (درصد) ۱۳۷۵-۹۲
بهداشت و درمان و تأمین اجتماعی	تعداد بیمارستانها و مراکز درمانی	۱۷	۱۸	۲۲	۲۹/۴۱	۱/۵۳
	تعداد پزشکان (عمومی و متخصص)	۷۴۲	۱۴۹۶	۲۱۷۲	۱۹۲/۷۲	۶/۵۲
	سراهنه پزشک (به ازای هر هزار نفر)	۰/۵۲	۰/۸۸	۰/۸۹	۷۱/۱۵	۳/۲۱
	تعداد تخت ثابت بیمارستان	۱۵۶۴	۲۰۴۳	۲۶۶۵	۷۰/۴	۳/۱۸
	سراهنه تخت بیمارستان موجود (به ازای هر هزار نفر)	۱/۳۷	۱/۲۷	۱/۴۴	۵/۱۱	۰/۲۹
	تعداد مراکز بهداشتی و درمانی	۶۷	۹۵	۱۴۳	۱۱۳/۴۳	۴/۵۶
آموزش	نرخ باسوادی	۷۶/۹۷	۸۲/۲	۹۲/۷۱	۲۰/۴۵	۱/۱۰
	درصد زنان باسواد	۷۱/۱	۷۶/۴	۹۱/۰۷	۲۸/۰۹	۱/۴۷
	نرخ باسوادی جمعیت شهری	۸۵/۸	۸۸/۶۰	۹۵/۶۱	۱۱/۴۳	۰/۶۴
	نرخ باسوادی جمعیت روستایی	۷۱/۱۵	۷۶/۷۰	۸۹/۷۶	۲۶/۱۶	۱/۳۸
	تعداد دانش آموزان	۴۳۲۰۵۰	۳۵۵۰۳۳	۲۹۱۳۶۷	-۳۲/۵۶	-۲/۲۹
	درصد دانش آموزان دختر	۴۵/۷۸	۴۷/۸۴	۴۸/۲۱	۵/۳۱	۰/۳
	تعداد مدارس (آموزشگاه)	۲۴۱۵	۲۸۱۵	۲۴۶۷	۲/۱۵	۰/۱۳
	تعداد دانشجویان	۱۵۶۹۷	۳۶۰۵۰	۹۰۷۶۸	۴۷۸/۲۵	۱۰/۸۷
	درصد دانشجویان دختر	۴۴/۷۲	۵۰/۹۵	۴۷/۴	۵/۹۹	۰/۳۴
	تعداد دانشگاه های دولتی	۸	۱۵	۵۴	۵۷۵	۱۱/۹
	تعداد دانشگاه های غیر دولتی	۳	۳	۱۵	۴۰۰	۹/۹۳
	تعداد کتابخانه ها	۱۸	۲۷	۵۲	۱۸۸/۸۹	۶/۴۴
فرهنگ و هنر	تعداد کتب موجود در کتابخانه ها	۱۳۰۰۰۰	۲۳۸۴۵۸	۵۱۰۱۴۴	۲۹۲/۴۲	۸/۳۷
	تعداد کانون های پرورش فکری*	۴	۷	۱۷	۳۲۵	۸/۸۸
	تعداد سینما	۶	۶	۸	۳۳/۳۳	۱/۷۱
	تعداد موزه ها	۲	۵	۷	۲۵۰	۷/۶۵
	تعداد مراکز اقامتی	۲۲	۲۸	۳۴	۵۴/۵۵	۲/۵۹

ادامه جدول در صفحه بعد

ادامه جدول شماره ۲۱- مهمترین شاخص های استان گلستان در حوزه امور اجتماعی طی سال های ۱۳۷۵، ۱۳۸۳ و ۱۳۹۲

فصل امور اجتماعی	عنوان	۱۳۷۵	۱۳۸۳	۱۳۹۲	درصد تغییرات ۱۳۷۵-۹۲	نرخ رشد سالانه (درصد) ۱۳۷۵-۹۲
ورزش و جوانان	تعداد ورزشگاهها و اماکن ورزشی (سرپوشیده)	۶۲	۸۳	۴۰۶	۵۵۴/۸۴	۱۱/۶۹
	تعداد سالن های ورزشی در دست احداث	۵	۲۳	۱۱۹	۲۲۸۰	۲۰/۵
	تعداد سالن های سرپوشیده	۳۳	۷۳	۱۶۱	۳۸۷/۸۸	۹/۷۷
	تعداد سالن های مخصوص بانوان	۰	۱	۱۵	-	-
	سالن های ورزشی روستایی	۷	۱۰	۴۵	۵۴۲/۸۶	۱۱/۵۷
	جمعیت ورزشکاران سازمان یافته	۱۰۵۹۵	۳۵۶۵۴	۶۹۷۶۷	۵۵۸/۴۹	۱۱/۷۲
	جمعیت ورزشکاران سازمان یافته زن	۹۰۰	۹۵۰۰	۱۷۹۶۳	۱۸۵۹/۸۹	۱۹/۲۶
	سرانه فضای ورزشی	۰/۱۵	۰/۱۵	۰/۵۲	۲۴۶	۷/۶

ماخذ: دستگاه های اجرایی حوزه امور اجتماعی و فرهنگی و آموزشی استان.

جدول شماره ۲۲- مهمترین شاخص های استان گلستان در حوزه امور زیربنایی طی سال های ۱۳۷۵، ۱۳۸۳ و ۱۳۹۲

فصل امور زیربنایی	عنوان	۱۳۷۵	۱۳۸۳	۱۳۹۲	درصد تغییرات ۱۳۷۵-۹۲	نرخ رشد سالانه (درصد) ۱۳۷۵-۹۲
حمل و نقل	طول بزرگراه (کیلومتر)	۲۸	۱۴۵	۲۴۴	۷۷۱/۴۳	۱۳/۵۸
	طول راههای اصلی (کیلومتر)	۲۳۱	۸۳۵	۷۴۹	۲۲۴/۲۴	۷/۱۶
	طول راه آهن	۷۵	۷۵	۱۶۰	۱۱۳/۳۳	۴/۵۶
	تعداد بنادر مهم	۲	۲	۲	۰	۰
عمران شهری	تعداد مشترکین آب لوله کشی شهری	۱۱۲۶۳۲	۱۵۴۰۱۷	۲۵۰۹۸۹	۱۲۲/۸۴	۴/۸۳
	سرانه آب مصرفی به نفر (شانه روز) لیتر	۱۶۹/۵	۱۵۶	۱۵۶/۱	-۷/۹۱	-۰/۴۸
	میزان آب مصرفی (هزار مترمکعب در سال)	۳۶۴۴۸	۴۲۰۵۷	۵۵۱۵۰	۵۱/۳۱	۲/۴۷
	تعداد مشترکین گاز شهری (مشترک)	۷۷۸۸۶	۱۴۰۴۷۶	۲۷۳۴۱۸	۲۵۱/۰۵	۷/۶۷
بست و مخابرات	طول شبکه گازرسانی شهری (کیلومتر)	۱۱۷۶	۱۷۹۳	۳۰۴۰/۰۲	۱۵۸/۵۱	۵/۷۵
	تعداد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر برخوردار از تلفن ثابت	۳۵۵	۸۲۸	۹۹۲	۱۷۹/۴۴	۶/۲۳
	تعداد تلفن ثابت مشغول به کار	۷۷۳۸۴	۳۶۵۱۸۴	۵۷۶۸۹۶	۶۴۵/۵	۱۲/۵۴
عمران روستایی	روستاهای دارا و خالی از سکنه برخوردار از برق	۹۱۴	۹۹۱	۱۰۲۷	۱۲/۳۶	۰/۶۹
	روستاهای دارای آب آشامیدنی (روستا)	۵۴۶	۶۶۸	۸۹۹	۶۵/۲۰	۳
	روستاهای بهره مند از گاز (روستا)	۱۶	۱۷۹	۶۸۰	۴۱۵۰	۲۴/۶۸
	تعداد مشترکین گاز روستایی (مشترک)	۶۶۳۵	۴۶۰۲۱	۱۷۲۹۴۶	۲۵۰۶/۵۷	۲۱/۱۴
	طول شبکه گازرسانی روستایی (کیلومتر)	۱۱۶/۸	۱۳۴۶	۴۱۸۱/۳	۳۴۷۹/۸۸	۲۳/۴۳

ماخذ: دستگاه های اجرایی حوزه امور زیربنایی استان.

جدول شماره ۲۳- مهمترین شاخص های استان گلستان در حوزه امور تولیدی طی سال های ۱۳۷۵، ۱۳۸۳ و ۱۳۹۲

فصل امور تولیدی	عنوان	۱۳۷۵	۱۳۸۳	۱۳۹۲	درصد تغییرات ۱۳۷۵-۹۲	نرخ رشد سالانه (درصد) ۱۳۷۵-۹۲
کشاورزی (مساحت به هزار هکتار و میزان تولید به هزار تن)	سطح زیرکشت زراعی *	۵۰۱	۷۰۱	۶۹۹/۱	۳۹/۵	۱/۸۷
	سطح زیرکشت زراعی آبی *	۲۲۹	۳۳۰	۳۶۴/۲	۵۹/۰۴	۲/۷۷
	سطح زیرکشت زراعی دیم *	۲۷۲	۳۵۳	۳۳۴/۸	۲۳/۰۹	۱/۲۳
	میزان تولید محصولات زراعی*	۱۶۴۸/۱	۲۵۷۸/۱	۲۸۱۹/۵	۷۱/۰۸	۳/۲۱
	سطح زیرکشت محصولات باغی	۹	۲۴	۳۰/۹	۲۴۳	۷/۵۳
	میزان تولیدات محصولات باغی	۵۶	۱۵۹	۲۱۹/۹	۲۹۲	۸/۳۸
دامپروری	تعداد انواع دام (هزار رأس)	۳۲۸۸	۳۱۶۵	۱۶۵۴	-۴۹/۷	-۳/۹۶
	تعدادانواع طیور (هزار قطعه)	۲۲۴۶۳	۳۶۲۱۷۱	۲۶۶۱۷	۱۸/۴۹	۱
	میزان تولید شیره گوشت (هزار تن)	۳۱۰	۴۱۵/۴	۴۲۴/۶	۳۶/۹۷	۱/۸۷
	میزان تولید تخم مرغ (هزار تن)	۲۰/۷	۲۴/۴	۲۷	۳۱	۱/۵
	میزان تولید گوشت مرغ (هزار تن)	۲۱	۵۰/۳۴	۱۵۶	۶۴۲/۸۶	۱۲/۵۲
	میزان تولید عسل (تن)	۲۷۹/۹	۴۵۰	۷۵۱	۱۶۸/۳۱	۵/۹۸
جنگل و مرتع	مساحت جنگل (هکتار)	۳۷۹۲۷۳	۳۷۹۲۷۳	۴۵۲۱۸۵	۱۹/۲۲	۱/۰۴
	سطح مراتع (هکتار)	۱۳۳۱۶۷۵	۱۱۲۶۰۰۰	۸۶۲۸۲۵	-۳۵/۲۱	-۲/۵۲
	مساحت جنگل کاری (هکتار)	۶۶۵	۶۶۰۹۹	۲۰۸۶	۲۱۳/۶۸	۶/۹۶
شیلات	میزان تولید خاویار (کیلوگرم)	۷۹۰۶۳	۱۵۹۳۵/۴	۱۷۶۵	-۹۷/۷۷	-۲۰/۰۴
	میزان تولید گوشت ماهیان خاویاری (تن)	۵۲۱	۹۸/۳	۲۰/۲۹	-۹۶/۱۱	-۱۷/۳۸
صنایع و معادن	مساحت کل شهرک های صنعتی (هکتار)	۲۵۵	۳۹۸/۷	۱۸۵۰/۹	۶۲۵/۸۴	۱۲/۳۷
	شاغلین واحدهای بهره برداری در شهرکهای صنعتی	۴۵۷	-	۷۹۷۷	۱۶۴۵/۵۱	۱۸/۳۲
	تعداد افراد شاغل در بخش صنعت (نفر)	۷۲۲۷	۱۰۹۷۲	۶۰۰۷۲	۷۳۱/۲	۱۳/۲۷
	تعداد معادن در حال بهره برداری	۸	۲۷	۷۲	۸۰۰	۱۳/۸
	افراد شاغل در بخش معدن (نفر)	۱۱۲۲	۱۳۸۱	۱۶۱۶	۴۴/۰۳	۲/۱۷

ماخذ: دستگاه های اجرایی حوزه امور تولیدی استان.

*اطلاعات اقلام مربوط به سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ می باشد.

برخی از مهمترین شاخص های اقتصادی، اجتماعی استان گلستان و مقایسه آن با کشور در سال ۱۳۹۱

ردیف	شرح	واحد	استان	کشور	سهم	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۲۰۴۳۸	۱۶۲۸۷۶۳	۱,۲۵	۲۱
۲	جمعیت	هزار نفر	۱۸۰۸	۷۶۰۳۷	۲,۳۸	۱۴
۳	جمعیت شهری	هزار نفر	۹۲۹	۵۴۶۰۷	۱,۷۰	۱۸
۴	جمعیت روستایی	هزار نفر	۸۷۹	۲۱۴۳۰	۴,۱۰	۱۱
۵	نسبت جمعیت روستا نشینی	درصد	۴۹	۲۸	-	۳
۶	تراکم جمعیت	نفر در کیلومتر مربع	۸۹	۴۷	-	۷
۷	ازدواج ثبت شده	فقره	۲۲۹۸۶	۸۲۹۹۶۸	۲,۷۷	۱۵
۸	طلاق ثبت شده	فقره	۲۹۲۲	۱۵۰۳۲۴	۱,۹۴	۱۷
۹	نسبت طلاق به ازدواج	درصد	۱۳	۱۸	-	۲۳
۱۰	نسبت فوت شدگان به ۱۰۰۰۰ نفر جمعیت	تعداد	۴۵	۴۸	-	۱۰
۱۱	نرخ مشارکت اقتصادی کل د ر بهار ۹۳	درصد	۳۶,۱	۳۷,۱	-	۲۱
۱۲	نرخ مشارکت اقتصادی شهری د ر بهار ۹۳	درصد	۳۵,۶	۳۶,۱	-	۲۲
۱۳	نرخ مشارکت اقتصادی روستایی د ر بهار ۹۳	درصد	۳۶,۷	۳۹,۸	-	۲۲
۱۴	نرخ بیکاری کل د ر بهار ۹۳	درصد	۱۳,۷	۱۰,۷	-	۲۴
۱۵	نرخ بیکاری شهری د ر بهار ۹۳	درصد	۱۵,۱	۱۲,۰	-	۲۲
۱۶	نرخ بیکاری روستایی د ر بهار ۹۳	درصد	۱۲,۲	۷,۵	-	۲۸
۱۷	سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص د ر بهار ۹۳	درصد	۲۰,۸	۹,۵	-	۱
۱۸	نرخ باسوادی	درصد	۸۳	۸۴,۸	-	۱۶
۱۹	تعداد دانش آموزان وزارت آموزش و پرورش	هزار نفر	۲۸۴	۱۲۲۴۲	۲,۳۲	۱۶
۲۰	تعداد کارکنان آموزشی وزارت آموزش و پرورش	هزار نفر	۱۴	۶۰۷	۲,۳۱	۱۸
۲۱	دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی	هزار نفر	۶۲	۲۸۵۳	۲,۱۷	۱۹
۲۲	دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی	هزار نفر	۲۶	۱۵۸۲	۱,۶۴	۱۹
۲۳	تعداد سینما	باب	۶	۲۶۵	۲,۲۶	۹
۲۴	تعداد کتابخانه عمومی	واحد	۶۱	۲۸۸۴	۲,۱۲	۲۲
۲۵	تعداد موسسات درمانی	بیمارستان	۲۲	۸۵۰	۲,۵۹	۱۳
۲۶	تعداد تخت ثابت بیمارستانی	تخت	۲۵۱۵	۱۳۱۱۴۰	۱,۹۲	۱۴
۲۷	سرانه تخت به ازای ۱۰۰۰ نفر جمعیت	تخت	۱,۴۸	۱,۷۳	-	۱۹
۲۸	تعداد پزشکان شاغل در وزارت بهداشت	پزشک	۱۰۳۱	۳۴۲۱۹	۳,۰۱	۱۱
۲۹	تعداد پروانه های ساختمانی صادره برای احداث واحدهای مسکونی	تعداد	۲۰۶۴	۱۸۰۹۰۷	۱,۱۴	۲۵

ادامه برخی از مهمترین شاخص های اقتصادی، اجتماعی استان گلستان و مقایسه آن با کشور در سال ۱۳۹۱

ردیف	شرح	واحد	استان	کشور	سهم	رتبه
۳۰	تعداد پروانه های ساختمانی صادره برای احداث بنا	تعداد	۲۶۲۴	۲۰۶۳۷۲	۱,۲۷	۲۵
۳۱	تعداد تعاونی های فعال مسکن	تعاونی	۲۵۲	۱۳۵۸۹	۱,۸۵	۱۹
۳۲	حجم مخازن آب نقاط شهری و روستایی	هزار متر مکعب	۱۹۱	۱۳۵۹۹	۱,۴۰	۲۱
۳۳	طول شبکه جمع آوری فاضلاب	کیلومتر	۵۱۶	۴۶۱۲۴	۱,۱۲	۲۳
۳۴	جمعیت تحت پوشش خدمات جمع آوری و دفع بهداشتی فاضلاب	درصد	۱۰	۳۹	-	۲۹
۳۵	راه های تحت حوزه های استحفاظی	کیلومتر	۱۱۷۷	۸۱۶۴۲	۱,۴۴	۲۸
۳۶	وزن بار جابجا شده توسط وسایل نقلیه باری عمومی جاده‌ای	هزار تن	۳۴۲۳	۲۶۴۶۶۲	۱,۲۹	۲۳
۳۷	سطح زیر کشت محصولات زراعی	هزار هکتار	۶۹۸	۱۲۷۴۳	۵,۴۸	۸
۳۸	سطح زیر کشت محصولات صنعتی	هزار هکتار	۱۱۵	۵۶۸	۲۰,۲۵	۱
۳۹	سطح زیر کشت غلات	هزار هکتار	۵۰۸	۹۰۷۴	۵,۶۰	۷
۴۰	میزان تولیدات محصولات زراعی	هزار تن	۲۸۲۰	۸۳۵۳۷	۳,۳۸	۱۲
۴۱	میزان تولیدات محصولات صنعتی	هزار تن	۲۵۵	۱۰۸۵۳	۲,۳۵	۶
۴۲	میزان تولیدات غلات	هزار تن	۱۴۸۹	۲۱۴۴۰	۶,۹۴	۳
۴۳	میزان تولید شیر خام	هزار تن	۴۸۲	۱۱۵۱۴	۴,۱۹	۹
۴۴	میزان تولید گوشت قرمز	هزار تن	۳۳	۹۶۸	۳,۴۱	۱۱
۴۵	میزان تولید مرغ	هزار تن	۱۳۰	۱۷۸۰	۷,۳۰	۳
۴۶	میزان تولید تخم مرغ	هزار تن	۲۷	۷۷۰	۳,۵۱	۱۰
۴۷	میزان تولید عسل	هزار تن	۰,۸	۴۷	۱,۷۰	۱۲
۴۸	نسبت سطح زیر کشت محصولات زراعی به کل مساحت	درصد	۳۴	۸	-	۳
۴۹	میانگین ارزش افزوده یک هکتار	میلیون ریال	۱۹,۸	۲۷,۳	-	۲۰
۵۰	میزان تولید ماهیان سرد آبی	تن	۴۷	۱۲۰۰۰۰	۰,۰۴	۲۷
۵۱	ظرفیت سیلوی گندم	هزار تن	۱۱۲	۲۹۸۵	۳,۷۵	۶
۵۲	مساحت جنگلها	هکتار	۴۱۵۲۲۱	۱۴۳۱۹۰۶۳	۲,۹۰	۱۴
۵۳	تعداد جواز تاسیس پروانه های صنعتی	تعداد	۲۰۷	۱۵۲۱۰	۱,۳۶	۲۴
۵۴	تعداد پروانه های بهره برداری رسیده صنعتی	تعداد	۶۰	۴۱۱۲	۱,۴۶	۲۰
۵۵	تعداد کارگاه های صنعتی بزرگ ۱۰۰ نفر کارکن و بیشتر در سال ۱۳۹۰	کارگاه	۲۹	۲۳۴۳	۱,۲۴	۱۸

ادامه برخی از مهمترین شاخص های اقتصادی، اجتماعی استان گلستان و مقایسه آن با کشور در سال ۱۳۹۱

ردیف	شرح	واحد	استان	کشور	سهم	رتبه
۵۶	تعداد کارگاه های ۱۰ نفر کارکن و بیشتر در سال ۱۳۹۰	کارگاه	۳۵۹	۱۴۹۶۲	۲,۴۰	۱۶
۵۷	تعداد شاغلین کارگاه های ۱۰ نفر کارکن و بیشتر در سال ۱۳۹۰	نفر	۱۴۲۴۱	۱۲۴۲۹۸۳	۱,۱۵	۲۰
۵۸	ارزش افزوده کارگاه های ۱۰ نفر کارکن و بیشتر در سال ۱۳۹۰	میلیارد ریال	۳۳۵۸	۶۲۴۳۳۲	۰,۵۴	۲۳
۵۹	میانگین تعداد شاغلین کارگاه های صنعتی ۱۰ نفر و بیشتر در سال ۱۳۹۰	نفر	۴۰	۸۳	-	۲۸
۶۰	میانگین ارزش افزوده یک واحد صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر در سال ۱۳۹۰	میلیون ریال	۹۳۵۳	۴۱۷۲۸	-	۳۱
۶۱	میزان تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۰	میلیارد ریال	۷۰۵۱۳	۶۲۲۵۶۶۰	۱,۱۳	۲۲
۶۲	سرنانه تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۰	میلیون ریال	۳۹	۸۳	-	۳۰
۶۳	میزان ارزش افزوده فعالیت های اقتصادی در سال ۱۳۹۰	میلیارد ریال	۶۹۵۳۹	۶۱۶۰۴۴۳	۱,۱۳	۲۱
۶۴	میزان ارزش افزوده بخش کشاورزی، شیلات و جنگلداری در سال ۱۳۹۰	میلیارد ریال	۱۳۸۳۲	۴۸۲۷۸۷	۲,۸۷	۱۲
۶۵	میزان ارزش افزوده بخش صنعت در سال ۱۳۹۰	میلیارد ریال	۴۸۳۰	۸۸۵۰۹۰	۰,۵۵	۲۴
۶۶	میزان ارزش افزوده بخش معدن در سال ۱۳۹۰	میلیارد ریال	۴۰۱	۱۰۴۰۱۳۱	۰,۰۴	۲۱
۶۷	میزان ارزش افزوده بخش ساختمان در سال ۱۳۹۰	میلیارد ریال	۶۳۷۷	۳۱۹۴۱۶	۲,۰۰	۱۴
۶۸	میزان ارزش افزوده بخش آب، برق و گاز در سال ۱۳۹۰	میلیارد ریال	۲۶۲۰	۴۳۰۲۸۳	۰,۶۱	۲۳
۶۹	میزان ارزش افزوده بخش حمل و نقل و انبارداری در سال ۱۳۹۰	میلیارد ریال	۴۶۱۷	۴۳۴۴۵۷	۱,۰۶	۱۹
۷۰	میزان ارزش افزوده بخش آموزش در سال ۱۳۹۰	میلیارد ریال	۳۹۱۳	۲۱۰۹۵۲	۱,۸۵	۱۷
۷۱	میزان ارزش افزوده بخش بهداشت در سال ۱۳۹۰	میلیارد ریال	۴۱۸۹	۲۰۷۳۰۰	۲,۰۲	۱۵
۷۲	ارزش صادرات از گمرکات استان (بدون معیانات گازی)	میلیون دلار	۲۰۱	۳۲۴۵۴	۰,۶۲	۲۱

مآخذ: مرکز آمار ایران - سالنامه آماری کشور، طرح نیروی کار سال ۱۳۹۳ استان گلستان

ب- اسناد ملی بالادستی توسعه

۱- چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی (ابلاغیه مقام معظم رهبری)

- با اتکال به قدرت لایزال الهی و در پرتو ایمان و عزم ملی و کوشش برنامه‌ریزی شده و مدبرانه جمعی و در مسیر تحقق آرمان‌ها و اصول قانون اساسی، در چشم‌انداز بیست ساله:
- ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه، با هویت اسلامی و انقلابی، الهام‌بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌الملل.
- جامعه ایرانی در افق این چشم‌انداز چنین ویژگی‌هایی خواهد داشت:
- توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی، با تأکید بر:
 - مردم‌سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادیهای مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها و بهره‌مند از امنیت اجتماعی و قضایی.
 - برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی.
 - امن، مستقل، مقتدر با سامان دفاعی مبتنی بر بازدارندگی همه جانبه و پیوستگی مردم و حکومت.
 - برخوردار از سلامت، رفاه و امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، بدور از فقر، فساد، تبعیض و بهره‌مند از محیط‌زیست مطلوب.
 - فعال، مسؤولیت‌پذیر، ایثارگر، مؤمن، رضایت‌مند، برخوردار از وجدان‌کاری، انضباط، روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن.
 - دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل.
 - الهام‌بخش، فعال و مؤثر در جهان اسلام با تحکیم الگوی مردم‌سالاری دینی، توسعه کارآمد، جامعه اخلاقی، نواندیشی و پویایی فکری و اجتماعی، تأثیرگذار بر همگرایی اسلامی و منطقه‌ای براساس تعالیم اسلامی و اندیشه‌های امام خمینی (ره).
 - دارای تعامل سازنده و مؤثر با جهان براساس اصول عزت، حکمت و مصلحت.

۲- سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۷/۱۰/۲۱ مقام معظم رهبری

- امور فرهنگی:

- ۱- تکمیل و اجراء طرح مهندسی فرهنگی کشور و تهیه پیوست فرهنگی برای طرح‌های مهم.
- ۲- زنده و نمایان نگه داشتن اندیشه دینی و سیاسی حضرت امام خمینی (ره) و برجسته کردن نقش آن به عنوان یک معیار اساسی در تمام سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها.
- ۳- تقویت قانونگرایی، انضباط اجتماعی، وجدان کاری، خودباوری، روحیه کار جمعی، ابتکار، درستکاری، قناعت، پرهیز از اسراف و اهتمام به ارتقاء کیفیت در تولید.
- ۴- مقابله با جریانات انحرافی در حوزه دین و زدودن خرافات و موهومات.
- ۵- استفاده بهینه از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی برای تحقق اهداف فرهنگی نظام.
- ۶- ایجاد درک مشترک از چشم‌انداز بیست ساله و تقویت باور و عزم ملی برای تحقق آن.

- امور علمی و فناوری

- ۷- تحول در نظام آموزش عالی و پژوهشی در موارد زیر:
 - ۷-۱- افزایش بودجه تحقیق و پژوهش به سه درصد (۳٪) تولید ناخالص داخلی تا پایان برنامه پنجم و افزایش ورود دانش‌آموختگان دوره کارشناسی به دوره‌های تحصیلات تکمیلی به بیست درصد.
 - ۷-۲- دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن در برنامه پنجم.
 - ۷-۳- ارتباط مؤثر بین دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی با صنعت و بخش‌های مربوط جامعه.
 - ۷-۴- توانمندسازی بخش غیردولتی برای مشارکت در تولید علم و فناوری.
 - ۷-۵- دستیابی به فناوری‌های پیشرفته موردنیاز.
- ۸- تحول در نظام آموزش و پرورش با هدف ارتقاء کیفی آن براساس نیازها و اولویت‌های کشور در سه حوزه دانش، مهارت و تربیت و نیز افزایش سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان.
- ۹- تحول و ارتقاء علوم انسانی با: تقویت جایگاه و منزلت این علوم، جذب افراد مستعد و با انگیزه، اصلاح و بازنگری در متون و برنامه‌ها و روش‌های آموزشی، ارتقاء کمی و کیفی مراکز و فعالیت‌های پژوهشی و ترویج نظریه‌پردازی، نقد و آزاداندیشی.
- ۱۰- گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری از طریق: ارتقاء منزلت اجتماعی، ارتقاء سطح علمی و مهارتی، رفع دغدغه خطرپذیری مالی در مراحل پژوهشی و آزمایشی نوآوری‌ها، کمک به تجاری‌سازی دستاوردهای آنان.

۱۱- تکمیل و اجرای نقشه جامع علمی کشور.

- امور اجتماعی

- ۱۲- تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و در صحنه‌های اجتماعی و استیفای حقوق شرعی و قانونی بانوان در همه عرصه‌ها و توجه ویژه به نقش سازنده آنان.
- ۱۳- تقویت هویت ملی جوانان متناسب با آرمان‌های انقلاب اسلامی، فراهم کردن محیط رشد فکری و علمی و تلاش در جهت رفع دغدغه‌های شغلی، ازدواج، مسکن و آسیب‌های اجتماعی آنان، توجه به مقتضیات دوره جوانی و نیازها و توانایی‌های آنان.
- ۱۴- اصلاح نظام اداری و قضایی در جهت: افزایش تحرک و کارآیی، بهبود خدمت رسانی به مردم، تأمین کرامت و معیشت کارکنان، به کارگیری مدیران و قضات لایق و امین و تأمین شغلی آنان، حذف یا ادغام مدیریت‌های موازی، تأکید بر تمرکززدایی در حوزه‌های اداری و اجرایی، پیشگیری از فساد اداری و مبارزه با آن و تنظیم قوانین مورد نیاز.
- ۱۵- هویت بخشی به سیمای شهر و روستا، بازآفرینی و روزآمدسازی معماری ایرانی-اسلامی، رعایت معیارهای پیشرفته برای ایمنی بناها و استحکام ساخت و سازها.
- ۱- تقویت و کارآمد کردن نظام بازرسی و نظارت اصلاح قوانین و مقررات در جهت رفع تداخل میان وظایف نهادهای نظارتی و بازرسی.
- ۱۷- اولویت دادن به ایثارگران انقلاب اسلامی در عرضه منابع مالی و فرصت‌ها و امکانات و مسئولیت‌های دولتی در صحنه‌های مختلف فرهنگی و اقتصادی.
- ۱۸- اهتمام به توسعه ورزش و حمایت از گسترش فعالیت‌های گردشگری با تأکید بر سفرهای زیارتی.
- ۱۹- تأکید بر رویکرد انسان سالم و سلامت همه جانبه با توجه به:
- ۱۹-۱- یکپارچگی در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، ارزشیابی، نظارت و تخصیص منابع عمومی.
- ۱۹-۲- ارتقاء شاخص‌های سلامت هوا، امنیت غذا، محیط و بهداشت جسمی و روحی.
- ۱۹-۳- کاهش مخاطرات و آلودگی‌های تهدیدکننده سلامت.
- ۱۹-۴- اصلاح الگوی تغذیه جامعه با بهبود ترکیب و سلامت مواد غذایی.
- ۱۹-۵- توسعه کمی و کیفی بیمه‌های سلامت و کاهش سهم مردم از هزینه‌های سلامت به سی درصد (۳۰٪) تا پایان برنامه پنجم.
- ۲۰- ارتقاء امنیت اجتماعی:
- ۲۰-۱- مبارزه همه‌جانبه با مواد مخدر و روانگردان و اهتمام به اجرای سیاست‌های کلی مبارزه با مواد مخدر.

۲۰-۲. سامان بخشی مناطق حاشیه‌نشین و پیشگیری و کنترل ناهنجاری‌های عمومی ناشی از آن.
 ۲۰-۳. استفاده از ابزارهای فرهنگی، آموزشی و رسانه‌ها برای پیشگیری و مقابله با ناهنجاری‌های فرهنگی و اجتماعی.

- امور اقتصادی

الف) رشد مناسب اقتصادی با تأکید بر:

۲۱- تحقق رشد مستمر و پرشتاب اقتصادی به میزان حداقل هشت درصد (۸٪) نرخ رشد سالیانه تولید ناخالص داخلی با:

۲۱-۱. توسعه سرمایه‌گذاری از طریق کاهش شکاف پس‌انداز- سرمایه‌گذاری با حفظ نسبت پس‌انداز به تولید ناخالص داخلی حداقل در سطح چهل درصد (۴۰٪) و جذب منابع و سرمایه‌های خارجی.

۲۱-۲. ارتقاء سهم بهره‌وری در رشد اقتصادی به یک سوم در پایان برنامه.

۲۱-۳. بهبود فضای کسب و کار کشور با تأکید بر ثبات محیط اقتصاد کلان، فراهم آوردن زیرساخت‌های ارتباطی، اطلاعاتی، حقوقی، علمی و فناوری مورد نیاز، کاهش خطرپذیری‌های کلان اقتصادی، ارائه مستمر آمار و اطلاعات به صورت شفاف و منظم به جامعه.

۲۱-۴. تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی.

۲۲- تغییر نگاه به نفت و گاز و درآمدهای حاصل از آن، از منبع تأمین بودجه عمومی به «منابع و سرمایه‌های زاینده اقتصادی» و ایجاد صندوق توسعه ملی با تصویب اساسنامه آن در مجلس شورای اسلامی در سال اول برنامه پنجم و برنامه‌ریزی برای استفاده از مزیت نسبی نفت و گاز در زنجیره صنعتی و خدماتی و پایین دستی وابسته به آن با رعایت:

۲۲-۱. واریز سالانه حداقل بیست درصد (۲۰٪) از منابع حاصل از صادرات نفت و گاز و فرآوردهای نفتی به صندوق توسعه ملی.

۲۲-۲. ارائه تسهیلات از منابع صندوق توسعه ملی به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی با هدف تولید و توسعه سرمایه‌گذاری در داخل و خارج کشور با در نظر گرفتن شرایط رقابتی و بازدهی مناسب اقتصادی.

۲۲-۳. قطع وابستگی هزینه‌های جاری دولت به درآمدهای نفت و گاز تا پایان برنامه.

۲۳- اصلاح ساختار نظام بانکی با اجرای کامل و روزآمد قانون بانکداری بدون ربا و نهادینه کردن نظام‌های قرض‌الحسنه، تأمین اعتبارات خرد و اعتبارات لازم برای سرمایه‌گذاری بزرگ.

۲۴- ارتقاء کمی و کیفی بازارهای مالی (سرمایه، پول و بیمه) با تأکید بر کارایی، شفافیت و سلامت.

۲۵- تحقق سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و الزامات مربوط به هر یک از بندها با تأکید بر:

- ۲۵-۱- حمایت از شکل‌گیری بازارهای رقابتی.
- ۲۵-۲- ایجاد ساختارهای مناسب برای ایفای وظایف حاکمیتی (سیاست‌گذاری، هدایت و نظارت).
- ۲۵-۳- تنظیم سیاست‌های تشویقی در جهت تبدیل فعالیت‌های غیرمتمشکل (نهاد خانوار) به فعالیت‌های واحدهای حقوقی.
- ۲۵-۴- ایجاد بازار رقابتی برای ارائه خدمات بیمه درمانی.
- ۲۶- توجه به ارزش اقتصادی، امنیتی، سیاسی و زیست‌محیطی آب با تسریع در استحصال، عرضه، نگهداری و مصرف آن و مهار آب‌هایی که از کشور خارج می‌شود با اولویت استفاده از منابع آب‌های مشترک.
- ۲۷- سرمایه‌گذاری در استحصال و استخراج گاز و نفت و معادن مشترک با کشورهای همسایه با رعایت سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی.
- ۲۸- حفظ ذخایر راهبردی ارزی به مقداری که اطمینان از تأمین نیازهای اساسی کشور در مدت معین (براساس مصوبه شورای عالی امنیت ملی) حاصل گردد.
- ۲۹- تأکید بر راهبرد توسعه صادرات به ویژه در بخش خدمات با فناوری بالا به نحوی که کسری تراز بازرگانی بدون نفت کاهش یافته و توازن در تجارت خدمات ایجاد گردد.
- ۳۰- گسترش همه‌جانبه همکاری با کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا در تجارت، سرمایه‌گذاری و فناوری.
- ۳۱- ارتقاء و هماهنگی میان اهداف توسعه‌ای: آموزش، بهداشت و اشتغال به طوری که در پایان برنامه پنجم، شاخص توسعه انسانی به سطح کشورهای با توسعه انسانی بالا برسد.
- ۳۲- تبدیل نظام بودجه‌ریزی کشور به بودجه‌ریزی عملیاتی.
- برقراری ارتباط کمی و کیفی میان برنامه پنج ساله و بودجه‌های سالیانه با سند چشم‌انداز با رعایت شفافیت و قابلیت نظارت.
- ب) گسترش عدالت اجتماعی با:**
- ۳۴- تنظیم همه‌فعالیت‌های مربوط به رشد و توسعه اقتصادی بر پایه عدالت اجتماعی و کاهش فاصله میان درآمدهای طبقات و رفع محرومیت از قشرهای کم‌درآمد با تأکید بر موارد زیر:
- ۳۴-۱- جبران نابرابری‌های غیرموجه درآمدهای از طریق سیاست‌های مالیاتی، اعطای یارانه‌های هدفمند و سازوکارهای بیمه‌ای.
- ۳۴-۲- تکمیل بانک اطلاعات مربوط به اقشار دو دهک پایین درآمدهای و به‌هنگام کردن مداوم آن.
- ۳۴-۳- هدفمند کردن یارانه‌ها.
- ۳۴-۴- تأمین برخورداری آحاد جامعه از اطلاعات اقتصادی.

۳۵- اقدامات لازم برای جبران عقب ماندگی‌های حاصل از دوران‌های تاریخی گذشته با تأکید بر:

۳۵-۱- ارتقاء سطح درآمد و زندگی روستاییان و کشاورزان با تهیه طرح‌های توسعه روستایی، گسترش کشاورزی صنعتی، صنایع روستایی و خدمات نوین و اصلاح نظام قیمت گذاری محصولات کشاورزی.

۳۵-۲- گسترش فعالیت‌های اقتصادی در مناطق مرزی و سواحل جنوبی و جزایر با استفاده از ظرفیت‌های بازرگانی خارجی کشور.

۳۵-۳- کاهش فاصله دو دهک بالا و پایین درآمدی جامعه به طوری که ضریب جینی به حداکثر ۰/۳۵ در پایان برنامه برسد.

۳۵-۴- انجام اقدامات ضروری برای رساندن نرخ بیکاری در کشور به هفت درصد (۷٪) درصد.

۵ - ۳۵- تأمین بیمه فراگیر و کارآمد و گسترش کمی و کیفی نظام تأمین اجتماعی و خدمات بیمه درمانی.

۳۵-۶- توسعه نظام‌های پیشگیری از آسیب‌های فردی و اجتماعی.

۳۵-۷- حمایت از اقشار محروم و زنان سرپرست خانوار.

۳۵-۸- توسعه بخش تعاون با هدف توانمندسازی اقشار متوسط و کم درآمد جامعه به نحوی که تا پایان برنامه پنجم سهم تعاون به ۲۵ درصد برسد.

- امور سیاسی، دفاعی و امنیتی

۳۶- تقویت حضور و مشارکت مردم در عرصه‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی.

۳۷- جهت دهی جریانات سیاسی به پابندی به ارزش‌های اسلامی - انقلابی، دفاع از منافع ملی، دشمن ستیزی، قانون‌پذیری و اصول اخلاقی.

۳۸- حمایت از آزادی‌های مشروع و صیانت از حقوق اساسی ملت.

۳۹- اعتلاء شأن، موقعیت، اقتدار و نقش جمهوری اسلامی ایران در منطقه و نظام بین‌الملل به منظور تحکیم

امنیت ملی و پیشبرد منافع ملی با تأکید بر:

۳۹-۱- تقویت همکاری‌های دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی با اولویت کشورهای همسایه.

۳۹-۲- تقویت روابط سازنده با کشورهای غیرمتخاصم.

۳۹-۳- بهره‌گیری از روابط برای افزایش توان ملی.

۳۹-۴- مقابله با افزون‌خواهی و اقدام متجاوزانه در روابط خارجی.

۳۹-۵- تلاش برای رهایی منطقه از حضور نظامی بیگانگان.

۳۹-۶- حمایت از مسلمانان و ملت‌های مظلوم و مستضعف به ویژه ملت فلسطین.

- ۳۹-۷. تلاش برای همگرایی بیشتر میان کشورهای اسلامی.
- ۳۹-۸. تلاش برای اصلاح ساختار سازمان ملل.
- ۳۹-۹. سازماندهی تلاش مشترک برای ایجاد مناسبات و نظامات جدید اقتصادی، سیاسی و فرهنگی منطقه‌ای و جهانی با هدف تأمین عدالت، صلح و امنیت جهانی.
۴۰. حضور فعال و هدفمند در سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و تلاش برای ایجاد تحول در رویه‌های موجود براساس ارزش‌های اسلامی.
۴۱. ارتقاء نقش مدیریتی ایران در توزیع و (ترانزیت) انرژی، افزایش فرصت‌های صادراتی، جذب سرمایه و فناوری‌های پیشرفته و کمک به استقرار نظام پولی، بانکی و بیمه‌ای مستقل با کمک‌های کشورهای منطقه‌ای و اسلامی و دوست با هدف کاهش وابستگی به سیستم پولی نظام سلطه.
۴۲. تقویت تعامل فرهنگی، حقوقی، سیاسی و اقتصادی با جهان به ویژه حوزه تمدن اسلامی - ایرانی.
۴۳. تقویت هویت اسلامی و ایرانی ایرانیان خارج از کشور، کمک به ترویج خط و زبان فارسی در میان آنان، حمایت از حقوق آنان و تسهیل مشارکت آنان در توسعه ملی.
۴۴. تحکیم و ارتقاء امنیت پایدار، فراگیر و تضمین‌کننده اهداف و منافع ملی با تأکید بر:
- ۴۴-۱. تقویت نقش مردم و اطلاعات مردمی در پیشگیری از تحرکات ضد امنیتی.
- ۴۴-۲. تقویت و تعامل مؤثر دستگاه‌های اطلاعاتی، انتظامی و قضایی و هماهنگی بین آنها برای تأمین اشراف اطلاعاتی و مقابله با هر نوع اخلاف در امنیت عمومی، اقتصادی و اجتماعی و مقابله با تهدیدهای نرم.
- ۴۴-۳. ایجاد سامانه یکپارچه نرم‌افزاری اطلاعاتی، ارتقاء سطح حفاظت از اطلاعات رایانه‌ای، توسعه علوم و فناوری‌های مرتبط با حفظ امنیت سامانه‌های اطلاعاتی و ارتباطی به منظور صیانت از فضای تبادل اطلاعات، تقویت فنی برای مقابله با تخلفات در فضاها، رایانه‌ای و صیانت از حریم فردی و عمومی.
- ۴۴-۴. تقویت زیرساخت‌های انسجام و همبستگی ملی برای پیشگیری و مقابله با عوامل بروز گسست‌های هویتی، اجتماعی، فرهنگی و اعتقادی.
۴۵. ارتقاء توانمندی‌های دفاعی و قدرت بازدارندگی به منظور دفاع از حاکمیت، تمامیت ارضی، منافع و امنیت ملی و مقابله مؤثر با تهدیدهای خارجی و ایجاد توازن منطقه‌ای با تأکید بر:
- ۴۵-۱. کسب دانش و فناوری‌های نو و نرم‌افزارهای پیشرفته دفاعی و نوسازی و بازسازی صنایع دفاعی، افزایش ضریب خودکفایی با توسعه تحقیقات و بهره‌مندی از همه ظرفیت‌های صنعتی کشور.
- ۴۵-۲. اهتمام به حضور نیروهای مردمی در امنیت و دفاع از کشور و انقلاب با تقویت کمی و کیفی بسیج

۳-۴۵- گسترش پدافند غیرعامل.

۴-۴۵- امنیت پایدار مناطق مرزی و کنترل مؤثر مرزها.

۳- سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

به منظور تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله (با رویکردی جهادی، انعطاف‌پذیر، فرصت‌ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا)

۱- تأمین شرایط و فعال‌سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیتهای اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تأکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم‌درآمد و متوسط.

۲- پیشسازی اقتصاد دانش‌بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام ملی نوآوری به منظور ارتقاء جایگاه جهانی کشور و افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش‌بنیان در منطقه.

۳- محور قراردادن رشد بهره‌وری در اقتصاد با تقویت عوامل تولید، توانمندسازی نیروی کار، تقویت رقابت‌پذیری اقتصاد، ایجاد بستر رقابت بین مناطق و استانها و به کارگیری ظرفیت و قابلیت‌های متنوع در جغرافیای مزیت‌های مناطق کشور.

۴- استفاده از ظرفیت اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها در جهت افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری، کاهش شدت انرژی و ارتقاء شاخص‌های عدالت اجتماعی.

۵- سهم‌بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آنها در ایجاد ارزش، بویژه با افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق ارتقاء آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه.

۶- افزایش تولید داخلی نهاده‌ها و کالاهای اساسی (بویژه در اقلام وارداتی)، و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی و ایجاد تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص.

۷- تأمین امنیت غذا و درمان و ایجاد ذخایر راهبردی با تأکید بر افزایش کمی و کیفی تولید (مواد اولیه و کالا).

۸- مدیریت مصرف با تأکید بر اجرای سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف و ترویج مصرف کالاهای داخلی همراه با برنامه ریزی برای ارتقاء کیفیت و رقابت‌پذیری در تولید.

۹- اصلاح و تقویت همه‌جانبه نظام مالی کشور با هدف پاسخگویی به نیازهای اقتصاد ملی، ایجاد ثبات در اقتصاد ملی و پیشگامی در تقویت بخش واقعی.

۱۰- حمایت همه جانبه هدفمند از صادرات کالاها و خدمات به تناسب ارزش افزوده و با خالص ارزآوری مثبت از طریق:

- تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم.

- گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز.

- تشویق سرمایه‌گذاری خارجی برای صادرات.

- برنامه ریزی تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی، شکل‌دهی بازارهای جدید، و تنوع بخشی پیوندهای اقتصادی با کشورها به ویژه با کشورهای منطقه.

- استفاده از ساز و کار مبادلات تهاتری برای تسهیل مبادلات در صورت نیاز.

- ایجاد ثبات رویه و مقررات در مورد صادرات با هدف گسترش پایدار سهم ایران در بازارهای هدف.

۱۱- توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل

تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج.

۱۲- افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور از طریق:

- توسعه پیوندهای راهبردی و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان بویژه همسایگان.

- استفاده از دیپلماسی در جهت حمایت از هدف‌های اقتصادی.

- استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای.

۱۳- مقابله با ضربه‌پذیری درآمد حاصل از صادرات نفت و گاز از طریق:

- انتخاب مشتریان راهبردی.

- ایجاد تنوع در روش‌های فروش.

- مشارکت دادن بخش خصوصی در فروش.

- افزایش صادرات گاز.

- افزایش صادرات برق.

- افزایش صادرات پتروشیمی.

- افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی.

۱۴- افزایش ذخایر راهبردی نفت و گاز کشور به منظور اثرگذاری در بازار جهانی نفت و گاز و تأکید بر حفظ و

توسعه ظرفیت‌های تولید نفت و گاز، بویژه در میادین مشترک.

- ۱۵- افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز، توسعه تولید کالاهای دارای بازدهی بهینه (براساس شاخص شدت مصرف انرژی) و بالا بردن صادرات برق، محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی با تأکید بر برداشت صیانتی از منابع.
- ۱۶- صرفه جویی در هزینه‌های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی سازی اندازه دولت و حذف دستگاه‌های موازی و غیرضرور و هزینه‌های زاید.
- ۱۷- اصلاح نظام درآمدی دولت با افزایش سهم درآمدهای مالیاتی.
- ۱۸- افزایش سالانه سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت و گاز تا قطع وابستگی بودجه به نفت.
- ۱۹- شفاف سازی اقتصاد و سالم سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و ...
- ۲۰- تقویت فرهنگ جهادی در ایجاد ارزش افزوده، تولید ثروت، بهره‌وری، کارآفرینی، سرمایه گذاری و اشتغال مولد و اعطای نشان اقتصاد مقاومتی به اشخاص دارای خدمات برجسته در این زمینه.
- ۲۱- تبیین ابعاد اقتصاد مقاومتی و گفتمان سازی آن بویژه در محیط‌های علمی، آموزشی و رسانه‌ای و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی.
- ۲۲- دولت مکلف است برای تحقق سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی با هماهنگی سازی و بسیج پویای همه امکانات کشور، اقدامات زیر را معمول دارد:
- شناسایی و بکارگیری ظرفیت‌های علمی، فنی و اقتصادی برای دسترسی به توان آفندی و اقدامات مناسب.
- رصد برنامه‌های تحریم و افزایش هزینه برای دشمن.
- مدیریت مخاطرات اقتصادی از طریق تهیه طرح‌های واکنش هوشمند، فعال، سریع و به هنگام در برابر مخاطرات و اختلال‌های داخلی و خارجی.
- ۲۳- شفاف و روان سازی نظام توزیع و قیمت گذاری و روزآمدسازی شیوه‌های نظارت بر بازار.
- ۲۴- افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آن.

ج - سند جامع راهبردی - عملیاتی استان گلستان

در این بخش به چشم‌انداز استان گلستان در افق ۱۴۰۴ و اهداف کلان توسعه براساس اسناد بالادستی ملی و با توجه به تقسیم‌بندی امور تولیدی، زیربنایی و اجتماعی و فرهنگی در قالب ۱۲ فصل به اهم قابلیت‌ها، پتانسیل‌ها، مشکلات و تنگناها، مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی، طرح‌ها و پروژه‌های مهم و محوری و عمده‌ترین شاخص‌های هدف هر فصل اشاره شده است.

۱۲ فصل مندرج در سند بر حسب امور به شرح ذیل می‌باشد.

امور تولیدی

۱. فصل کشاورزی و منابع طبیعی
۲. فصل صنعت، معدن و تجارت
۳. فصل محیط زیست
۴. فصل منابع آب

امور زیربنایی

۱. فصل فناوری اطلاعات، ارتباطات و فناوری‌های نوین
۲. فصل حمل و نقل
۳. فصل مسکن، عمران شهری، روستائی و عشایری
۴. فصل انرژی

امور اجتماعی و فرهنگی

۱. فصل فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری
۲. فصل بهداشت و سلامت
۳. فصل آموزش
۴. فصل ورزش و جوانان

۱- چشم انداز استان گلستان در افق ۱۴۰۴

گلستان، استانی است توسعه یافته در جایگاه ۱۰ استان برتر کشور در شاخص های توسعه اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی مبتنی بر علم و فناوری و سازمان فضایی متعادل و متوازن، دارای تعامل پویا و اثر بخش ملی و بین المللی، با مردمی سالم، مسئولیت پذیر و بانشاط دارای هویت اسلامی-ایرانی و برخوردار از امنیت و اشتغال پایدار.

گلستان در افق این چشم انداز چنین ویژگی هایی خواهد داشت:

۱. گلستان، استانی با هویت اسلامی- ایرانی
۲. گلستان، استانی برخوردار از توسعه اقتصادی پایدار و پویا .
۳. گلستان، استانی برخوردار از جامعه ای سالم، دانا و توانا.
۴. گلستان، استانی با سازمان فضایی متعادل و متوازن.
۵. گلستان، استانی ممتاز (قطب امنیت غذایی کشور) در تولیدات کشاورزی
۶. گلستان، استانی صنعتی مبتنی بر فناوری نوین.
۷. گلستان، قطب فناوری اطلاعات و دانش بنیان در شمال کشور.
۸. گلستان، قطب اکوتوریسم ایران
۹. گلستان، دروازه آسیای میانه
۱۰. گلستان، بارانداز دریایی ساحل شرقی دریای خزر
۱۱. گلستان، بانک فون و فلور کشور
۱۲. گلستان، استانی با سیمای شهری و روستایی زیبا و مطلوب.

۲- اهداف کلان توسعه استان

۱. توسعه و تقویت مبانی تحقق عدالت اجتماعی و تحکیم وحدت ملی و دینی و مشارکت همگانی با اصالت به ارزش های معنوی و فضائل اخلاقی.
۲. ارتقاء سطح اشتغال پایدار، درآمد سرانه و امید به زندگی.
۳. توسعه و تقویت فعالیت های بخش کشاورزی و گسترش فعالیت های صنایع وابسته.
۴. ایجاد زمینه های مناسب برای بازاریابی و گسترش مبادلات بین المللی نفت و گاز با کشورهای منطقه با توجه به سابقه سوآپ.
۵. تأمین آب مورد نیاز شرب و کشاورزی.
۶. توسعه و گسترش زیر ساخت های صنعت، گردشگری و سلامت.
۷. توسعه و گسترش زیر ساخت ها و زیربنای شبکه های ارتباطی جاده ای، ریلی و هوایی و دریایی ، خطوط انتقال گاز و برق و فناوری اطلاعات (IT).
۸. ارتقاء سطح ارتباطات و مبادلات فرهنگی، ورزشی و هنری و توسعه بازرگانی و تجارت با کشورهای آسیای میانه.
۹. حفاظت، احیاء، توسعه و بهره برداری از قابلیت های زیست محیطی و منابع طبیعی در راستای توسعه پایدار .
۱۰. ایجاد تعادل و توازن در توسعه با تأکید بر ارتقاء شاخص های توسعه یافتگی در نواحی شمالی استان.
۱۱. افزایش سهم و نقش استان در فعالیت های اقتصادی در تقسیم کار ملی و فراملی با توجه به موقعیت جغرافیایی استان و همجواری با کشورهای آسیای میانه.
۱۲. ایجاد توازن در نظام سلسله مراتب خدمات رسانی شهری و روستایی استان.
۱۳. توسعه و تقویت زیرساخت های مراکز علمی، تحقیقاتی و دانشگاهی .

بر این اساس توسعه استان در افق ۱۴۰۴ بر پایه :

توسعه بخش های کشاورزی، گردشگری، فرهنگی و اجتماعی، صنعت با رویکرد صنایع مادر ، تبدیلی و تکمیلی کشاورزی و استفاده از قابلیت های تجاری و بازرگانی و فناوری های نوین

امور تولیدی

فصل کشاورزی و منابع طبیعی

اهم قابلیت ها و پتانسیل ها

۱. وجود تنوع اقلیمی، اکولوژیکی و خاک جهت توسعه فعالیتهای کشاورزی و تنوع محصولات آن (به ویژه گندم، گیاهان داروئی، پنبه، دانه های روغنی، محصولات باغی، دام و طیور و نوغانداری)
۲. امکان بسترسازی برای توسعه پایدار کشاورزی از طریق ثبات (خرید تضمینی) در جذب محصولات بخش کشاورزی
۳. برخورداری از مزیت در تولید برخی از محصولات استراتژیک از جمله گندم، کلزا، سویا و... و وجود پتانسیل های بالقوه جهت توسعه کشت های گلخانه ای، ارگانیک و کشت دوم.
۴. امکان توسعه و بهره برداری از منابع آبهای سطحی و زیرزمینی از طریق سرمایه گذاری در امور تسطیح و یکپارچه سازی تجهیز و نوسازی اراضی، احداث آب بندهاوسدهای کوچک، اجرای طرحهای انتقال آب، تکمیل شبکه های آبیاری، زهکشی و لایروبی احیاء و مرمت قنوات و امکان استفاده از آبهای نامتعارف.
۵. وجود ظرفیت های مناسب جهت سرمایه گذاری در بخش های صنایع تبدیلی و تکمیلی (وجود برخی سیستم های مدرن در زمینه کشتارگاهی و سورت بسته بندی میوه)
۶. وجود کارخانجات خوراک دام و طیور و کارخانه جوجه کشی و کشتارگاه صنعتی طیور فعال (رتبه ۳ تولید گوشت مرغ در کشور)
۷. وجود خلیج گرگان و اراضی ساحلی مناسب برای پرورش میگو، ماهیان خاویاری و سایر آبزیان
۸. سازگاری گونه های جدید آبزیان از جمله کفال ماهیان، تیلپیا و آبزیان تجاری و غیر خوراکی در استان
۹. وجود اسب های اصیل ترکمن و بومی و سایر نژادهای معتبر دنیا بعنوان ذخایر ژنتیکی
۱۰. برخورداری از مراکز تحقیقاتی و تخصصی علوم کشاورزی و وجود مراکز دانشگاهی مرتبط با بخش کشاورزی
۱۱. امکان توسعه زراعت چوب و بهبود عملکرد جنگل
۱۲. شناخت استان بعنوان یک استان پاک از نظر بیماری های دام و طیور
۱۳. وجود ذخیره گاه های جنگلی با ارزش در استان
۱۴. موقعیت مناسب جغرافیایی در زمینه دسترسی به کریدورهای بین المللی حمل و نقل و بازارهای آسیای میانه و ارتباط با استانهای خراسان شمالی، مازندران، سمنان و هم مرز با کشور ترکمنستان
۱۵. امکان پرورش حیوانات و دامهای غیر مرسوم به منظور افزایش کیفی و کمی تولیدات دامی (گوزن، بلدرچین و)

اهم مشکلات و تنگناها

۱. یکپارچه نبودن اراضی کشاورزی استان و فرسودگی ماشین آلات کشاورزی
۲. پائین بودن بهره روی و راندمان تولید بدلیل کوچک بودن واحد های تولیدی و ساختار غیر تخصصی حاکم بر تولید (کم سواد اکثر بهره برداران)
۳. استفاده بی رویه از منابع آبهای زیرزمینی و پایین افتادن سطح سفره آبهای زیرزمینی و کمبود تاسیسات و زیرساخت های مهار و ذخیره سازی آبهای سطحی و پایین بودن راندمان آبیاری
۴. تغییر کاربری نامناسب اراضی و بهره برداری بی رویه در عرصه های جنگلی و مرتعی
۵. عدم تناسب توسعه صنعت با نیازهای بخش کشاورزی و کمبود صنایع تبدیلی و تکمیلی
۶. پوشش ضعیف و ناکافی بیمه محصولات کشاورزی با توجه به بالا بودن ضریب وقوع بلایای طبیعی از جمله سیل، سرمازدگی و خشکسالی.
۷. استفاده غیر معقول از کودها و سموم شیمیایی به جای استفاده از مدیریت تلفیقی، مبارزه بیولوژیکی با آفات و بیماری ها و استفاده از کودهای فرآوری شده آلی .
۸. خام فروشی محصولات زراعی، باغی و دام و طیور استان و پایین بودن ارزش صادراتی محصولات
۹. محدودیت منابع آبی استان و عدم تناسب آن با ظرفیت ها و پتانسیل های موجود برای توسعه بخش کشاورزی
۱۰. فقدان نقشه کاداستر اراضی کشاورزی و عدم صدور سند برای اراضی فاقد سند مالکیت.
۱۱. آسیب پذیری بسیار شدید جامعه عشایر از خشکسالی و سایر حوادث طبیعی.
۱۲. تخریب کمی و کیفی مراتع در اثر تغییرات اقلیمی و عوامل انسانی نظیر بهره برداری های غیر اصولی.
۱۳. عدم توسعه دامداری های صنعتی در استان.
۱۴. حساس بودن شرایط زیست محیطی استان و خطر گسترش نواحی نیمه بیابانی و بیابانی.

مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل کشاورزی و منابع طبیعی**هدف ۱: توسعه و تقویت فعالیتهای بخش کشاورزی و گسترش فعالیت های صنعتی وابسته بخش کشاورزی**

۱. توسعه مکانیزاسیون کشاورزی و یکپارچه سازی اراضی و جلوگیری از تفکیک آنها
 ۱. افزایش سطح مکانیزاسیون در فعالیت های کشاورزی
 ۲. تمهید امکانات فنی و قانونی لازم برای تسریع در یکپارچه سازی اراضی کشاورزی و حمایت از توسعه
 - تشکل های بهره برداری با رویکرد اصلاح نظام بهره برداری و توسعه واحد های کشت و صنعت
 ۳. حمایت از سرمایه گذاری در زمینه صنایع تبدیلی، تکمیلی و ادوات و ماشین آلات کشاورزی.
 ۴. توسعه صنایع و شهرکهای تخصصی بویژه در زمینه های تولید ماشین آلات کشاورزی و تولید ابزار آلات بخش دام و آبزیان.
۲. گسترش کشت های تخصصی و دارای مزیت نسبی با شرایط اقلیمی استان با تأکید بر ارتقای مهارت های فنی کشاورزی
 ۱. حمایت از انواع کشت های دارای مزیت نسبی و تخصصی با تأکید بر اجرای الگوی کشت.

۲. حمایت از انواع کشت های گلخانه ای، مراکز تولید نهال، تولید بذر هیبرید، توسعه باغ های جدید و تبدیل اراضی کم بازده به باغ
۳. گسترش بیمه محصولات کشاورزی (به حداقل ۵۰ درصد تولیدات تا پایان برنامه) و اعمال سیاست های حمایتی، تشویقی و تضمینی برای محصولات کشاورزی.
۴. برنامه ریزی جهت احیاء کشت پنبه در استان.
۳. **توسعه پایدار کشاورزی با ترویج الگوی کشت مناسب**
 ۱. افزایش تولیدات زراعی و باغی از طریق مدیریت به زراعی و به نژادی محصولات و تولید محصولات سالم.
 ۴. **افزایش راندمان و بهره‌وری آب با تجهیز واحدهای کشاورزی و توسعه و تکمیل شبکه های آبیاری و زهکشی**
 ۱. توسعه و تکمیل شبکه های آبیاری و زهکشی.
 ۲. تجهیز و نوسازی اراضی زراعی و باغی.
 ۳. حمایت از اجرای سیستم های آبیاری نوین.
 ۵. **ساماندهی شبکه تهیه، توزیع و نگهداری نهاده ها و فرآورده های کشاورزی**
 ۱. ساماندهی و توسعه سازوکار نگهداری، بسته بندی و عرضه نهاده ها و فرآورده های کشاورزی متناسب با توسعه کشاورزی مکانیزه و افزایش بهره وری زمین های زیرکشت با تاکید بر بخش خصوصی
 ۲. تجهیز تأسیسات و بکارگیری امکانات موثر در جهت افزایش کیفیت محصولات شیلاتی مطابق با استانداردهای اتحادیه اروپا.
 ۳. حمایت از سرمایه گذاری در احداث و توسعه اماکن ذخیره سازی محصولات کشاورزی (سیلوها و سردخانه ها)
 ۶. **حمایت از منابع دامی و شیلاتی**
 ۱. حمایت از ایجاد و توسعه مجتمع های پرورش دام (دام سبک و سنگین، شتر، اسب، گوزن و)
 ۲. حمایت از ایجاد و توسعه مجتمع های پرورش طیور، شتر مرغ، بوقلمون، بلدرچین و ...
 ۳. حمایت از ایجاد و توسعه واحدهای پرورش ماهیان گرم آبی، سردآبی، خاویاری، میگو و ...
 ۴. نوسازی دامداری های سنتی و تبدیل دامداری های سنتی به نیمه صنعتی و صنعتی با هدف اقتصادی نمودن.
 ۷. **ارتقا کیفی و بهداشتی محصولات دامی و شیلاتی**
 ۱. حمایت مالی از توسعه کشتارگاه های صنعتی و بهبود کشتارگاه های صنعتی و نیمه صنعتی توسط بخش غیر دولتی
 ۲. اختصاص کد رهگیری قرنطینه به فرآورده های دامی و شیلاتی
 ۳. نظارت و کنترل کیفی و بهداشتی مراکز تولید، توزیع و تبدیل فرآورده های دام و طیور و شیلاتی در سطح استان
 ۴. نوسازی فرآیند بهره برداری از فرآورده های دامی و شیلاتی.
 ۵. گسترش مبارزه با بیماری های دام و طیور و آبزیان.
 ۸. **گسترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماریهای گیاهی، مصرف بهینه سموم و کودهای شیمیایی در راستای پوشش حداقل ۲۵ درصد تولیدات تا پایان برنامه.**
 ۱. جایگزینی شیوه های مبارزه بیولوژیک با آفات گیاهی با شیوه های جاری و معمول سنتی (مکانیزه یا غیرمکانیزه)

هدف ۲: صیانت از جنگل ها و مراتع و ساماندهی سواحل دریا، رودخانه ها و حوضه های آبخیز استان**۱. مهار سیلاب و کاهش اثرات خشکسالی استان**

تهیه و تدوین برنامه جامع حفاظت از رودخانه ها و عملیات آبخیزداری در جهت پیشگیری و کاهش مخاطرات ناشی از سیل و خشکسالی

۲. توسعه فعالیت های آبخیزداری در تقویت پوشش گیاهی در اراضی پر شیب گوهستانی

تسریع در اجرای طرح ها و پروژه های آبخیزداری و آبخوان داری حوضه آبریز استان به نحوی که حداقل ۲۵ درصد تراز منفی سفره های آب زیرزمینی بهبود یابد.

۳. ساماندهی سواحل دریا و رودخانه ها و اعمال مدیریت یکپارچه در اختصاص کاربری های مناسب توسعه استان .

مطالعه و شناسایی نقاط آسیب پذیر رودخانه ها و سواحل دریا

هدف ۳: حفاظت، احیاء، توسعه و بهره برداری از قابلیت های زیست محیطی و منابع طبیعی در راستای توسعه پایدار (با**تاکید بر اکوسیستم های ویژه استان) .****۱. استفاده از مشارکت جنگل نشینان و جوامع محلی در حفاظت، احیاء و توسعه و بهره برداری اصولی از جنگل ها و مراتع و ساماندهی****خروج دام از جنگل**

۱. کنترل و نظارت بر بهره برداری از جنگل ها و تأمین امکانات حفاظتی

۲. تقویت برنامه های مشارکت مردمی و محلی برای افزایش توان و ظرفیت صیانت از منابع تجدید

شونده حساس طبیعی

۲. ارتقاء سطح پایداری توسعه از طریق اعمال مدیریت جامع زیست محیطی مبتنی بر رویکرد مشارکتی به منظور حفاظت و بهره برداری

مطلوب از منابع طبیعی، ذخایر ژنتیکی و تنوع زیستی به ویژه در زیست بوم های نادر دریایی، ساحلی و جنگلی استان.

۱. حفاظت از منابع پایه و ذخایر ژنتیکی گونه های گیاهی و جانوری و جلوگیری از انقراض گونه های نایاب

۲. جلوگیری از تخریب منابع طبیعی و تغییر نامناسب کاربری اراضی

۳. مدیریت جامع جنگل ها و مراتع استان

۱. توسعه پارک های جنگلی و جنگلکاری ها

۲. شناسایی ارزش اقتصادی و زیست محیطی مراتع در فرایند توسعه پایدار استان

۳. توسعه زراعت چوب و آگروفارستری

طرح ها و پروژه های مهم و محوری فصل کشاورزی و منابع طبیعی

۱. عملیاتی نمودن زهکشی اراضی کشاورزی استان در سطح ۲۸۰ هزار هکتار از طریق تامین منابع و تسهیلات

مورد نیاز.

۲. تسریع در عملیاتی نمودن طرح های احیاء و توسعه اراضی شمال گمیشان (با محوریت میگو) از طریق تامین

اعتبارات و تسهیلات مورد نیاز.

۳. تأمین زیرساخت های مورد نیاز توسعه پرورش و تولید ماهیان خاویاری در سواحل و خلیج گرگان از طریق

تامین تسهیلات مورد نیاز.

۴. تامین تسهیلات لازم برای توسعه آبرزی پروری گرمابی و سردآبی در استان.

۵. تسریع در اجرای طرح تبدیل اراضی شیب دار به باغات مثمر از طریق تقویت اعتبار.

۶. مرمت و احداث جاده های بین مزارع تا ۲۳۰۰ کیلومتر.

۷. ساماندهی نهرهای زراعی و خطوط انتقال آب چاه های کشاورزی تا ۵۰۰۰ کیلومتر.

۸. تأمین تسهیلات لازم برای دامداریهای بزرگ مقیاس ۲۵۰۰-۵۰۰۰ رأسی.
۹. حمایت و از شیوه‌های نوین آبیاری حداقل تا سطح ۵۰۰۰۰ هکتار تا پایان برنامه پنجم توسعه.
۱۰. توسعه کشاورزی هسته‌ای و پروژه عمرانی «تسریع در تکمیل مطالعه و احداث مجتمع آزمایشگاه‌های کشاورزی هسته‌ای» و با توجه به رشته دکتری کشاورزی هسته‌ای در دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۱. هدایت سرمایه‌گذاران برای توسعه کشت گیاهان دارویی و تولید داروهای گیاهی (وجود ۱۱۸ تیره گیاهی و بیش از ۱۷۰۴ گونه گیاهی حدود ۲۴/۳ درصد کل کشور).
۱۲. نوسازی ماشین‌آلات و ادوات کشاورزی فرسوده.
۱۳. ایجاد سایت تولید گیاهان دارویی بویژه زعفران.
۱۴. تجهیز و نوسازی اراضی زراعی به ویژه نسق شالیزاری.
۱۵. ایجاد کارخانه فرآوری فرآورده‌های نسل دوم و سوم محصولات کشاورزی
۱۶. راه‌اندازی واحد‌های گاو‌داری و مرغداری غیر فعال.
۱۷. تکمیل، تجهیز و راه‌اندازی مرکز تشخیص بیماری‌های اسب کشور در استان
۱۸. مبارزه با بیماری‌های انگلی و واگیر دام و استقرار نظام جامع اطلاعات بهداشتی دام، طیور و آبزیان.
۱۹. تهیه و تدوین طرح برنامه جامع حفاظت از سواحل
۲۰. توسعه و پرورش جنگل‌های دست‌کاشت.
۲۱. ایجاد هرباریم گیاهی استان.
۲۲. ایجاد سایت تحقیقات کاربردی بیوتکنولوژی کشاورزی.
۲۳. به‌روزرسانی نقشه حاصلخیزی خاک‌های استان
۲۴. توسعه کشاورزی حفاظتی.
۲۵. تولید بذور محصولات زراعی مقاوم به خشکی و شوری

عمده ترین شاخص های فصل کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان

پیش بینی		عملکرد			واحد	عنوان شاخص
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۵۶	۵۵	۵۴	۵۳	۵۲	درصد	نسبت سطح زیر کشت اراضی زراعی آبی به کل سطح کشت اراضی زراعی
۴۰	۳۸	۳۶	۳۵	۳۳	درصد	نسبت سطح اراضی زراعی کشت شده با بذور گواهی شده به کل سطح اراضی زراعی
۱۱,۲	۱۰,۶	۸,۹	۱,۲۶	۱,۵	درصد	نسبت مساحت باغات تحت پوشش اصلاح به کل مساحت باغات
۱۱,۲	۱۰,۶	۸,۹	۱,۲۶	۱,۵	درصد	نسبت مساحت باغات با نهال اصلاح شده به سطح زیر کشت باغات
۴,۰۸	۳,۹۶	۳,۷	۵,۲۳	۴,۴۴	درصد	نسبت سطح مبارزه بیولوژیک انجام شده در اراضی زراعی و باغی استان به کل سطح مزارع استان
۵	۵	۵	۷,۵۶	۷,۲	درصد	نسبت اجرای طرح ipm در اراضی زراعی و باغی استان به کل سطح مزارع کشاورزی استان
۱,۴	۱,۳۴	۱,۲۸	۱,۳۶	۱,۳۱	اسب بخار بر هکتار	ضریب مکانیزاسیون در اراضی زراعی
۶۸,۹	۷۲,۶	۷۵,۸	۷۶,۵	۷۷	درصد	نسبت مساحت اراضی نیازمند تجهیز و نوسازی به کل اراضی کشاورزی قابل تجهیز
۴۴,۳	۵۵,۴	۶۶,۵	۶۹	۷۳	درصد	نسبت مساحت اراضی نیازمند شبکه های آبیاری به کل سطح اراضی دارای ظرفیت ایجاد شبکه آبیاری
۴۷	۴۳	۳۸	۳۴	۲۹	درصد	نسبت مساحت اراضی دارای سیستم آبیاری تحت فشار به کل سطح اراضی قابل ایجاد سیستم
۱۶,۳	۱۵,۶	۱۴,۹	۱۳,۵	۱۲	درصد	نسبت جاده های دسترسی به مزارع احداث شده به جاده های مورد نیاز
۶/۵	۶/۷	۹/۸	۹/۲	۱۳/۴	درصد	نسبت بهره برداران تحت پوشش آموزش به کل بهره برداران
۷۴,۵	۶۴	۵۱	۴۸	۳۶	درصد	نسبت ظرفیت فرآوری به کل محصولات کشاورزی مشمول صنایع تبدیلی استان
۸,۵	۸,۴	۸,۳	۸,۲	۸,۱	درصد	نسبت جمعیت دامی حفظ و اصلاح نژاد شده به کل جمعیت دامی استان
۹۸,۶	۹۸,۶	۹۸,۳	۹۸,۱	۹۷,۹	درصد	نسبت تعداد طیور حفظ و اصلاح نژاد شده به کل طیور استان
۱۹,۰۶	۱۸,۸	۱۸,۵	۱۸,۱۸	۱۶,۳۸	کیلوگرم در سال	سرانه تولیدات دامی (گوشت قرمز)
۲۱۶,۲۶	۲۱۳,۹۴	۲۱۱,۶۶	۱۹۳,۲	۱۹۰,۲۹	کیلوگرم در سال	سرانه تولیدات دامی (شیر)
۹۲,۸۹	۸۶,۱۵	۸۴,۵۴	۷۱,۷۹	۶۴,۱۵	کیلوگرم در سال	سرانه تولیدات طیور (گوشت مرغ)
۱۵,۶۶	۱۵,۴۲	۱۵,۱۷	۱۴,۹۱	۱۴,۴۶	کیلوگرم در سال	سرانه تولیدات طیور (تخم مرغ)
۰,۴۳	۰,۴	۰,۴	۰,۴۴	۰,۳۷	کیلوگرم در سال	سرانه تولید عسل

ادامه عمده ترین شاخص های فصل کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان

پیش بینی		عملکرد			واحد	عنوان شاخص
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۱۳,۲۴	۱۲,۵۴	۱۱,۳۶	۱۱,۰۱	۸,۱	کیلوگرم در سال	سرانه تولید آبیان
۹۲,۳۴	۹۲,۰۸	۹۱,۳۹	۹۵,۳۵	۹۱,۰۸	درصد	سهم تولید آبیان پرورشی از کل تولید (استحصالی شده) آبیان
۷۵,۸	۷۱,۳	۶۵,۸	۶۴,۲	۶۰,۸	درصد	نسبت پوشش بهداشتی دام ها در برابر بیماری های دامی به کل واحدهای دامی
۸۱	۷۹,۹	۷۶	۷۲	۶۷,۹	درصد	نسبت فرآورده های خام دامی و شیلاتی تحت پوشش کنترل کیفی و بهداشتی به کل فرآورده های خام دامی و شیلاتی
۹۲,۳	۸۵,۲	۷۵,۲	۶۵,۳	۵۵,۴	درصد	بسیب پوشش بهداشتی مزارع تکثیر و پرورش طیور، گرم ابریشم و زنبور عسل در برابر بیماری ها به کل مزارع
۴۲	۳۶,۳	۳۳,۲	۳۰,۳	۲۷,۲	درصد	نسبت پوشش بهداشتی آبیان در مراکز تکثیر و پرورش و منابع آبی به کل مراکز
۵	۰	۰	۰	۰	درصد	نسبت جمعیت عشایری اسکان یافته در کانونهای توسعه به کل جمعیت عشایری
۳۵,۶	۳۴,۱	۳۲,۸	۳۱,۷	۳۰,۴	درصد	نسبت جمعیت عشایری تحت پوشش خدمات پشتیبانی به کل جمعیت عشایر
۱۵	۲۵	-	۳۰	۳۰	درصد	نسبت ایجاد مراکز عرضه مستقیم کالا و محصولات کشاورزی به کل مراکز
۲۸	۲۷	۹	۳۶	-	درصد	نسبت احداث انبارهای مکانیزه و چندمنظوره سرد، سردخانه، انبارفنی
۲۲	۲۲	۲۲	۱۵	۱۹	درصد	نسبت تولید، تامین و توزیع نهاده های کشاورزی دامی به کل نهاده های کشاورزی و دامی
۷۶	۷۲	۶۶	۵۲	۴۵	درصد	نسبت پوشش حفاظتی جنگل ها به سطح کل جنگل
۸۰	۷۸	۷۵,۵	۷۵	۷۳,۶	درصد	نسبت طرح های مدیریت جنگل به سطح کل رویشگاه های جنگلی (توسعه جنگل)
۷۰	۶۰	۵۰	۴۵	۴۱	درصد	نسبت پوشش حفاظتی مراتع به سطح کل مراتع
۷۰	۶۸	۶۶	۶۳	۵۶	درصد	نسبت سطح طرح های مرتعداری و اگذار شده و در حال اجرا به سطح کل طرح های مرتعداری تهیه شده
۴۲	۳۶,۳	۳۳,۲	۳۰,۳	۲۷,۲	درصد	نسبت پوشش بهداشتی آبیان در مراکز تکثیر و پرورش و منابع آبی به کل مراکز
۵۴,۸	۴۷,۶	۴۰	۳۵,۸	۳۴,۱	درصد	نسبت مساحت حوزه های آبخیز تحت پوشش عملیات آبخیزداری به کل سطح حوزه های آبخیز استان
۹۷,۲	۹۵,۷	۹۵	۹۳,۵	۹۲,۹۶	درصد	نسبت مساحت اراضی ملی دارای سند مالکیت به کل مساحت اراضی ملی

ماخذ: دستگاه های اجرایی حوزه وزارت جهاد کشاورزی.

فصل صنعت، معدن و تجارت

اهم قابلیت ها و پتانسیل ها

۱. وجود ۲۳ شهرک و ناحیه صنعتی در استان.
۲. وجود ذخایر معدنی غنی (ذغالسنگ، صدف کوهی، سنگ لاشه آهنی و ید) و امکان فرآوری آنها.
۳. استقرار در مسیر ترانزیتی کشور با آسیای میانه و امکان توسعه فعالیتهای بازرگانی.
۴. وجود گمرک مرزی اینچه برون و پراکنندگی مناسب پایانه های صادراتی.
۵. وجود منطقه وسیع حاشیه اترک در شمال استان و مجاز برای استقرار کلیه صنایع شیمیایی و غیر شیمیایی و صنایع بزرگ نظیر پالایشگاه، پتروشیمی، ذوب آهن، سیمان و ...
۶. مجاورت با دریای خزر و امکان ایجاد واحدهای صنعت (سازه های دریایی، کشتی های صیادی و تفریحی).
۷. فراوانی و تنوع مواد اولیه صنایع تبدیلی و غذایی با توجه به کیفیت بالای محصولات کشاورزی و وجود توان توسعه صنایع تبدیلی و بسته بندی بخش کشاورزی (زرعی و باغی، شیلاتی، دام و طیور و سلولزی).
۸. توانمندی استان در تولید صنایع چوب (نئوپان و ام دی اف).
۹. قابلیت بالای استان در تولید داروهای گیاهی.
۱۰. امکان تأمین مواد اولیه به ویژه معدنی از کشورهای قزاقستان - ترکمنستان - روسیه جهت فراوری در استان و ایجاد ارزش افزوده.
۱۱. امکان استفاده و تبدیل منابع آبی شور به شیرین.
۱۲. وجود کارگاه بزرگ تعمیر واگن در شمال کشور با سابقه طولانی در استان.

اهم مشکلات و تنگناها

۱. پایین بودن سهم سرمایه گذاری بخش صنعت نسبت به تولید ناخالص داخلی در استان
۲. واردات غیر هوشمندانه و بی رویه و نبود فرصتهای صادراتی و نابسامانی بازار هدف داخل و خارج
۳. فقدان صنایع بزرگ بالادستی در استان
۴. عدم وجود بازارچه مرزی در استان
۵. خروج تولیدات فرآوری نشده و به صورت خام به سایر استانها و به دلیل کمبود صنایع فرآوری با تکنولوژی بالا در استان
۶. عدم توسعه پارکهای علم و فناوری جهت پاسخ به نیازهای بخش صنعت استان.
۷. کمبود ظرفیت های نگهداری و ذخیره سازی محصولات کشاورزی در مناطق عمده تولید
۸. ناکارایی نظام بازرگانی محصولات کشاورزی و نبود شرکت های بازرگانی بزرگ مقیاس در استان
۹. توسعه نیافتگی بخش صنعت در همه زمینه ها به ویژه کمبود صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی و رتبه پایین صنعتی و معدنی در بین استان های کشور
۱۰. عدم وجود بار اندازها و ایستگاه های بین المللی جهت ذخیره کالا

۱۱. رویکرد سنتی به صادرات و توجه کم به بسته بندی و برند سازی

۱۲. عدم وجود خانه فرش دستباف در استان

۱۳. پایین بودن میزان جذب سرمایه گذاران خارجی

مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل صنعت، معدن و تجارت

هدف ۱: توسعه و گسترش زیر ساخت های صنعت استان

۱. توسعه و تجهیز شهرک ها و نواحی صنعتی

۱. ارتقای کارآمدی نواحی و شهرکهای صنعتی موجود و افزایش تعداد این شهرکها در دوره های برنامه ای.

۲. ایجاد و توسعه زیرساخت ها جهت ساماندهی استقرار صنایع در شهرک ها و نواحی صنعتی

هدف ۲: توسعه اشتغال و سرمایه گذاری در بخش صنعت

۱. ارتقاء سطح رقابت پذیری بخش صنعت استان

توسعه صنایع استان با تأکید بر صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی (زراعت ، شیلات، دام و طیور و سلولزی)، صنایع غذایی و دارویی ، نساجی و پوشاک ، شیمیایی ، صنایع ادوات و نهاده های کشاورزی و صنایع قطعات خودرو ، صنایع الکترونیک و پاک و سازگار با محیط زیست با تکنولوژی برتر (HT) و جلوگیری از صادرات خام محصولات کشاورزی

۲. ایجاد شرایط ترجیحی برای سرمایه گذاری های بخش غیر دولتی (سرمایه گذاری داخلی و خارجی) در فعالیتهای محوری صنعت استان

ایجاد صنایع بزرگ و مادر همچون صنعت خودروسازی، پالایشگاهی (نفت و گاز) ، پتروشیمی، الکترونیک از طریق جذب سرمایه های خارجی و سرمایه گذاری داخلی.

۳. اولویت بخشیدن به تکمیل زنجیره و خوشه های تولید صنایع موجود

۱. ایجاد زنجیره ها و خوشه های تولیدی

۲. کمک به سرمایه گذاری در جهت ایجاد برندهای تجاری ایرانی و ترویج و توسعه آن در بازارهای جهانی

۴. افزایش سهم صنایع مبتنی بر فناوری های برتر (صنایع نوین) در ترکیب تولیدات صنعتی

تسهیل دستیابی به فناوری های نو برای ارتقاء کیفیت تولیدات

۵. صیانت هدفمند از واحدهای تولیدی و خدماتی استان و استفاده بهینه از ظرفیتهای خالی آنها

کمک به بهره برداری هرچه بیشتر از امکانات موجود صنعتی و تجاری بویژه واحدهای راکد و متوقف

۶. توسعه و تقویت صنایع دستی با تکیه بر منابع بومی و ارتقا کیفیت آنها

توانمند سازی و حمایت از صنعت فرش دستباف استان

هدف ۳: افزایش ظرفیت بهره برداری مطلوب و کارا از معادن استان

۱. زمینه سازی برای تکمیل و تجهیز مجتمع های معدنی و صنایع جانبی و فرآورده های آن

۱. جایگزینی رویکرد فراوری مواد خام معدنی استحصال شده در استان با تکنولوژی بالا، با رویکرد صادرات

مواد خام معدنی .

۲. استفاده بهینه از منابع و ذخایر غنی و متنوع مواد معدنی بالاخص معادن ذغالسنگ، ید، صدف و سایر

مواد معدنی فلزی.

۳. گسترش و افزایش ظرفیت و استخراج معادن و بهبود راندمان تولیدی آنها.

۴. ارتقاء سطح ایمنی، بهداشتی و زیست محیطی فعالیت های معدنی استان

هدف ۴: ارتقاء سطح ارتباطات و مبادلات بازرگانی با کشورهای آسیای میانه

۱. ایجاد بستر مناسب به منظور افزایش تعاملات اقتصادی و تجاری فی مابین مراکز تولید مستقر در استان با منطقه آزاد و منطقه ویژه توسعه زیرساخت های مناطق ویژه اقتصادی و آزاد
۲. تقویت و تجهیز شبکه بازرگانی، بازارچه مرزی و فعالیتهای گمرکی استان
 ۱. توسعه صادرات از گمرک اینچه برون
 ۲. توسعه خدمات بازرگانی نوین و تقویت زیر ساخت ها و فعالیت های بازرگانی با توجه به قابلیت های توسعه مبادلات فراملی.
 ۳. تقویت سامانه های عملیاتی، اداری و اجرایی نظام صادرات استانی همراه با تقویت تشکلهای و پایانه های مجهز صادراتی (با تاکید بر بندر، بازارچه های مرزی، گمرکها و موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی استان)
 ۴. راه اندازی بازارچه های مرزی.
۳. گسترش ظرفیت های بندری

رفع موانع قانونی و اجرایی راه اندازی و ایجاد منطقه ویژه تخصصی اقتصادی بندر ترکمن

طرح ها و پروژه های مهم و محوری فصل صنعت، معدن و تجارت

۱. اختصاص اعتبار لازم جهت تکمیل و تجهیز شهرک ۱۰۰۰ هکتاری اترک.
۲. مشارکت سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) برای ایجاد صنایع بزرگ با فناوری نوین در استان. از جمله: امگا ۳، ویتامین های سنتزی، داروهای بر پایه ید، داروهای ضد سرطان، خودروهای هیبریدی و ترمز ABS و...
۳. حمایت از ایجاد کارخانه ساخت ماشین آلات سنگین کشاورزی، راه سازی و صنایع شناورهای دریایی توسط بخش غیر دولتی با تأکید بر مشارکت سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو)
۴. تسریع در تکمیل مجتمع پتروشیمی گلستان.
۵. ایجاد واحدهای صنایع پائین دستی پتروشیمی (جهت تأمین مواد اولیه کارخانه استایرن)، پالایشگاهی، صنایع مادر و Hi-Tec.
۶. اختصاص مبلغ ۳۵۰۰ میلیارد ریال تسهیلات ارزان قیمت جهت تکمیل پروژه های نیمه تمام تولیدی با عاملیت بانک صنعت و معدن.
۷. اختصاص مبلغ ۳۰۰۰ میلیارد ریال تسهیلات ارزان قیمت برای طرح های با فناوری نوین با عاملیت بانک صنعت و معدن.
۸. ایجاد منطقه ویژه اقتصادی در اینچه برون و خواجه نفس (پیشنهادی) و ارتقاء منطقه ویژه اقتصادی اترک به منطقه آزاد.
۹. تسریع در اکتشاف نفت و گاز به منظور استخراج نفت و گاز در استان.
۱۰. تسریع در تکمیل بندر خواجه نفس.

۱۱. سوآپ نفت و گاز از بندر خواجه نفس
۱۲. مشارکت سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) در اجرای پروژه ۵ میلیون تنی فولاد و تأمین اعتبار از محل صندوق توسعه ملی.
۱۳. اختصاص اعتبار مورد نیاز جهت تأمین و تکمیل زیر ساختهای مورد نیاز متناسب با ظرفیت‌های واحدهای تولیدی و اقتصادی هر یک از شهرک‌ها و نواحی صنعتی.
۱۴. تجدید ساختار و نوسازی صنایع و ارائه خدمات مشاوره ای به حوزه صنایع کوچک
۱۵. راه اندازی ترمینال غلات در گمرک اینچه برون
۱۶. مطالعه و شناسایی بازارهای جدید صادرات فرش دستباف استان
۱۷. تأمین گاز طبیعی به عنوان خوراک طرح GTL (شرکت پتروشیمی صدر گلستان ایرانیان) توسط شرکت ملی گاز ایران.
۱۸. ایجاد و راه اندازی بازارچه های مرزی اینچه برون-حسنقلی-گمیشان
۱۹. پی گیری و عملیاتی نمودن احداث و ایجاد ذوب آهن (کارخانه فولاد) در رابطه با تفاهم نامه ایران-قزاقستان
۲۰. استقرار صنایع دریایی در استان.
۲۱. ایجاد صنایع فرآوری فرآورده های نسل دوم و سوم محصولات کشاورزی

عمده ترین شاخص های هدف فصل صنعت و معدن و تجارت استان گلستان

پیش بینی		عملکرد			واحد	عنوان شاخص
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۲۵	۳۰	۳۹	-	-	ماه	متوسط زمان اجرای طرح های صنعتی
۵۱	۴۶	۴۱	۳۸	-	فقره	تعداد پروانه های بهره برداری معادن
۲۷۰۰	۲۵۰۰	۲۱۵۰	۳۳۰۰	۱۷۰۰	هزار تن	میزان استخراج مواد معدنی
۲۷۰۰	۱۸۰۰	۱۳۹۱	۸۴۹	۱۲۰۷	تعداد	اشتغال زایی در صنایع (بر اساس پروانه های بهره برداری صنعتی)
۰,۵	۰,۴	۰	۰	۰,۲۷	درصد	سهم ارزش افزوده بخش صنعت و معدن استان نسبت به کشور
۲	۱,۸	۱,۶۳	۰,۶۳	۰,۵۱	درصد	سهم سرمایه گذاری سالانه صنعتی محقق شده استان نسبت به کشور
۱,۳	۱	۰,۸۷	۰,۸۵	۰,۸۵	درصد	سهم اشتغالزایی سالانه صنعت و معدن استان نسبت به کشور
۲,۴	۲	۱,۱	۰,۸	۲,۴	درصد	سهم استقبال از سرمایه گذاری صنعتی و معدنی در استان نسبت به کشور در سال (بر اساس جواز تاسیس)
۱	۰,۸۳	۰,۷۲	۰,۶۲	۰,۳۹	درصد	نسبت ارزش صادرات سالانه از گمرکات استان نسبت به کشور
۳۰	۱۵	۵	۹,۲	۰	درصد	سهم سرمایه گذاری طرح های مستقر در مناطق کمتر توسعه یافته استان به کل جوازهای تاسیس صادره استان در سال
۲۱۷	۱۸۸	۱۶۳	۱۶۳	۱۲۱	دلار	سرانه کل صادرات سالانه استان
۱۰۰	۱۰۰	۹۵	۸۴,۱	۹۶,۲	درصد	نسبت واحدهای صنفی دارای پروانه کسب به کل واحدهای صنفی استان
۲۵	۱۷	۹	۰	۰	درصد	نسبت واحدهای صنفی مجهز به صندوق مکانیزه به کل واحدهای صنفی استان
۶۰	۵۲	۴۵	۰	۰	درصد	نسبت واحدهای صنفی مجهز به دستگاه کارت خوان به کل واحدهای صنفی استان
۴,۵۶	۴,۵۶	۹,۴	۵,۵	۸,۴	درصد	مساحت اراضی واگذار شده به کل اراضی قابل واگذاری در شهرکها و نواحی صنعتی
۴,۵۴	۴,۵۴	۴,۵	۹,۱	۹,۱	درصد	گازرسانی سالانه به شهرکها و نواحی صنعتی به کل شهرکها و نواحی در حال واگذاری
۴	۰	۰	۴	۰	درصد	شهرکها و نواحی صنعتی راه اندازی شده سالانه به تعداد شهرکها و نواحی مصوب
۹,۱	۲۷,۳	۴,۵	۴,۵	۰	درصد	تکمیل شبکه مخابرات شهرکها و نواحی صنعتی به کل شهرکها و نواحی در حال واگذاری
۴,۵	۰	۰	۰	۰	درصد	تکمیل تصفیه خانه شهرکها و نواحی صنعتی به کل شهرکها و نواحی در حال واگذاری

ماخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت - شرکت شهرک های صنعتی استان

فصل محیط زیست**اهم قابلیت ها و پتانسیلها**

۱. وجود اکوسیستم های متنوع، گونه های گیاهی و جانوری و و جوامع زیستی وحشی (ماهیان خاویاری، فک خزری و ...)
۲. وجود چندین منطقه حفاظت شده، پارک ملی گلستان و سایر جاذبه های طبیعی اکوتوریستی (سواحل و تالاب های آلاگل- آجی گل- آلماکل و گمیشان)
۳. وجود میراث جهانی جنگل های هیرکانی (ذخیره های زیست کره ارس و سرخدار و پسته وحشی و چندین گونه گیاهی و جانوری اندمیک) و گل فشان (شرق تالاب گمیشان و...)
۴. وجود مرکز بازیافت پسماند و کارخانه کمپوست در غرب و شرق استان.
۵. وجود مرکز تحقیقات محیط زیست دریایی بندر ترکمن و انجام پایش های دوره ای از زیستگاه های آبی و دریایی استان به عنایت به امکانات موجود (تجهیزات آزمایشگاهی، شناور و...)
۶. وجود دو کارخانه بازیافت محصولات کشاورزی و پروتئینی در شرق استان (کلاله)

اهم مشکلات و تنگناها

۱. عدم اعمال مدیریت کامل بر پسماندهای استان (خانگی، صنعتی، کشاورزی و بیمارستانی) و اختلاط پسماندهای ویژه با عادی و نامشخص بودن وضعیت مدیریت پسماندهای ویژه
۲. عدم تجهیز اکثر شهرهای استان به شبکه جمع آوری فاضلاب شهری
۳. بهره برداری بی رویه از آب تالابها برای مصارف کشاورزی و آبرزی پروری
۴. کمبود تجهیزات دسترسی سریع به محل (هلی کوپتر) و امکانات اطفاء حریق جنگلی به لحاظ آتش سوزی های متعدد نقاط جنگلی استان از جمله پارک ملی گلستان.
۵. فقدان باغ وحش و مراکز رسمی و مجهز نگهداری و نمایش جانوران وحشی در استان
۶. فقدان برنامه ای راهبردی برای اعتلای سطح فرهنگ عمومی در حوزه محیط زیست
۷. عدم وجود ایستگاه اندازه گیری آلودگی هوا در سطح استان .
۸. فقدان تجهیزات آزمایشگاهی به منظور سنجش و پایش آلاینده های خاک، امواج رادیویی و بو در استان.
۹. فقدان طرح مدیریت مناطق چهارگانه تحت مدیریت محیط زیست
۱۰. عدم برخورداری استان از سامانه حفاظت نوین به ویژه در پارک ملی گلستان
۱۱. عدم توسعه قرق های اختصاصی شکار
۱۲. آلودگی اکوسیستم های آبی و منابع آب و خاک به سموم دفع آفات نباتی و کودهای شیمیایی
۱۳. ورود آلاینده های زیست محیطی به دریا و انباشتگی زیاد آلاینده ها در رسوبات مناطق ساحلی

مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل محیط زیست

هدف ۱: حفاظت، احیاء، توسعه و بهره برداری از قابلیت‌های زیست محیطی در راستای توسعه پایدار

۱. ارتقاء ظرفیت‌های مقابله با مخاطرات محیطی و حوادث غیر مترقبه (مدیریت بحران) و ایمن سازی زیر ساخت‌ها و شریان‌های حیاتی در کانونهای زیستی

۱. مدیریت جامع بلایای طبیعی و تهیه و اجرای برنامه‌های حفاظت در مناطق حساس

۲. ساماندهی و احیا اکوسیستم‌های آسیب دیده و در معرض تهدید

۲. حفاظت از منابع اکولوژیک و ذخیره گاه‌های زیستی و اکوسیستم‌های نادر

۱. شناسایی، دسته بندی و حفاظت از ذخیره گاه‌ها و اکوسیستم‌های طبیعی نادر و برنامه ریزی در جهت

استفاده بهینه با رویکرد صیانت از منابع پایه اکولوژیک

۲. ساماندهی مدیریت جامع بر اکوسیستم‌های جنگلی با توجه به سه اصل حفاظت، توسعه و بهره برداری مناسب.

۳. حفاظت از منابع پایه و ذخایر ژنتیکی گونه‌های گیاهی و جانوری و جلوگیری از انقراض گونه‌های نایاب

۴. ساماندهی سواحل دریایی استان با استقرار مدیریت یکپارچه برای جهت بخشی به کاربری آنها

۳. توسعه و ارتقاء فرهنگ زیست محیطی در استان

۱. برگزاری کارگاه‌های آموزشی و اطلاع رسانی از طریق صدا و سیما

۲. تدوین برنامه و محتوای آموزشی و آشنایی با مسائل زیست محیطی برای سطوح مختلف دانش‌آموزی و تحصیلی.

هدف ۲: توسعه و گسترش زیر ساخت‌های کنترل آلودگی‌های زیست محیطی

۱. بستر سازی برای کاهش آلودگی‌های ناشی از سکونت و فعالیت

حفاظت کیفی منابع آب، خاک و هوا و جلوگیری از نفوذ پساب‌های خانگی، صنعتی، بیمارستانی و

سموم و کودهای کشاورزی و سایر آلاینده‌های میکروبی و شیمیایی کارخانجات به منابع آب، خاک و

هوا

طرح‌ها و پروژه‌های مهم و محوری فصل محیط زیست

۱. تهیه برنامه جامع مدیریت زیست محیطی در مناطق حساس با تاکید بر مناطق تالابی و جنگلی

۲. ایجاد بانک فون و فلور استان گلستان

۳. احداث سایت دفع پسماندهای ویژه (خطرناک) استان

۴. تسریع در احداث کارخانه کودآلی از زباله (کمپوست) در منطقه شرق، غرب و مرکز استان

۵. احداث مرکز تخصصی پایش آلاینده‌های محیط زیست. (آب، هوا و خاک).

عمده ترین شاخص های هدف فصل محیط زیست استان گلستان

پیش بینی		عملکرد			واحد	عنوان شاخص
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۳۰	۲۰	۱۰	۵	۵	درصد	کاهش عوامل آلاینده خاک
۵۰	۴۰	۲۵	۱۵	۱۰	درصد	کاهش عوامل آلاینده فاضلاب و پساب
۷۰	۴۰	۲۵	۱۵	۱۰	درصد	کاهش عوامل آلاینده های ناشی از مواد شیمیایی و بیمارستانی خطرناک و پرتوزا
۵۰	۳۵	۲۵	۲۰	۱۰	درصد	کاهش عوامل آلاینده آب
۱۰۰	۵۰	۲۵	۱۵	۱۵	درصد	صنایع بزرگ دارای سامانه پایش لحظه ای

ماخذ: اداره کل حفاظت محیط زیست استان.

فصل منابع آب

اهم قابلیت ها و پتانسیلها

۱. وجود پنج حوضه آبریز در محدوده استان از جمله اترک، گرگانرود، قره سو، خلیج گرگان و بخشی از نکا رود
۲. وجود حوضه مشترک و مرزی اترک با استان خراسان شمالی، رضوی و کشور ترکمنستان و همچنین حوضه مشترک گرگانرود با استانهای سمنان و خراسان شمالی و حوضه مشترک نکارود با استان مازندران
۳. وجود منابع آب مازاد و منابع عظیم آب شور و غیر متعارف

اهم مشکلات و تنگناها

۱. آسیب پذیری تأمین آب در حوضه های مشترک و مرزی بویژه در مواقع خشکسالی (حوضه اترک و گرگانرود)
۲. وقوع سیلابهای مکرر و سیل خیزی استان
۳. بهره برداری زیاد از آب های زیرزمینی و احتمال آغاز افت سفره ها
۴. تهدید گسترش آب شور و تخریب کیفیت منابع آبهای سطحی و زیرزمینی
۵. پایین بودن بهره وری مصارف آب کشاورزی و شرب
۶. مشکلات زهکشی در سطح وسیعی از مناطق غرب و شمال غربی استان
۷. پایین بودن ظرفیت مخازن سدها به منابع آب سطحی در مقایسه با میانگین کشوری
۸. همجواری منابع آب زیرزمینی با آب شور زیرزمینی و آب شور دریا

مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل منابع آب

هدف ۱: تامین و انتقال آب و بهره برداری اصولی از آن در فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی با توجه به اولویت شرب، محیط زیست، صنعت و کشاورزی

۱. ذخیره سازی و مهار آبهای سطحی استان با تاکید بر رودخانه های مرزی و بهره برداری مطلوب از آبهای سطحی

۱. افزایش ظرفیت تاسیسات تامین و انتقال آب زراعی و آشامیدنی
۲. ارتقای نرخ بهره برداری از منابع و ظرفیت های موجود آبی و جلوگیری از هدر رفت آب.
۳. مهار و کنترل آبهای سطحی استان

۲. تقویت منابع آبهای زیرزمینی با اولویت آبخوانهای با بیلان منفی

۱. شناسایی و بهره برداری بهینه از منابع آب و خاک شور و آبهای غیر متعارف
۲. حفاظت کیفی منابع آب و جلوگیری از نفوذ پساب های خانگی و صنعتی به منابع آب
۳. اجرای طرح نظارت و مهار چاه های غیرمجاز و بهره برداری غیرمجاز منابع آب های زیرزمینی استان.

۳. ایجاد زمینه های لازم برای جلب مشارکت مردمی و بخش خصوصی در بهره برداری و مدیریت آب

۱. ارتقاء بهره وری و توجه به ارزش اقتصادی و امنیتی و سیاسی آب در استحصال و عرضه و نگهداری و مصرف آب.
۲. توسعه و نوسازی امکانات و تاسیسات توزیع، ذخیره سازی و تامین منابع آب آشامیدنی نقاط شهری و روستایی .

طرح ها و پروژه های مهم و محوری فصل منابع آب

۱. تسریع در عملیاتی نمودن پروژه های سد و شبکه نرماب، چایلی، سد محمدآباد، شصت کلا، رامیان و سد و شبکه قره سو-زرین گل و کانال های انتقال آب .
۲. تسریع در انتقال آب مازاد استان مازندران به گلستان و بررسی در استفاده از آبهای نامتعارف در بخش کشاورزی.
۳. مطالعه و اجرای طرح های بهره برداری از پساب تصفیه خانه های فاضلاب شهری برای مصارف کشاورزی و صنعتی
۴. آبرسانی به شهرهای نوار مرزی استان
۵. تسریع در تکمیل مطالعات و اجرایی نمودن استفاده از آب شیرین کن در تولید آب شرب.
۶. اصلاح و ساماندهی رودخانه ها
۷. تسریع برای اجرای طرح جامع کنترل سیل استان

عمده ترین شاخص های هدف فصل منابع آب استان گلستان

پیش بینی		عملکرد			واحد	عنوان شاخص
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
-	-	-	۶۷,۳	۶۷,۲۲	درصد	نسبت بهره برداری از منابع آب سطحی به کل حجم آبهای قابل تجدید شونده
-	-	-	۹۴,۱۹	۹۴,۳۳	درصد	نسبت بهره برداری (برداشت) از منابع آب زیرزمینی به کل آبهای زیرزمینی
-	-	-	۴۹,۱۵	۴۳,۱۲	درصد	نسبت آب قابل تنظیم به آب تجدید شونده
-	-	-	۱۶,۳	۲۴,۳۴	درصد	نسبت آبهای ذخیره شده به آبهای سطحی
-	-	-	۶۷,۳	۶۷,۲	درصد	میزان بهره برداری از آبهای سطحی به کل آبهای سطحی
-	-	۱۹	-	-	میلیون متر مکعب	حجم کل مخازن سدها
-	-	۵۷	-	-	میلیون متر مکعب	حجم آب قابل تنظیم سالیانه سدها
۴,۰۱	۶,۵	۲	۱,۳	۳,۹	میلیون متر مکعب	توسعه و بهبود طرح های کوچک تامین آب
-	-	-	۶۷,۳	۶۷,۲۲	درصد	نسبت بهره برداری از منابع آب سطحی به کل حجم آبهای قابل تجدید شونده
۲,۵	۲	۲	۲	۳	هزار هکتار	اجرای شبکه آبیاری و زهکشی اصلی
۱	۰	۵	۵	-	ایستگاه	تاسیس، تجهیز و نوین سازی شبکه های سنجش کمی و کیفی منابع آب و مصارف آب سطحی و زیرزمینی
۱	۱	۱,۴۸	۱,۹۹	۲,۶۲	میلیون متر مکعب	میزان تعادل بخشی بیلان آب زیرزمینی در دشتهای ممنوعه و بحرانی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب
۴	۴	۴	۴	-	تعداد	تجهیز نقاط تحویل حجمی آب به ابزار اندازه گیری جریان
۵۵,۲۸	۵۵,۲۸	۸۱	۲۴۶,۲۹	۸۰,۴	کیلومتر	عملیات اجرایی ساماندهی رودخانه ها و سواحل
۴	۴	۲۰	۱۵۲	۲۵۰	کیلومتر	مطالعه و اجرای تعیین بستر و حریم رودخانه ها، تالابها و دریاچه های سدها

ماخذ: شرکت سهامی آب منطقه ای استان

امور زیربنایی

فصل فناوری اطلاعات، ارتباطات و فناوری‌های نوین

اهم قابلیت‌ها و پتانسیلها:

۱. انگیزه بالای مسئولین عالی استان به محور قرار دادن حوزه فناوری اطلاعات در برنامه‌های توسعه استان.
۲. وجود شبکه فیبر نوری گسترده در حوزه شهری و روستایی و مرکز داده استانی
۳. امکان ارائه خدمات با کیفیت بالا و توسعه سرویس‌های نیازمند به باند پهن.
۴. استان برتر در توسعه روستاها و شهرهای الکترونیکی در کشور و استان‌های موفق در توسعه دفاتر پیشخوان شهری و دفاتر ارتباط روستایی.
۵. وجود پست لجستیک، امکان ارائه خدمات ترکیبی پستی و بانکی.
۶. مسیر عبور شبکه فیبر نوری ملی
۷. وجود نهاد‌های موثر در استان مانند پارک علمی و فناوری.
۸. وجود رشته‌های دانشگاهی مرتبط.
۹. طراحی اولین استان مجازی کشور و اجرای شهرهای الکترونیکی در کل استان.
۱۰. زمینه‌سازی برای توسعه مشاغل دانش بنیان در استان.
۱۱. حضور بخش خصوصی در حوزه فاوای استان (سازمان نظام صنفی رایانه‌ای، انجمن صنفی دفاتر پیشخوان و ...).
۱۲. آمادگی برای توسعه شبکه ملی اطلاعات.
۱۳. ایجاد ساختار طرح کارورزی مشاغل دانش بنیان حوزه فناوری اطلاعات برای افراد کارجوی دانشگاهی.
۱۴. پوشش فراگیر شبکه تلفن همراه در سطح استان

اهم مشکلات و ننگناها:

۱. نبود مدیران حرفه‌ای در مدیریت امکانات موجود در استان در حوزه فاوا.
۲. بی‌انگیزه بودن کارکنان دولت در استفاده از امکانات نرم‌افزاری موجود در استان
۳. تعدد مراکز تصمیم‌گیری در حوزه فاوا.
۴. عدم دخالت فاوا در تصمیم‌گیری‌های کلان استانی و عدم نگاه راهبردی به فاوا.
۵. پایین بودن سطح آمادگی الکترونیک در ادارات استان.
۶. نبودن ردیف اعتبارات و بودجه مستقل برای حوزه فاوا در ادارات استان
۷. عدم توجه به تولید محتوی و برنامه‌های کاربردی خدماتی.
۸. با وجود بستر مناسب فیبر نوری در سطح استان، سرعت دسترسی بسیار پایین و قیمت گران آن.
۹. بی‌انگیزه بودن دانشگاهیان برای ورود به حوزه کاربردی فاوا.
۱۰. کمبود منابع انسانی علمی و فنی در حوزه فاوا.

مهمترین اهداف، راهبردها و سیاست‌های فناوری اطلاعات، ارتباطات و فناوری‌های نوین

هدف ۱: محور قراردادن فناوری اطلاعات و ارتباطات در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان به منظور رسیدن به اقتصاد

دانش‌بنیان، تعامل بین مسئولین و شهروندان و توسعه فرهنگ بومی و قومی استان.

۱. توسعه زیرساخت ارتباطی، سخت افزاری- نرم افزاری و منابع انسانی و تولید محتوی

۱. دسترسی شهروندان به اطلاعات محلی، ملی و بین‌المللی با سرعت و کیفیت بالا و با هزینه مناسب.
۲. توسعه صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات به منظور تأمین نیازهای ملی در سطح بین‌المللی با ایجاد شهرک‌های الکترونیکی و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان، توسعه مراکز خدمات کاربردی اینترنتی (ASP) و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی شهری و روستایی به خصوص در حوزه بهره‌برداری از ICT در حوزه گردشگری و کشاورزی.
۳. توسعه مراکز داده استان و استفاده از فضای ابری جهانی.

۲. توسعه نرم افزاری و منابع انسانی.

۱. توسعه سیستم‌های نرم‌افزاری یکپارچه در سطوح مختلف نیازهای استانی مانند سیستم یکپارچه خدمات دستگاه‌های دولتی، سیستم یکپارچه اخذ مالیات و توسعه سیستم‌های دولت الکترونیکی، شهرهای الکترونیکی، تجارت الکترونیکی، بانکداری الکترونیکی، سلامت الکترونیکی و امثال آنها، توسعه نرم‌افزارهای آمایش استان، نرم‌افزارهای نظارتی و هدایتی و تولید سیستم هوشمند بحران.
۲. توسعه سیستم‌های توسعه منابع انسانی مانند طرح کارورزی مشاغل دانش‌بنیان حرفه‌ای محور حوزه فناوری اطلاعات برای کارجویان دانشگاهی، آموزش شهروند الکترونیکی، آموزش کارکنان دولتی و هدفمند نمودن گزارش‌های مرتبط با فناوری اطلاعات در دانشگاه‌های استان، فرهنگ سازی در جهت تأثیرپذیری در شبکه‌های اجتماعی محلی، ملی و بین‌المللی، افزایش سهم بلوغ سازمانی دستگاه‌های دولتی و افزایش آمادگی الکترونیکی با برگزاری همایش‌ها، سمینارها، سخنرانی‌ها و سایر ابزارهای رسانه‌ای، نوشتاری و تصویری و ارائه راهکارهای مناسب جهت ارتقاء تعامل شهروندان با مسئولین استان در جهت پاسخگویی هوشمند و مناسب.

۳. تولید محتوای دیجیتال: مهمترین بخش در توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و کاربردهای آن تولید محتوی دیجیتالی است.

۱. توسعه شرکتهای تولید محتوی دیجیتالی و بازارهای مجازی در سطح استان.
۲. آموزش دستگاه‌های دولتی در تولید و توسعه محتوی دیجیتالی در شبکه‌های ملی و بین‌المللی.
۳. آموزش عمومی به مردم استان در بخش تولید محتوی و تأثیر گذاری در فضای مجازی.
۴. کمک به بهره‌وری درگاه‌ها و وبسایت‌هایی که به علت کمبود اطلاعات مرتب به روز نمی‌شوند و اطلاعات موجود در آنها قابل استفاده نیست.
۵. تهیه سند راهبردی و نقشه راه تولید محتوی دیجیتالی از طریق برنامه‌های یکپارچه دولت الکترونیکی و شهرهای الکترونیکی.

طرح‌ها و پروژه‌های مهم و محوری فناوری اطلاعات، ارتباطات و فناوری‌های نوین:

۱. توسعه شبکه ملی اطلاعات، شبکه دولت الکترونیک، شبکه ویدیو کنفرانس استان مجازی گلستان و توسعه شبکه‌های دسترسی اینترنت پرسرعت با سیم و بدون سیم از طریق اپراتورها و تلفن همراه نسل ۳ و ۴.
۲. ارتقاء زیرساخت ارتباطی فیبر نوری در کل استان.

۳. توسعه و راه‌اندازی شبکه‌های مورد نیاز سامانه‌های ساترا، سیمابر، آمایش سرزمین، شهرهای الکترونیکی و سامانه خدمات الکترونیکی یکپارچه دستگاه‌های دولتی.
۴. ایجاد پایگاه جامع اطلاعات مکانی و GIS استان.
۵. توسعه و تجهیز پارک زیست فناوری و ایجاد مرکز رشد پژوهشکده زیست فناوری و پژوهشکده فناوری اطلاعات.
۶. توسعه مراکز رشد، شرکت‌های دانش‌بنیان و شرکت‌های تعاونی دانش‌بنیان و پارک‌های فناوری استان.
۷. توسعه فناوری‌های پیشرفته، نانوفناوری، بایوفناوری و فناوری اطلاعات در قالب رشته‌های دانشگاهی و مرکز تحقیقات و پژوهشی استان.
۸. بستر لازم جهت تبدیل استان به یکی از کریدورهای تجاری سازی فناوری در کشور با توجه به پتانسیل‌های جغرافیایی، اقتصادی و منابع انسانی
۹. ارائه خدمات یکپارچه استان به شهروندان از طریق درگاه‌ها در حال انجام بصورت تعاملی، تراکنشی
۱۰. توسعه شبکه استان مجازی گلستان بصورت چند لایه، مطمئن برای ارتباطات فرادستگاهی و درون سازمانی در بستر شبکه ملی اطلاعات
۱۱. توسعه مرکز داده استان و واگذاری آن به بخش خصوصی
۱۲. استقرار سیستم مدیریت امنیت اطلاعات، نظام مدیریت کیفیت، مدیریت دانش و امثال آن
۱۳. استقرار کامل شهرهای الکترونیکی و ایجاد بستر مناسب برای اشتغال دانش بنیان در حوزه فناوری اطلاعات در فضای مجازی

فصل حمل و نقل

اهم قابلیت‌ها و پتانسیلها

۱. موقعیت مناسب جغرافیایی در زمینه دسترسی به کریدورهای بین‌المللی حمل و نقل (شمال و جنوب)، بازارهای آسیای میانه، هم‌مرز بودن با کشور ترکمنستان و نیز ارتباط با استان‌های خراسان، مازندران، سمنان.
۲. وجود بندر توریستی بندرگز و بندر چند منظوره ترکمن و فاصله کوتاه این بندر با بندر ترکمن‌باشی در کشور ترکمنستان (حدود ۱۰۰ کیلومتر).
۳. وجود راه آهن سراسری که علاوه بر مرکز استان با ورود به اسکله اصلی تجاری بندر ترکمن، دریای خزر را به خلیج فارس و اروپا متصل می‌سازد.
۴. افزایش تقاضای مسافرت هوایی در استان

اهم مشکلات و تنگناها

۱. کمبود زیر بناها و زیر ساخت های متناسب با توسعه استان در بخش های شبکه حمل و نقل (زمینی، هوایی و دریایی).
۲. توسعه نیافتگی کمی و کیفی راه های زمینی نسبت به افزایش سریع وسایط نقلیه (عدم وجود آزادراه در استان).
۳. فرسوده بودن ناوگان حمل و نقل جاده ای (به طور میانگین ۸۰ درصد ناوگان باری و ۷۵ درصد ناوگان مسافربری بالای ده سال عمر دارند)، ریلی و هوایی.
۴. وجود نقاط حادثه خیز جاده ای در شبکه راه های استان

مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل حمل و نقل**هدف ۱: توسعه و گسترش زیرساخت ها و زیر بناهای شبکه جاده ای، ریلی و هوایی.**

۱. توسعه و تقویت شبکه هاو امکانات حمل و نقل هوایی، زمینی(جاده ای و ریلی) در زمینه حمل کالاو مسافر و گسترش پیوندهای اقتصادی ملی و فراملی.
 ۱. تمهید سازو کارهای لازم برای مشارکت بخش غیر دولتی در توسعه و نگهداشت شریان های ارتباطی.
 ۲. ارتقاء کمی و کیفی سطح پوشش شبکه ارتباطات و سیستم حمل و نقل درون و برون استانی و ایمنی و نگهداری راه های موجود.
 ۳. توسعه و اصلاح ساختار شریانی جاده ای (آزادراه، بزرگراه، راه های اصلی و فرعی) با توجه به مقتضیات اجتماعی و اقتصادی آن حداقل تا میانگین کشوری.
 ۴. توسعه و تقویت امکانات فرودگاهی تا سطح بین المللی و گسترش شبکه های ارتباطی جاده ای و ریلی برای دسترسی به استان های همجوار و کشورهای همسایه
 ۵. تقویت کریدور شمال کشور (استان های گلستان، مازندران و گیلان) با ساماندهی محور گلوگاه - کلاله
 ۶. گسترش حمل و نقل عمومی نظیر قطار شهری و توسعه ناوگان اتوبوسرانی در سطح شهرهای بزرگ استان (گرگان و گنبد).
 ۷. گسترش حمل و نقل ناوگان ریلی استان

۸. ظرفیت سازی بخش خصوصی برای جابجایی کالا و توسعه نهادها و شرکت های حمل و نقل کالا.

۲. فراهم نمودن ساز و کارهای قانونی لازم به منظور کاهش سالانه ۱۰ درصد میزان تلفات جانی ناشی از تصادفات رانندگی

۱. حذف کامل نقاط حادثه خیز شناسایی شده در آزادراه ها، بزرگراه ها و راه های اصلی.
۲. ارتقا سطح ایمنی و برقراری تسهیلات امداد رسانی در شاخه های مختلف حمل و نقل زمینی.

هدف ۲: احیاء بنادر تجاری و توسعه شبکه و تاسیسات زیربنایی با توجه به موقعیت ارتباطی استان.

۱. استفاده از موقعیت جغرافیایی استان در افزایش میزان ترانزیت کالا و مسافر و توسعه همکاری های منطقه ای و بین المللی از طریق بنادر استان.

توسعه و تجهیز ساختار بندر(تجاری، توریستی و مسافرتی) استان با تاکید بر بازسازی و ارتقای ظرفیت آن

طرح ها و پروژه های مهم و محوری فصل حمل و نقل

۱. تکمیل راه آهن گرگان - اینچه برون به منظور اتصال باخط آهن ترکمنستان - قزاقستان.
۲. احداث راه آهن گرگان - مشهد مقدس

۳. احداث آزادراه گرگان-آق قلا-اینچه برون.
۴. احداث آزادراه نوکنده-بندر ترکمن-آق قلا-گنبد-کلاله-آشخانه.
۵. احداث آزادراه اینچه برون به گنبد.
۶. تکمیل باقیمانده بزرگراه بهشهر - گرگان - قوچان (مینودشت به خراسان شمالی) و ایجاد روشنایی بزرگراه گرگان-آزادشهر-مینودشت.
۷. ساماندهی بندرتجاری شهرستان ترکمن .
۸. ساماندهی بندرتوریستی شهرستان بندر گز
۹. تامین اعتبار لازم برای رفع نقاط حادثه خیز شبکه حمل و نقل جاده‌ای استان.
۱۰. تکمیل پروژه نیمه تمام فرودگاه بین‌المللی گرگان و فرودگاه کلاله
۱۱. تکمیل باقیمانده بهسازی راه آهن گرگان- تهران (گرگان تا گلوگاه) و ارتقاء کابین قطار مسافری.

عمده ترین شاخص‌های هدف فصل حمل و نقل استان گلستان

شاخص	واحد	کشور	میانگین هر استان	استان گلستان سال ۱۳۹۱	مقایسه با کشور
طول کل راهها (آزادراه، بزرگراه، اصلی و فرعی)	کیلومتر	۸۱۶۶۱	۲۶۳۴	۱۳۳۰	از متوسط خیلی پایین تر
طول آزادراهها و بزرگراهها به ازاء هر ۱۰۰۰ کیلومتر راه برون شهری (بدون راه روستایی)	کیلومتر	۱۵۱۵۳٫۶	۱۸۶	۱۷۳	از متوسط کمی پایین تر
تعداد راهدارخانه	راهدارخانه	۶۴۹	۲۱	۱۶	از متوسط پایین تر
مسافر عبوری به ازاء هر کیلومتر راه برون شهری (بدون راه روستایی) در یک سال	نفر	-	۵۰۰۰	۹۰۰۰	از متوسط خیلی بالاتر
تعداد متوفیات ناشی از تصادفات رانندگی برون شهری به ازاء هر ۱۰۰ کیلومتر	نفر	-	۱۴٫۵	۲۶	از متوسط خیلی بالاتر
نسبت آسفالت راههای روستایی به راههای شوسه و آسفالت	درصد	-	۷۷	۷۹	از متوسط کمی بالاتر
طول راههای روشن به ازای ۱۰۰ کیلومتر راه برون شهری (بدون راه روستایی)	کیلومتر	۳۲۶۶	۴	۱۱	از متوسط خیلی بالاتر

ماخذ: اداره کل راه و شهرسازی استان

فصل مسکن، عمران شهری، روستائی و عشایری

اهم قابلیت ها و پتانسیلها

۱. واقع شدن استان در حد فاصل مراکز بزرگ سیاسی، اقتصادی و مذهبی کشور (شهرهای تهران و مشهد).
۲. امکان استفاده از توان بخش خصوصی در وظایف خدمات رسانی شهرها.
۳. بهره گیری از مشارکت های مردمی در تصمیم گیری در اداره امور شهرها.
۴. برخورداری تعداد قابل توجه نقاط روستایی استان از امکانات زیربنایی نظیر برق، راه و تلفن

۵. بهره مندی از دانش بومی گسترده روستاییان و عشایر در حفاظت، توسعه و بهره برداری بهینه و پایدار از منابع طبیعی و تولید محصول
۶. تهیه و اجرای طرح های هادی روستایی در استان
۷. خدمات رسانی به کوچندگان و تجهیز کانون های اسکان عشایر
۸. افزایش قابل ملاحظه تعداد متخصصین و خصوصاً مهندسین استان در رشته های مختلف
۹. تهیه و اجرای طرح های توسعه و عمران شهری در استان.

اهم مشکلات و تنگناها

۱. بالا بودن ضریب وقوع بلایای طبیعی از جمله سیل، رانش زمین، بالا آمدن آب دریا، زلزله، آتش سوزی جنگل ها و...
۲. توسعه نیافتگی بخش بزرگی از استان در نواحی شمالی و پراکندگی و کم جمعیت بودن نقاط روستایی آن.
۳. افزایش هزینه های خدمات عمومی دولت در پی توسعه و تبدیل بی رویه سازمان های زراعی به روستاهای کم جمعیت و پراکنده.
۴. کمبود زیر بناها و زیر ساخت های متناسب با توسعه استان به ویژه در بخش های شبکه حمل و نقل (زمینی، هوایی و دریایی)، جمع آوری و دفن زباله و آب شرب سالم روستایی استان.
۵. کمبود مخازن ذخیره آب آشامیدنی سالم در شهرهای استان به ویژه شهرهای گرگان و گنبد و فرسودگی شبکه های آب رسانی شهری و روستایی.
۶. قدیمی و نیمه مدرن بودن تصفیه خانه آب آشامیدنی گرگان و فقدان تصفیه خانه آب آشامیدنی در سایر شهرهای استان.
۷. فرسودگی بافت مسکونی در محلات قدیمی و مراکز بعضی از شهرها که سبب عدم امکان استفاده بهینه از مساکن این نواحی، یا رها نمودن آنها گردیده و عملاً بهترین نقاط شهر نقش کمتری را در جهت رفع مشکل مسکن دارد.
۸. سیستم نیمه مکانیزه جمع آوری زباله.
۹. آسیب پذیری شدید برخی از روستاها در برابر بلایای طبیعی.
۱۰. عدم نظارت دقیق بر ساخت و سازهای (مسکونی، آموزشی و خدماتی) و کیفیت نامناسب آنها.
۱۱. کمبود فضای سبز شهری و پایین بودن سرانه فضای سبز نسبت به متوسط.
۱۲. آسیب پذیری بسیار شدید جامعه عشایر از خشکسالی و سایر حوادث قهری
۱۳. وجود طرح های اجرایی نیمه تمام در بخش فاضلاب
۱۴. رشد روز افزون جمعیت شهری و تبدیل نقاط سکونتی روستایی به شهر
۱۵. بحران ناشی از خشکسالی نوسانات جدی و برداشت بیش از حد آب از منابع زیرزمینی

۱۶. روند رو به رشد آلودگی منابع آب مورد استفاده مناطق شهری
۱۷. آسیب پذیری شدید روستاها در مقابل سوانح طبیعی و پایین بودن ضریب ایمنی آنها
۱۸. عدم وجود انگیزه های لازم برای سرمایه گذاری در زمینه های عمرانی و تولیدی در روستاها
۱۹. عدم رعایت مقررات ملی ساختمان در حوزه شهرسازی در سطح شهرها و روستاها و تفکیکهای غیر مجاز اراضی، خرد شدن نامطلوب اراضی شهری و روستایی، تغییر کاربری اراضی و فروش بی ضابطه و فاقد توجیه تراکم و سطح اشغال در شهرها و حتی روستاها
۲۰. کمبود اعتبارات در زمینه تهیه طرحهای شهرسازی شهرها از جمله طرحهای تفصیلی شهری
۲۱. عدم اختصاص اعتبار کافی جهت اجرای طرحهای شهرسازی شهرها و خرید اراضی واقع در طرح های عمومی و معابر

مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل مسکن، عمران شهری، روستائی و عشایری

هدف ۱: افزایش ایمنی و مقاوم سازی مراکز زیست و فعالیت در مقابل بلایای طبیعی با اولویت مناطق سیل خیز و زلزله خیز

۱. تهیه و اجرای طرح های مجموعه شهری، جامع و تفصیلی شهری و طرح های هادی روستایی تهیه و اجرای طرح های ایمن سازی
 ۲. تدوین و ترویج الگوهای معماری و شهرسازی اسلامی - ایرانی توسعه و بهبود وضعیت کالبدی (دانش محور) سکونتگاههای روستایی براساس الگوهای اسلامی - ایرانی
 ۳. احصاء و احیاء مناطق ویژه نیازمند بهسازی و نوسازی در بافت های فرسوده و دسته بندی طرح های واقع در بین مناطق
 ۱. بهسازی و ساماندهی بافت های فرسوده شهری
 ۲. بازسازی و نوسازی ساختار کالبدی فرسوده سکونتگاههای روستایی فاقد ارزش فرهنگی و هویت تاریخی با مشارکت مردم
 ۴. ایجاد و تقویت نظام های کارآمد پیشگیری و مدیریت بلایای طبیعی و حوادث غیر مترقبه با بهره گیری از فناوری های نوین جلوگیری از ساخت و ساز در نواحی ناپایدار فیزیکی و طبیعی، رعایت حرایم و مقاوم سازی ساختمان ها در برابر بلایای طبیعی.
 ۵. اهتمام بر بهسازی و نوسازی و مقاوم سازی ساختار کالبدی روستا ارتقای کیفیت ساخت و سازها و عملیاتی نمودن قوانین و مقررات مربوطه
 ۶. رعایت مقررات ملی ساختمان در حوزه شهرسازی و هدایت توسعه های شهری و روستایی و نظام مند شدن توسعه های کالبدی با همکاری مهندسين ذیصلاح
- هدف ۲: ایجاد تعادل و توزان در نظام خدمات رسانی و سلسله مراتب سطح بندی سکونتگاه های استان.**
۱. توسعه موزون برنامه ریزی شده مراکز جمعیتی همراه با تبیین نقش و کارکرد آنها در عرصه نواحی و مناطق ارتقاء نقش (خدمات رسانی) شهر گرگان با عملکردهای فرامنطقه‌ای به مقیاس سطوح یک ملی و تقویت نقش شهر گنبد برای ایفای نقش با عملکرد استانی و توسعه و تجهیز سایر شهرها با عملکرد ناحیه‌ای و محلی
 ۲. تمرکز زدایی و ایجاد قطب و کانون های توسعه در نقاط روستایی و شهرهای کوچک استان به منظور جلوگیری از هجوم بی رویه ساکنین مناطق مذکور به سمت شهرهای بزرگ استان توسعه، تقویت و تجهیز زیرساخت ها و تسهیلات در روستاها و شهرهای کوچک

هدف ۳: رفع مشکلات بهداشتی و زیست محیطی (فاضلاب و زباله) در سطح شهرهای استان.**۱. افزایش بهره مندی نقاط جمعیتی از سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب**

۱. تسریع در توسعه و بهره برداری از سیستم های دفع پساب های خانگی و غیرخانگی در نقاط شهری و روستایی استان

۲. ایجاد، نگهداری و توسعه تاسیسات شهری تصفیه خانه آب و تاسیسات دفع آبهای سطحی

۲. ساماندهی، جمع آوری و بازیافت زباله در شهرهای استان

۱. بهبود بخشیدن به نحوه جمع آوری زباله (به صورت مکانیزه) و دفن اصولی و بهداشتی آن در سایت های بازیافت زباله

هدف ۴: بهینه سازی الگوی مصرف آب، تأمین آب شرب مورد نیاز (نقاط جمعیتی) استان و ارتقا شاخص های مرتبط تا حد میانگین کشور.**۱. توسعه و نوسازی امکانات و تاسیسات توزیع، ذخیره سازی و تأمین منابع آب آشامیدنی نقاط شهری و روستایی**

۱. ایجاد تاسیسات مناسب آب آشامیدنی شهرها و روستاها.

۲. بازسازی و اصلاح شبکه آب آشامیدنی و توسعه مخازن آب شهرها و روستاها.

۳. ایجاد و گسترش تصفیه خانه های آب شرب در نقاط شهری با اولویت شهرهای پر جمعیت.

هدف ۵: ساماندهی عمران روستاها و جامعه عشایری استان با توجه به نقش و عملکرد اقتصاد روستا.**۱. هویت بخشی به ساختار کالبدی سکونتگاههای روستایی**

۱. اصلاح شبکه فضایی سلسله مراتبی سکونتگاههای روستایی و تقویت ارتباطات بین روستایی

۲. ظرفیت سازی نهادی، قانونی و اداری در جهت تسهیل و افزایش نقش مشارکتی نهادهای مردمی و محلی در توسعه کالبدی نقاط روستایی

۲. افزایش انگیزه و امنیت سرمایه گذاری روستاییان در سکونتگاههای روستایی

۱. فراهم سازی زمینه های قانونی و مالی تملک تدریجی عرصه تمام کاربریها در روستاها

۲. بستر سازی قانونی برای اجرای فعالیت صدور سند در سکونتگاههای روستایی و شهرهای کوچک

۳. ارتقاء شاخص های توسعه انسانی و رفاه اقتصادی، اجتماعی جوامع عشایری.

عمران و توسعه یکپارچه و هماهنگ مناطق روستایی و عشایری (شامل مجموعه ها و حوزه های روستایی و زیست بوم های عشایری)

۴. ساماندهی جمعیت عشایری کوچرو و ارائه خدمات به جمعیت عشایر به منظور اسکان.

۱. اسکان عشایر داوطلب اسکان در کانون های توسعه عشایری استان.

۲. ساماندهی امور کوچ و خدمات به عشایر کوچنده و نیمه کوچنده (سیار و

۳. ارائه خدمات روستایی براساس سطح بندی انجام شده و ضوابط تعیین شده خدمات رسانی.

طرح ها و پروژه های مهم و محوری فصل مسکن، عمران شهری، روستائی و عشایری

۱. تسریع در تکمیل پروژه های آبرسانی به شهرها و مجتمع های آبرسانی روستایی.

۲. تسریع در تکمیل پروژه های فاضلاب شهری و بهره برداری از فاضلاب شهرهای گرگان و گنبد

۳. تسریع در تکمیل پروژه های مسکن مهر در استان.

۴. انتقال لشکر ۳۰ پیاده گرگان به خارج از شهر.

۵. تکمیل و تجهیز سایت اسکان عشایر.
۶. آموزش اصول و معیارهای معماری شهرسازی ایرانی-اسلامی به تشکل های غیردولتی و تخصصی
۷. تهیه و اجرای طرح های ساماندهی و هادی روستایی
۸. تسریع در اتمام پروژه طرح آفتاب شهر گرگان و طرح های توسعه شهری.
۹. اجرای برنامه راهبردی توسعه روستایی در روستاهای بالای ۵۰۰ خانوار (حدود ۱۲۰ روستا) در استان.
۱۰. تهیه و اجرای طرح های توسعه و عمران ناحیه ای و شهری.

عمده ترین شاخص های هدف فصل عمران شهری و روستایی و عشایری استان گلستان

پیش بینی		عملکرد			واحد	عنوان شاخص
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۷۶,۷	۷۵,۸	۷۵,۲	۷۴,۹۲	۷۱,۸۲	درصد	جمعیت روستایی بهره مند از آب آشامیدنی سالم بالای ۲۰ خانوار
۰	۰	۰	۰	۰	درصد	جمعیت روستایی برخوردار از سیستم مدرن فاضلاب بالای ۲۰ خانوار
۲۶,۴	۲۶,۶۵	۲۶,۹۵	۲۷,۱۷	۲۷,۹۲	درصد	ارتقاء بهره وری در تاسیسات آب و مدیریت مصرف (کاهش آب بدون در آمد و مدیریت مصرف)
۹۹	۹۹	۱۰۰	۹۹,۹	۹۹,۸	درصد	پایش کیفی آب شرب (مطلوبیت نمونه های میکروبی)
۶۵	۶۵	۶۵	۶۵,۴	۷۶,۲	درصد	پایش کیفی آب شرب (پایش عوامل شیمیایی آب)
۵۹	۰	۳	۵۱	۲۰	طرح	بازنگری تهیه طرح هادی
۲	۲	۱	۱	۱	طرح	اجرای یافت با ارزش
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	جمعیت تحت پوشش آب شهری
۳۷,۰۷	۳۱,۰۱	۱۰,۱	۱۰,۱۴	۸,۹	درصد	جمعیت تحت پوشش فاضلاب شهری
۲۴,۱۱	۲۴,۴۱	۲۴,۷	۲۴,۷۸	۲۴,۷۶	درصد	کاهش آب بدون در آمد (پرت)
۵۵,۸	۵۵,۳	۵۵,۱	۵۴,۷	۵۴,۳	درصد	راندمان انرژی تاسیسات در شهر
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	مطلوبیت نمونه های میکروبی در شهر
۲۲۰۰	۲۲۰۰	۱۰۰,۲	۱۰۰,۴	۱۰۱,۳	درصد	پایش عوامل شیمیایی آب در شهر
۲۹	۱۰	۵	۴	۲	طرح	تهیه طرح های توسعه و عمران شهری

ماخذ: شرکت آب و فاضلاب شهری و روستایی - اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان

فصل انرژی

اهم قابلیت ها و پتانسیلها

۱. وجود خطوط انتقال نیرو و علی آباد، نکا شاهرود، خراسان و کشور ترکمنستان.
۲. وجود خطوط انتقال گاز در استان، وجود خط لوله ترکمنستان به ایران به منظور واردات گاز طبیعی.
۳. وجود خطوط انتقال فرآورده های نفتی در استان.
۴. برخورداری تمام نقاط شهری و اکثر نقاط روستایی (۹۸ درصد) از نعمت برق.
۵. توان تبادل انرژی با کشور های آسیای میانه .

اهم مشکلات و تنگناها

۱. کمبود حجم مخازن و جایگاههای عرضه فرآورده های نفتی.
۲. عدم وجود مخزن نفت کوره در انبارهای منطقه.
۳. بی بهره ماندن از سرمایه گذاری و حمایت مالی دولتی در سالهای گذشته (اعطای ارز ارزان قیمت).
۴. کافی نبودن ظرفیت مخازن سوخت در مرکز سوختگیری هواپیمایی فرودگاه گرگان
۵. واقع بودن اکثر دامداری ها و مرغداری های استان در نقاط صعب العبور و فاقد شبکه گاز و در نتیجه ایجاد محدودیت و مشکل در امر گاز رسانی آنها
۶. عدم دسترسی آبادیهای گسترده شمالی استان به گاز طبیعی
۷. عدم به کارگیری فناوریهای نوین به منظور صرفه جویی انرژی
۸. فرسوده بودن تجهیزات و تاسیسات برقی استان
۹. عدم توسعه گازرسانی به صنایع
۱۰. عدم وجود متخصصین و تکنولوژی پیشرفته در استفاده از انرژی های تجدید پذیر

مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل انرژی

هدف ۱: ارتقا سطح بهره وری و بهینه سازی در توزیع و مصرف حامل های انرژی در استان

۱. اولویت به تامین انرژی های مورد نیاز در زمینه های مولد و خدمات پایه ای بویژه واحدهای تولید در بخش های کشاورزی و صنعتی
 ۱. توسعه و نوسازی شبکه انتقال و توزیع برق و ایجاد پست های برق.
 ۲. ارتقا نقش درون و برون منطقه ای استان در تولید و عرضه انرژی در کشور، به ویژه زمینه سازی و ایجاد بسترهای لازم برای افزایش تولید نیروی برق (احداث نیروگاه و ...)
 ۳. هدایت مصرف به سمت انرژی های نو و ارزان قیمت با تاکید بر تولید انرژی از منابع خورشیدی، آبی، فسیلی، بیوگاز و هسته ای
 ۴. (و - در اجرای مواد (۱۳۳) و (۱۳۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران در خصوص توسعه انرژی های نو و با هدف امنیت بخشی به انرژی کشور و کاهش آلاینده های، دولت مجاز است در سال ۱۳۹۳ طرح نصب نیروگاههای کوچک و پیش گرم کن های خورشیدی بر فراز بامها، بوستانها و معابر کشور را اجراء نماید. این طرح به صورت مشارکت پنجاه درصد (۵۰٪) با متقاضیان و از محل منابع حاصل از بند (ز) تبصره (۹) این قانون اجراء می شود).

۵. تنوع بخشی به سبد انرژی و تحول در الگوی مصرف انرژی استان (با افزایش سهم مصارف غیر خانگی) با افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از امکانات موجود در زمینه حامل‌های انرژی و اعمال مدیریت کارا در خصوص مصرف انرژی

هدف ۲: همکاری تجاری با کشورهای همسایه در زمینه داد و ستد فرآورده های نفتی

۱. ایجاد زمینه های مناسب برای بازاریابی و گسترش مبادلات بین المللی نفت و گاز با مشارکت داخلی و خارجی توسعه مبادلات گاز و نفت با کشورهای منطقه با توجه به سابقه سوآپ

۲. تکمیل اتصالات و گسترش مبادلات برق با کشورهای منطقه

توسعه مبادلات برق با کشورهای منطقه با توجه به ظرفیت و زیرساخت های موجود

هدف ۳: توسعه و نوسازی شبکه انتقال و توزیع نیرو و انرژی (برق، شبکه گازرسانی و استخراج نفت)

۱. اکتشاف نفت و گاز به عنوان پشتوانه نفت و گاز کشور

انجام فعالیت های اکتشافی نفت و گاز با عنایت به منابع مشترک با کشورهای حاشیه دریای خزر.

۲. ایجاد مخازن زیرزمینی ذخیره گاز طبیعی به منظور تامین مصارف پیک با ملاحظات زیست محیطی

حمایت از طرح های ذخیره سازی زیرزمینی گاز طبیعی به منظور پیک سایی و مصرف گاز طبیعی در فصل سرما و اصلاح ضریب بار گاز

۳. جلب سرمایه های غیر دولتی برای احداث پالایشگاه

ایجاد زمینه های لازم برای احداث پالایشگاه توسط بخش خصوصی به خصوص در میادین مشترک .

۴. توسعه و گسترش اقتصادی سیستم های تولید برق

بهینه سازی شبکه های انتقال و توزیع برق برای کاهش تلفات و ایجاد پست های جدید انتقال برق.

۵. توسعه گازرسانی به منظور جایگزینی گاز طبیعی به جای فرآورده های نفتی

افزایش میزان برخورداری روستاها از گاز طبیعی.

طرح ها و پروژه های مهم و محوری فصل انرژی

۱. احداث پالایشگاه در استان

۲. مطالعه اکتشاف نفت و گاز به منظور استخراج نفت و گاز در استان.

۳. تأمین اعتبار برای ایجاد ۳ پست برق ۲۳۰ و ۸ پست برق ۶۳ کیلو ولت و خطوط انتقال.

۴. اجرای طرح های ذخیره سازی زیرزمینی گاز طبیعی برای مصرف گاز طبیعی در فصل سرما و اصلاح ضریب بار گاز.

۵. مطالعه و اجرای استفاده از انرژی های پاک (خورشیدی و بادی)

عمده ترین شاخص‌های هدف و اهداف کمی فصل انرژی استان گلستان

پیش بینی		عملکرد			واحد	عنوان شاخص
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۳	۳	۴	۴	۹	باب	توسعه جایگاه عرضه سوخت
*	۲	۸	۴	۳	باب	توسعه جایگاه های CNG
-	-	۴۰۷	۳۸۰	۳۶۰	میلیون لیتر	توزیع بنزین
-	-	۸۰	۸۷	۱۰۳	میلیون لیتر	توزیع نفت سفید
-	-	۶۳۰	۵۶۱	۴۶۸	میلیون لیتر	توزیع نفت گاز
-	-	۳۳	۳۹	۴۲	میلیون لیتر	توزیع نفت کوره
۱۳۰۰۰	۱۶۰۰۰	۱۳۷۲۱	۱۳۶۶۶	۱۳۲۸۴	عدد	نسب انشعابات گاز
۲۰۰۰۰	۳۵۰۰۰	۳۶۳۸۳	۴۱۵۶۶	۴۱۳۵۵	مشترک	پذیرش مشترکین گاز
۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۴۰۴۵	۳۱۷۹۰	۳۷۱۴۵	متر مکعب بر ساعت	حجم گاز جایگزین

ماخذ: شرکت پخش فرآورده های نفتی - شرکت گاز استان

امور اجتماعی و فرهنگی

فصل فرهنگ و هنر ، رسانه های جمعی و گردشگری

اهم قابلیت ها و پتانسیل ها

۱. وجود تنوع قومی ، مذهبی و فرهنگی.
۲. برخورداری از آثار تاریخی ، فرهنگی و مذهبی نظیر میل تاریخی گنبد ، دیوار دفاعی گرگان ، امامزاده یحیی ابن زید و خالد نبی و وجود مفاخر فرهنگی همچون میرداماد، میرفندرسکی، حکیم سید اسماعیل جرجانی ، فخرالدین اسعد گرگانی و مختم قلی فراغی .
۳. برخورداری از تنوع اقلیمی (جلگه ، دشت ، کوهستان ، دریا ، خلیج ، سواحل و...) و قابلیت های برجسته و متعدد طبیعی گردشگری نظیر پارک ملی گلستان ، جزیره آشوراده ، تالابهای بین المللی ، آبشارها ، پارک های جنگلی ، منطقه جهان نما
۴. وجود سنت دیرپای بافت فرش و صنایع دستی ترکمن، گلیم ، جاجیم، ابریشم بافی و ...
۵. موقعیت مناسب جغرافیایی در زمینه دسترسی به کشورهای آسیای میانه و امکان توسعه فعالیت های فرهنگی با این کشورها
۶. وجود پردیس سینمایی و تالار فخرالدین اسعد گرگانی در مرکز استان
۷. تنوع رسانه های جمعی در سطح استان

۸. وجود استعدادها و قابلیت‌های فراوان در رشته‌های مختلف ورزشی
۹. نماد وحدت اهل تسنن و تشیع در کشور.
۱۰. وجود هنرمندان صاحب سبک در اغلب رشته‌های هنری و سابقه درخشان در اغلب رشته‌های هنری
۱۱. وجود مرکز سیمای گلستان به عنوان یکی از قدیمی‌ترین مراکز صدا و سیما (با وجود سابقه تاریخی رادیو گرگان)
۱۲. وجود نسخ و چاپ سنگی در کتابخانه‌های عمومی استان.
۱۳. وجود حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها

اهم مشکلات و تنگناها

۱. تعدد دستگاه‌های متولی بخش فرهنگ و هنر و تداخل فعالیت‌های آنها
۲. فراهم نبودن زمینه‌های فعالیت بخش خصوصی و تشکل‌های مردم‌نهاد
۳. کمبود تاسیسات و زیرساخت‌های فرهنگی، هنری و مناطق نمونه گردشگری
۴. کمبود فضاهای اقامتی و پذیرایی مطلوب گردشگری
۵. عدم ساماندهی و نظارت بر گستره وسیع تولیدات فرهنگی و هنری
۶. پایین بودن سرانه‌های سینمایی و کمبود سالن‌های نمایش مناسب
۷. ضعف تئاتر استان به دلیل پایین بودن سطح دانش آکادمیک اکثریت هنرمندان هنرهای نمایشی استان
۸. عدم وجود فضاهای ورزشی تخصصی مناسب
۹. کمبود نیروی فنی و متخصص امور فرهنگی در دستگاه‌های مرتبط.
۱۰. نبودن برنامه اجرایی مناسب در خصوص ارائه خدمات فرهنگی به روستاها و مناطق کوهستانی استان.
۱۱. پایین بودن سرانه کتاب و کتابخانه عمومی.

مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری

هدف ۱: توسعه و گسترش ظرفیت‌های گردشگری استان با سطوح عملکرد استانی، ملی و فراملی

۱. ایجاد و توسعه زیرساخت‌های مناسب گردشگری و تجهیز کانون‌های تفریحی و سیاحتی در عرصه‌های گردشگری، بسترسازی برای مشارکت خصوصی جهت سرمایه‌گذاری در این بخش و تبدیل استان گلستان از گذرگاه گردشگران زبارتی و سیاحتی به مقصد گردشگران و حفظ و احیاء آثار فرهنگی و تاریخی.
۲. ساماندهی و بهره‌برداری توریستی از سواحل استان
۳. ایجاد و گسترش زیرساخت‌های گردشگری، تاسیسات اقامتی، تسهیلات و تجهیزات در مراکز کانون‌های گردشگری استان
۴. شناسایی، تعیین و تقویت قطب‌های گردشگری با تاکید بر قابلیت‌های طبیعی گردشگری (اکوتوریسم)
۵. افزایش میزان ماندگاری مسافران راهگذر (گردشگران) از استان
۶. استفاده از ظرفیت مناطق گردشگری در حاشیه رشته کوه البرز و تدوین برنامه مناسب اجرایی در این زمینه.
۷. جذب گردشگران داخلی با استفاده از راهکارهای اجرایی در خصوص سفر ارزان و ایمن به استان گلستان.
۸. استفاده از ظرفیت تالابها در استان در راستای جلب و جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی.

هدف ۲: ارتقاء سطح ارتباطات و مبادلات فرهنگی و هنری با کشورهای آسیای میانه.

۱. استفاده از ظرفیت های فرهنگی کنونی، کهن و باستانی استان با مشارکت نهادهای غیردولتی و تبادل لازم با کشورهای آسیای میانه به ویژه ترکمنستان.

۱. حمایت از فعالیتهای پایدار فرهنگی و هنری و حافظ میراث فرهنگی استان به ویژه در بخش غیر دولتی.
۲. برگزاری نمایشگاه های داخل و خارج از استان جهت شناسایی و فروش آثار فرهنگی و هنری

هدف ۳: اعتلاء معرفت دینی، ارزشهای فرهنگی و ویژگی های هویتی استان و ارتقاء سطح هنر و فرهنگ عمومی و ایجاد تعامل و همگرایی فرهنگی

۱. توسعه زیربناهای اجتماعی و فرهنگی به سبب بالا بودن ظرفیت های فرهنگی، تاریخی، تنوع قومی و مذهبی و مرزی بودن استان

۱. حمایت از تشکیل کانونها و گروههای آیینی و سنتی استان و ایجاد بستر مناسب جهت تولید و عرضه

فعالیت های هنری

۲. حمایت در جهت اختصاص تسهیلات مناسب به منظور تاسیس نگارخانهها و آموزشگاه های هنری

۳. حمایت از ساخت شهرک سینمایی، سالنهای نمایش و پردیس سینمایی

۴. احداث مجتمع های فرهنگی و کتابخانههای عمومی در سطح استان.

۵. حمایت از ورود سرمایه گذاران بخش غیر دولتی در ساخت سینماها و مراکز فرهنگی و هنری.

۲. تأکید بر ساماندهی و صیانت از موسیقی ملی و حفظ و اشاعه موسیقی محلی

۱. توجه به موسیقی ملی، مقامی و نواحی در تولید و عرضه موسیقی

۲. ساماندهی و حمایت از اجراهای موسیقی محلی، مقامی و فولکلور استان

۳. حمایت از فعالیت های انجمن موسیقی استان.

۳. رعایت همبستگی دینی و ملی و اهتمام به کشف توانمندیها، استعدادها و خلاقیت های فرهنگی هنری و توانمندسازی و آموزش نیروی انسانی.

۱. تقویت ارزشها و تعمیق باورهای اسلام ناب محمدی با رعایت احترام به هنجارها، باورهای غیرمخرب اقوام و

مذاهب، تأکید بر حفظ وحدت و انسجام دینی، ملی و پرهیز از شیوههای تبلیغی و تفرقه‌انگیز.

۲. مدیریت هوشمندانه استعدادها و خلاقیت های نخبگان و اقشار تأثیرگذار در حوزهی فرهنگ دینی .

۳. افزایش ضریب پوشش شبکههای دیجیتال در سطح استان (DTV).

۴. توسعه فرهنگ کتابخوانی به ویژه در نواحی کوهستانی و مناطق مرزی.

طرح ها و پروژه های مهم و محوری فصل فرهنگ و هنر، رسانه های جمعی و گردشگری

۱. ایجاد مرکز فرهنگی دفاع مقدس و تکمیل و تجهیز مرکز فرهنگی و توانبخشی ایثارگران در گرگان و تکمیل پایگاههای بسیج.

۲. پیگیری در احداث طرح گردشگری آشوراده.

۳. پیگیری در احداث طرح گردشگری ساحل بندرگز (سرمایه گذاری مشترک ایران-عمان)

۴. طرح گردشگری و سایت آموزشی پرواز (آسمان خزر) بندر ترکمن

۵. پیگیری طرح گردشگری کبودوال در شهرستان علی آباد کتول .

۶. طرح گردشگری آبشار و غار شیرآباد.

۷. عملیاتی نمودن طرح گردشگری گرگان با محوریت تله کابین در ناهارخوران.

۸. احداث و تجهیز موزه روستایی.
۹. راه‌اندازی بازارچه صنایع دستی در گرگان و مراکز آموزش و توسعه صنایع دستی در سطح شهرستان‌های استان.
۱۰. مطالعه و راه‌اندازی تله‌کابین در مناطق غربی و شرقی استان از طریق جذب سرمایه‌گذاران بخش دولتی.
۱۱. سایت گردشگری چشمه گل رامیان
۱۲. سایت گردشگری قلعه قافه
۱۳. احداث کمپینگ در مرکز، غرب و شرق استان (ورودی و خروجی)
۱۴. تسریع در مطالعات و ایجاد زیرساخت برای عملیاتی نمودن مناطق نمونه گردشگری مصوب شده در سطح استان (۳۱ منطقه).
۱۵. تکمیل زیرساخت‌ها و زیربنای گردشگری در آرامگاه مختم قلی فراغی و زیارتگاه خالد نبی.
۱۶. احداث موزه تاریخ طبیعی استان و کشور.
۱۷. تکمیل و راه‌اندازی مجتمع‌های فرهنگی و هنری در شهرهای گرگان، گنبد، بندرگز، کردکوی و آزادشهر.
۱۸. تکمیل و تجهیز کتابخانه‌های عمومی در سطح نقاط شهری و روستایی.
۱۹. تکمیل مصلی‌ها، حوزه‌های علمیه، مساجد و خانه‌های عالم.
۲۰. تملک، بهسازی و مرمت اماکن تاریخی در بافت‌های قدیمی شهرها در راستای توسعه گردشگری.
۲۱. تأمین تجهیزات لازم توسعه شبکه‌های دیجیتال در سطح استان.

عمده ترین شاخص‌های هدف فصل فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری استان گلستان

پیش بینی		عملکرد			واحد	عنوان شاخص
۱۳۹۶	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۰,۰۴۴	۰,۰۲۴	۰,۰۲۲	۰,۰۲۱	۰,۰۲۱	متر مربع	سرانه فضاهای فرهنگی و هنری
۵,۵	۱۰,۴	۱۰,۴	۱۱,۲	۱۱,۲	درصد	درصد فضاهای فرهنگی نیازمند نوسازی
۴۹,۹	۱۶,۹	۱۴,۶	۱۵,۷	۱۰,۱	درصد	درصد فضاهای فرهنگی نیازمند تجهیز
۱۵۷	۱۴۲	۱۲۸	۱۱۵	۹۹	کانون	تعداد کانون‌های آکبھی و تبلیغاتی
۴۰۰	۳۳۰	۳۲۰	۲۴۵	۲۳۴	کانون	تعداد کانونهای فرهنگی هنری مساجد
۱۴۱	۱۰۱	۱۰۱	۹۲	۸۶	باب	تعداد کتابخانه های هنری مساجد
۱۲۶	۱۱۶	۱۰۶	۹۶	۸۳	باب	آموزشگاههای آزاد هنری
۲۵۰	۲۲۰	۱۳۱	۱۲۳	۱۱۱	نمایش	نمایشهای تولید شده
۲۱۰	۱۹۵	۱۸۵	۱۵۹	۱۴۷	تعداد	نمایشگاههای هنری
۱۱۰۰۰	۱۰۹۷۰	۱۰۹۳۰	۱۰۷۰۰	۱۰۷۲۱	نفر	تعداد هنر جویان آموزشگاههای آزاد هنری
۲۸	۲۶	۲۴	۲۳	۲۲	موسسه	موسسات فرهنگی هنری چند منظوره
۳۴۰۰۰	۳۲۰۰۰	۳۲۰۰۰	۲۸۵۰۰	۲۲۰۰۰	نفر	تعداد اعضای کانونهای فرهنگی هنری مساجد
۲۰۰۰	۱۵۰۰	۱۴۰۶	۱۵۱۵	۲۲۸۸	نفر	تعداد گردشگران ورودی خارجی
۱۶۰۵۶	۱۴۵۹۷	۱۱۸۰۳۵	۱۲۰۴۸۷	۱۲۲۰۳۰	نفر	تعداد گردشگران ورودی داخلی
۳۶۰۰	۳۵۰۰	۳۲۰۷	۳۱۳۸	۲۹۹۰	تخت	تعداد تخت اقامتی
۱۹	۱۸	۵	۳۲	۳۰	اثر	تعداد آثار شناسایی شده
۱۷۵۶۴۰	۱۶۴۹۷۰	۱۵۶۱۴	۳۵۳۵۰	۲۹۸۰۰	نفر	تعداد بازدیدکنندگان موزه ها و بناهای تاریخی (داخلی)
۸۹۲	۸۲۴	۷۶۰	۳۶۹	۶۰۳	نفر	تعداد بازدید کنندگان موزه ها و بناهای تاریخی (خارجی)

ماخذ: اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی - میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

فصل بهداشت و سلامت

اهم قابلیت ها و پتانسیل ها

۱. پوشش بالای نظام شبکه بهداشت و درمان و استقرار تیمهای سلامت در تمامی مراکز بهداشتی درمانی
۲. مجهز بودن بیمارستانها به سیستم های HIS، فیبر نوری، سپاس (سامانه پرونده الکترونیکی سلامت کشور) و اتوماسیون اداری
۳. وجود دانشکده های پزشکی و پیراپزشکی (داروسازی، دندانپزشکی، طب سنتی، پزشکی، پرستاری)
۴. راه اندازی مراکز رفرانس آزمایشگاهی در شهرهای گرگان و گنبد
۵. راه اندازی سیستم PACS (آرشیو بازیابی و ارسال تصاویر پزشکی) در ۳ مرکز آموزشی درمانی PACS (Picture Archiving and Communicating System).
۶. پوشش مناسب اورژانس ۱۱۵ شبکه جاده ای
۷. پوشش مناسب بیمه ای (خدمات درمانی، تامین اجتماعی و سلامت)
۸. وجود بیمارستان فوق تخصصی قلب امیر المومنین کردکوی
۹. قابلیت ورود سرمایه گذاران بخش غیر دولتی به عرصه درمان استان.
۱۰. وجود مراکز درمانی در اکثر مناطق استان در جهت خدمت رسانی درمانی به مردم.

اهم مشکلات و تنگناها

۱. پائین بودن مهارت تکنسین های فوریت های پزشکی، کمبود آمبولانس و مجهز نبودن به تجهیزات تخصصی
۲. کمبود تختهای بستری بویژه دیالیز، ICU-CCU و...
۳. نبود داروخانه تخصصی دانشگاهی برای بیماران خاص
۴. کمبود تجهیزات پزشکی استاندارد در مراکز درمانی تحت پوشش
۵. ضعف در اجرای برنامه عملیاتی در سطح ستاد استان و شهرستان ها
۶. توزیع نامناسب پزشکان متخصص و فوق تخصص در سطح بیمارستانها و شهرستان ها (به دلیل ناکافی بودن انگیزه های نگهداشت پزشکان)
۷. میزان بالای بیماری های قلبی و عروقی به عنوان اولین عامل مرگ و میر در استان
۸. دارا بودن درصد بالای بیماران خاص از جمله سرطان مری، هیپاتیت و ... در کشور.
۹. تعدد پروژه های نیمه تمام بیمارستانی و درمانی استان.
۱۰. پراکنش نامناسب تجهیزات پزشکی و پیراپزشکی در سطح استان
۱۱. عدم پوشش مناسب اورژانس بیمارستانی در شهرهای گرگان و گنبد و نبود تجهیزات لازم و بروز.
۱۲. عدم توازن و تعادل در حلقه های بهم پیوسته سلامتی (پیشگیری - درمان - توانبخشی).
۱۳. پایین بودن سطح مهارتهای زیستی افراد جامعه در رفتار با سالمندان و معلولین.

مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل بهداشت و سلامت

هدف ۱: حفظ و ارتقای سلامت آحاد مردم

۱. تامین دسترسی آحاد مردم به خدمات پایه سلامت

۱. تجهیز و ارتقای سطح خدمات درمانی بیمارستانی در چارچوب سطح بندی خدمات درمانی استان.
۲. تجهیز و استاندارد سازی بیمارستان ها و مراکز خدمات درمانی دولتی در استان تا سطح استاندارد ملی
۳. اصلاح و بازنگری طرح گسترش شبکه های بهداشتی درمانی استان و راه اندازی واحدهای بهداشتی درمانی غیر فعال
۴. احداث، تجهیز و استاندارد سازی واحدهای بهداشتی درمانی دولتی در استان تا (سطح استاندارد ملی)
۵. توسعه و تقویت برنامه پزشک خانواده
۶. توسعه زیرساخت های خدمات اورژانس ۱۱۵

۲. تقویت و توسعه ساختار علمی، فنی و تخصصی بخش بهداشت، درمان، آموزش و تحقیقات و ارتقاء سطح خدمات بهداشتی و درمانی

تخصصی و فوق تخصصی استان

۱. توسعه زیر ساخت های مورد نیاز جهت اجرای طرح های فناورانه محصول محور، ارتقاء تحقیقات مرتبط با سلامت و افزایش دسترسی به منابع اطلاعاتی
۲. افزایش سطح دسترسی مردم به خدمات تخصصی درمانی و دارویی در تمام مناطق استان و توزیع عادلانه خدمات
۳. ذخیره سازی مناسب دارو با توجه به بحران خیزی استان
۴. توسعه و تقویت خدمات مشاوره ای و خدمات خاص به گروه های آسیب پذیر

۳. توسعه خدمات بهداشتی درمانی اولیه به مناطق غیر برخوردار

ارائه مراقبتهای بهداشتی درمانی اولیه با محوریت عدالت

۴. دسترسی آحاد مردم به غذایی ایمن و سالم

پایش و ارزیابی باقیمانده سموم و فلزات سنگین در مواد غذایی

۵. تامین دسترسی آحاد مردم به خدمات آموزشی

۱. توسعه کمی و کیفی رشته های تحصیلات تکمیلی
۲. احداث و استاندارد سازی فضای فیزیکی

هدف ۲: ارتقاء توسعه نظام توانبخشی و توانمندسازی معلولین، امنیت اجتماعی و سالمندان

۱. توسعه نظام خدمت رسانی حوزه حمایتی، توانمندسازی و کاهش آسیب های اجتماعی جهت ارتقاء کیفیت زندگی جامعه هدف

۲. ساماندهی اجتماعی-روانی و فرهنگی سالمندان جامعه.
۳. حمایت از طرح و برنامه های جهانی توانبخشی مبتنی بر جامعه (C.B.R) و آموزش مهارت زندگی (C.S.E).
۴. مناسب سازی محیط و مبلمان شهری با توجه به نیاز معلولین و سالمندان.
۵. کنترل شیوع و بروز بیماری های اجتماعی و عوارض ناشی از آن
۶. بهسازی و نوسازی فضاهای توانبخشی و تجهیز فضاهای توانبخشی و تجهیز و بهسازی مراکز حمایتی

طرح ها و پروژه های مهم و محوری فصل بهداشت و سلامت

۱. بازسازی و تکمیل بیمارستان های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی گلستان (پنج آذر گرگان و طالقانی و دزیانی).

۲. تکمیل و تجهیز بیمارستان ۳۲۰ تخت‌خوابی آیت‌الله طاهری، بیمارستان پیامبر اعظم گنبد، بیمارستان ۹۶ تخت‌خوابی بندرگز، بیمارستان آزادشهر، بیمارستان مینودشت، مرکز بهداشتی درمانی شبانه روزی مراوه تپه،
۳. تکمیل و تجهیز بیمارستان سوختگی مرکز استان، بیمارستان سل و راه‌اندازی مرکز گوارش و سرطان و مرکز ناباروری.
۴. احداث و تجهیز بیمارستان ۱۰۰۰ تخت‌خوابی در گرگان
۵. احداث و تجهیز بیمارستان ۸۰۰ تخت‌خوابی گنبد.
۶. تکمیل، تجهیز و راه‌اندازی مراکز بهداشتی و درمانی، خانه بهداشت و درمانگاه‌های تخصصی سطح استان به منظور رسیدن به میانگین کشوری.
۷. ساماندهی اجتماعی-روانی و فرهنگی سالمندان جامعه.
۸. اجرای برنامه‌های جهانی توانبخشی مبتنی بر جامعه (C.B.R) و آموزش مهارت زندگی (C.S.E).
۹. راه‌اندازی مرکز توانبخشی جامع استان (مرکز استان)
۱۰. ایجاد مرکز جامع اورژانس اجتماعی.

عمده‌ترین شاخص‌های هدف فصل بهداشت و سلامت استان گلستان

پیش‌بینی		عملکرد			واحد	عنوان شاخص
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۱,۳	۱,۲۵	۱,۱۸	۱,۲	۱,۲۱	به هزار نفر جمعیت	نسبت تخت فعال به جمعیت (اندیکس تخت فعال) در منطقه تحت پوشش
۱,۴۹	۱,۴۵	۱,۴۴	۱,۴۸	۱,۴	به هزار نفر جمعیت	نسبت تخت ثابت به جمعیت (اندیکس تخت فعال) در منطقه تحت پوشش
۳	۳	۳,۱۶	۳,۰۹	۲,۹۲	روز	متوسط اقامت در بیمارستان‌های تابعه (با احتساب بیماران بستری در اورژانس)
۷۵	۷۴	۷۲,۱۸	۷۳,۳۴	۸۵,۳۲	درصد	ضریب اشغال تخت دولتی
۱۱۲	۱۰۸	۹۵	۸۹	۷۳	تعداد	تعداد تخت‌های ICU
۱۳۷	۱۳۳	۱۰۹	۱۰۷	۹۹	تعداد	تعداد تخت‌های CCU
۵۴	۵۰	۴۶	۴۷	۳۲	تعداد	تعداد تخت‌های NICU
۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۸	تعداد	تعداد پایگاه اورژانس شهری
۳۶	۳۱	۳۰	۳۰	۲۹	تعداد	تعداد پایگاه اورژانس جاده‌ای

ادامه عمده‌ترین شاخص‌های هدف فصل بهداشت و سلامت استان گلستان

پیش بینی		عملکرد			واحد	عنوان شاخص
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۷,۷	۸	۸,۲۵	۸,۶۳	۱۰,۴۶	در هزار تولدزنده	میزان مرگ و میر نوزادان
۱۴,۸	۱۵	۱۵,۱۲	۱۶,۶	۱۸,۲	در هزار تولدزنده	میزان مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال
۷	۹	۳	۱۱	۹	مورد	تعداد مرگ مادران باردار به علل عوارض حاملگی و زایمان
۲۲	۲۰,۹	۱۷	۱۷	۱۶,۸	درصد	درصد جمعیت شهری تحت پوشش پزشک خانواده به کل جمعیت
۹۹	۹۹	۹۸,۸	۹۸,۸	۹۸,۷	درصد	نسبت دسترسی خانوار در مناطق روستایی به آب آشامیدنی سالم
۱۰۰	۹۸,۹۸	۹۶,۹۶	۹۶,۹۶	۹۶,۹۵	درصد	نسبت مراکز بهداشتی درمانی روستایی موجود به کل مراکز بهداشتی درمانی مصوب
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	نسبت مراکز بهداشتی درمانی شهری موجود به کل مراکز بهداشتی درمانی مصوب
۱۰۰	۱۰۰	۹۹,۶۷	۹۸,۳۶	۹۸,۳۶	درصد	نسبت خانه‌های بهداشت روستایی موجود به کل خانه‌های بهداشت مصوب
۱۰۰	۹۷,۶۱	۹۰,۴۷	۸۸,۰۹	۸۳,۳۳	درصد	نسبت پایگاه‌های بهداشت موجود به کل پایگاه‌های بهداشت مصوب
۹۵	۸۵	۷۸	۷۸	۷۸	درصد	نسبت مراکز بهداشتی درمانی روستایی ملکی به کل مراکز بهداشتی درمانی مصوب
۹۳	۹۲	۸۵	۸۵	۸۵	درصد	نسبت مراکز بهداشتی درمانی شهری ملکی به کل مراکز بهداشتی درمانی مصوب
۹۹	۹۷	۹۲	۹۲	۹۲	درصد	نسبت خانه‌های بهداشت روستایی ملکی به کل خانه‌های بهداشت مصوب
۷۵	۵۵	۳۶	۳۳	۳۳	درصد	نسبت پایگاه‌های بهداشت ملکی به کل پایگاه‌های بهداشت مصوب

ماخذ: دانشگاه علوم پزشکی استان

فصل آموزش

اهم قابلیت ها و پتانسیل ها

۱. وجود زمینه های مساعد آموزش عالی علوم اسلامی برای کشور های اسلامی و آسیای میانه .
۲. وجود دانشگاه تخصصی علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان با قدمت ۵۷ سال بعنوان قطب برتر دانشگاهی کشور در رشته های کشاورزی و منابع طبیعی و وجود دانشگاه جامع در استان
۳. پذیرش بیش از ۲۰۰۰ دانشجوی تحصیلات تکمیلی در رشته های مختلف کشاورزی و منابع طبیعی
۴. تولید و چاپ مقالات علمی بین المللی در مجلات علمی معتبر دنیا توسط اعضای هیات علمی دانشگاه های دولتی استان
۵. امکانات محیطی مناسب جهت توسعه مراکز آموزش عالی با کمک بخش خصوصی
۶. وجود دانش آموختگان توانمند و علاقمند به آموزش و پژوهش و داوطلبان باهوش، مستعد و دارای خلاقیت و نوآوری در استان
۷. وجود بیش از ۴۰۰ عضو هیات علمی در دانشگاه های دولتی استان با مدارک علمی معتبر و با مدارج علمی بالا
۸. امکان سرمایه گذاری بخش غیر دولتی در توسعه آموزش عالی در استان
۹. روند رو به رشد حضور دانشگاهیان استان در مجامع علمی و بین المللی
۱۰. وجود تفاهم نامه های همکاری دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان با دانشگاه های حاشیه دریای خزر
۱۱. وجود امکانات پژوهشی پیشرفته در دانشگاه های بزرگ استان
۱۲. افزایش تعداد رشته ها و شاخه های آموزش فنی و حرفه ای و کار و دانش در سطوح مختلف عالی و متوسطه
۱۳. وجود نیروی انسانی مستعد، علاقمند و جوان جویای کار جهت شرکت در آموزش های فنی و حرفه ای
۱۴. مشارکت بالای بخش غیر دولتی در آموزش های عمومی (مدارس غیر انتفاعی)
۱۵. وجود مجمع خیرین مدرسه ساز
۱۶. وجود مدارس شبانه روزی در اکثر نقاط جغرافیایی هدف.
۱۷. وجود مراکز متعدد فنی و حرفه ای در سطح استان.

اهم مشکلات و تنگناها

۱. فقدان برنامه مدون و هماهنگ توسعه آموزش عالی استان
۲. توسعه نا متوازن و گسترش کمی آموزش عالی استان بویژه در شهرستان های دور استان
۳. ارتباط ناکافی دانشگاهها با دیگر مراکز آموزش عالی، آموزش و پرورش، مؤسسات تحقیقاتی و بخش های تولیدی استان
۴. عدم وجود نظام برنامه ریزی آموزشی متمرکز

۵. گرایش به استفاده از رویکرد سنتی در تدریس
۶. کم توجهی به فراهم سازی امکانات در مناطق دور افتاده و روستایی
۷. مستهلک و استیجاری بودن برخی از مراکز آموزشی
۸. رعایت نکردن استاندارد های لازم در زمینه فضای آموزشی مدارس غیر دولتی
۹. تعداد پایین اعضای هیأت علمی تمام وقت دانشگاهها
۱۰. عدم تناسب پذیرش دانشجوی بومی در رشته های تحصیلی دانشگاهی با نیاز بخش های مختلف بازار کار استان
۱۱. تراکم بالای دانش آموزان در کلاس کالبدی در شهرهای بزرگ استان
۱۲. کمبود سرانه فضاهای آموزشی در مدارس به نسبت میانگین کشوری.
۱۳. تخریبی بودن بیش از ۳۵ درصد از کلاس های درس موجود استان.
۱۴. پایین بودن ضریب هوشمند سازی مدارس به نسبت میانگین کشوری.
۱۵. کمبود فضاهای پرورشی در سطح شهرستان ها شامل ورودگاه های دانش آموزی ...
۱۶. نرخ بالای بیسوادی به نسبت میانگین کشوری.
۱۷. افزایش فرزندان اتباع غیر رسمی بیگانه به نسبت سایر استان های شمالی کشور.
۱۸. عدم وجود بسته های حمایتی در خصوص مدارس غیر انتفاعی و هیئات امنایی.
۱۹. عدم توسعه زیرساخت های مراکز علمی، تحقیقاتی و دانشگاهی

مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل آموزش

هدف ۱: ایجاد فرصت های برابر در دسترسی آموزش های عمومی، مهارتی، فنی و حرفه ای، رسمی و غیررسمی

۱. تقویت و توسعه آموزش های عمومی و فنی و حرفه ای متناسب با الزامات و گرایش های توسعه استان
 ۱. توسعه و بهبود وضعیت آموزش و پرورش عمومی بر اساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.
 ۲. بازنگری مقررات و فراهم سازی تسهیلات لازم برای گسترش و تقویت مراکز خصوصی آموزش فنی و حرفه ای غیر دولتی
 ۳. تقویت ساختار انعطاف پذیر آموزش فنی و حرفه ای وابسته به وزارت کار متناسب با تکنولوژی روز و نیاز جامعه .
 ۴. توسعه و تجهیز دبیرستان های کاردانش و هنرستان های فنی و حرفه ای دولتی .
 ۵. تقویت علمی و فنی آموزشکده های فنی و حرفه ای.
 ۶. بهنگام سازی و بروزرسانی مراکز آموزشگاه های فنی و حرفه ای رسمی و غیر رسمی (مربوط به آموزش و پرورش).
 ۷. توسعه نرم افزاری آموزشگاه های فنی و حرفه ای در استان در جهت افزایش اثر بخشی آنها.
 ۸. توجه ویژه به استاندارد سازی فضا های آموزشی از طریق تخریب و بازسازی و مقاوم سازی ساختمانها.
 ۹. بروز نمودن مدارس استان از حیث تجهیزات آموزشی و آزمایشگاهی.
 ۱۰. توجه ویژه به کاهش تراکم در کلاس درس در مدارس دولتی در شهرهای پرجمعیت استان.

۱۱. تدوین سند عملیاتی - اجرایی در خصوص حمایت از مدارس غیر انتفاعی و هیئات امنایی و توسعه کیفی آنها.

هدف ۲: ارتقاء جایگاه استان در حوزه آموزش عالی و تکمیل شبکه تخصصی آموزش عالی و تبدیل دانشگاه های بزرگ استان به دانشگاه های کار آفرین

۱. توسعه واحدهای آموزش عالی و ارتقاء کارایی و اثر بخشی آن و دسترسی همگانی به آموزش عالی در استان

۱. فراهم آوردن تمهیدات لازم برای افزایش نسبت دانشجویان بومی آموزش شده ها به کل دانشجویان این مراکز در استان با در نظر گرفتن بازار کار استان .
۲. توسعه آموزش عالی مبتنی بر طرح آمایش سرزمین و با بهره گیری از مزیت های نسبی استان به ویژه در بخش کارآفرینی.
۳. تکمیل دانشگاه جامع گلستان و بهره برداری از دانشکده های آن.
۴. توسعه فعالیت های مربوط به شرکت های دانش بنیان.
۵. توسعه منابع انسانی مورد نیاز در جهت تحقق اهداف سند توسعه استان
۶. توسعه امکانات فیزیکی برای ارائه خدمات تخصصی و فوق تخصصی آموزشی و تحقیقاتی به مراکز اجرایی در دانشگاه ها

هدف ۳: تقویت بنیه علمی و توسعه روند «دانایی محور» در ساختارهای مدیریتی و اجرایی

۱. توجه به علوم انسانی به ویژه در مقطع تحصیلات تکمیلی به منظور ارتقاء سطح دانش در توسعه روند دانایی محور

۱. ایجاد ظرفیت لازم برای افزایش درصد پذیرفته شدگان تحصیلات تکمیلی بویژه در گروه علوم انسانی
۲. حمایت مالی از پایان نامه ها و رساله های دانشجویی در سطح کارشناسی ارشد و دکتری .
۳. گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر و برگزاری دوره های آموزشی مشترک بویژه در زمینه علوم انسانی.
۴. توسعه رشته های فنی و مهندسی مرتبط با توسعه استان.
۵. دسترسی برابر به محصولات علمی و اطلاعات برای کلیه افراد جامعه
۶. زمینه سازی جهت ایجاد بسترهای لازم و محیط های مشوق نوآوری و خلاقیت
۷. شناسایی و هدایت نیروهای مستعد و خلاق به سمت رفع نیازهای جامعه

پروژه های مهم و محوری فصل آموزش

۱. احداث فضاهای آموزشی، کمک آموزشی، خوابگاهی و تجهیزات مورد نیاز دانشگاه گلستان
۲. احداث مرکز همایش های علمی و بین المللی با ظرفیت ۱۵۰۰ نفر برای برگزاری همایش های علمی ملی و بین المللی
۳. تهیه طرح جامع و برنامه راهبردی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی متناسب با نیاز استان
۴. توسعه و تکمیل پروژه های نیمه تمام دانشگاه جامع استان (دانشگاه گلستان) در سایت ۷۰ هکتاری و استقرار کامل در آن
۵. ایجاد پارک های علمی و فن آوری و پژوهشکده های مورد نیاز استان با اولویت در زمینه های کشاورزی و منابع طبیعی، بیوتکنولوژی، صنایع غذایی، فن آوری اطلاعات

۶. ایجاد شرکت های مشترک تحقیقاتی بین دانشگاههای استان، بخش خصوصی و دستگاههای اجرایی
۷. راه اندازی رشته داروسازی در دانشگاه علوم پزشکی و راه اندازی رشته های اکوتوریسم و جهانگردی در دانشگاه های استان
۸. احداث و تکمیل فضاهای آموزشی، کمک آموزشی، خوابگاهی و تجهیزات دانشگاه گلستان و دانشگاه فرهنگیان.
۹. احداث و تجهیز مرکز آموزش فنی و حرفه ای نی تپه
۱۰. احداث مدرسه شبانه روزی در عرب قره حاجی، مراوه تپه و نوده خاندوز.
۱۱. تأمین تجهیزات هوشمندسازی مدارس در سطح استان.
۱۲. احداث اردوگاه دریایی آشوراده.
۱۳. به روز رسانی فنی و تجهیزاتی هنرستانهای آموزش و پرورش و مراکز آموزش فنی و حرفه ای در سطح استان و متناسب سازی آموزش ها با اشتغال مورد نیاز استان.
۱۴. احداث و تکمیل بیش از ۵۰۰ کلاس درس پروژه های تخریب و بازسازی برای کاهش تراکم دانش آموزی در کلاس در شهرهای گرگان و گنبد.

عمده ترین شاخص های هدف فصل آموزش استان گلستان

پیش بینی		عملکرد			واحد	عنوان شاخص
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۱۰۰	۹۹,۴	۹۹,۱	۹۸,۸	۹۸,۵	درصد	پوشش تحصیلی کامل دوره ابتدایی
۹۱	۹۰,۴	۸۹,۸	۸۹	۸۸	درصد	پوشش تحصیلی دوره راهنمایی
۶۲	۶۱,۵	۶۱	۶۰,۵	۶۰	درصد	پوشش تحصیلی دوره متوسطه
۳۷	۲۹	۲۰	۱۰	۵	درصد	توانمندسازی دختران مناطق روستایی جهت تشویق به ادامه تحصیل
۸۰	۷۶	۶۹	۶۲	۵۵	درصد	گسترش نمازخانه ها در آموزشگاهها
۵۰	۴۳	۳۵	۲۷	۲۰	درصد	تعداد دانش آموزان تحت پوشش کانونهای ورزشی
۳۰	۲۳	۱۵	۱۰	۵	درصد	گسترش برنامه مروج سلامت (ویژه رفتارهای پرخطر) در مدارس راهنمایی و متوسطه
-	-	۶۹	۶۹	۶۵	مرکز	تعداد مراکز آموزش عالی
-	-	۹۰۷۶۸	۸۸۰۰۵	۹۱۱۸۸	نفر	تعداد دانشجویان
۱۵,۶۰	۱۴,۹۳	۱۴,۳۰	۱۶,۲۵	۱۶,۱۴	ساعت	سرايه برخورداري از آموزشهای فنی و حرفه ای غیر رسمی
۰,۸۵	۰,۷۷	۰,۵۸	۰,۹۲	۰,۸۲	ساعت	سرايه برخورداري روستاييان از آموزشهای فنی و حرفه ای دولتی غیر رسمی
۰,۳۹	۰,۳۸	۰,۳۹	۰,۴۶	۰,۸۶	ساعت	سرايه برخورداري شاغلين از آموزشهای فنی و حرفه ای دولتی غیر رسمی

ماخذ: اداره کل آموزش و پرورش - فنی و حرفه ای استان

فصل ورزش و جوانان

اهم قابلیت ها و پتانسیل ها

۱. وجود قهرمانان ملی و کسب مدال های بین المللی ، آسیایی ، جهانی و پارالمپیک
۲. رشد چشمگیر جایگاه ورزش استان در کشور در سالهای اخیر بالاخص حضور بانوان در فعالیت های ورزش همگانی و قهرمانی
۳. مرکزیت ورزش های سوار کاری و کبدی کشور در استان گلستان
۴. وجود مجمع خیرین مرتبط با ازدواج
۵. وجود ستاد ساماندهی امور جوانان در مرکز استان و شهرستان ها
۶. وجود تشکل های مردم نهاد و مشارکت آنان در طرح ها و برنامه های ویژه جوانان
۷. امکان استفاده از سرمایه انسانی جوان استان برای حضور و مشارکت در عرصه های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی و ...

اهم مشکلات و تنگناها

۱. کمبود اماکن و تأسیسات ورزشی تخصصی در رشته های پایه و پر مدال قهرمانی
۲. کمبود نیروی انسانی متخصص تربیت بدنی در بخش های مختلف ورزش استان
۳. فقدان کانون های استعدادیابی در رشته های با مزیت نسبی در استان بویژه ورزش قهرمانی
۴. ضعف امکانات زیربنایی و تجهیزات ورزشی به ویژه ورزش بانوان
۵. عدم فعالیت شورای ورزش در استان.
۶. فقدان حامی مالی مناسب جهت حمایت از تیم های ورزشی .
۷. عدم تناسب و ضعف حمایت از برنامه های فرهنگی ، تربیتی و مذهبی تشکل های مردم نهاد از طرف دستگاه های مرتبط فرهنگی
۸. کمبود مراکز مشاوره خانواده و ازدواج
۹. عدم شکل گیری به موقع هویت فردی و تاثیرپذیری سریع جوانان از الگوهای ضد فرهنگی
۱۰. ضعف اطلاعات آماری و شاخص های کمی و کیفی در حوزه جوانان

مهمترین اهداف، راهبردها و سیاستهای اجرایی فصل ورزش و جوانان

هدف ۱: ارتقاء سلامت، شادابی و نشاط اجتماعی آحاد جامعه با انجام فعالیت های ورزشی

۱. توسعه و شتاب بخشیدن به احداث و تکمیل زیرساخت های ورزشی
۱. افزایش سطح سرانه فضاهای ورزشی و رساندن آن به استانداردهای مطلوب
۲. استقرار نظام جامع مدیریت و کنترل پروژه های عمرانی و اماکن ورزشی
۳. حمایت از فعالیت سمن ها (سازمان های مردم نهاد) و هیأت های ورزشی در نگهداری و بهره برداری از اماکن ورزشی
۴. تعیین وضعیت حقوقی و تثبیت مالکیت دولت بر اراضی ، املاک و اماکن ورزشی

۵. افزایش توان مدیریتی اماکن ورزشی و بهره‌وری لازم اماکن
۶. تقویت و توسعه نظام نظارتی بر ساخت و سازهای ورزشی
۷. کاهش تصدیگری‌های دولتی و حمایت از بخش خصوصی در تقویت زیرساخت‌ها

۲. ترویج و توسعه ورزش همگانی

۱. تلاش در جهت اهتمام به ورزش همگانی به عنوان یکی از مؤلفه‌های تأثیرگذار در سلامت و شادابی جامعه
۲. تلاش در جهت تقویت روحیه ورزشکاری و ورزش خواهی و همگانی کردن ورزش
۳. ارتقاء سلامت و دستیابی به نشاط و توسعه مهارت‌های جسمانی و روحی روانی آحاد جامعه
۴. گسترش مشارکت نهادهای دولتی و غیردولتی در توسعه ورزش همگانی و توسعه بخشی امکانات ورزشی برای همه
۵. توسعه و تقویت ورزش در مناطق روستایی استان

۳. توسعه و حمایت از ورزش بانوان

۱. بکارگیری همه ظرفیت‌های استانی ورزش در تقویت و کارآمدسازی برنامه‌های ورزش بانوان
۲. برنامه ریزی عمومی ورزش همگانی و تفریحی با رویکرد حضور بیشتر زنان در ورزش و کاهش فقر حرکتی
۳. استفاده مناسب در بهره‌برداری بانوان از اماکن، زیرساخت‌ها و تجهیزات ورزشی
۴. زمینه‌سازی فرهنگی در راستای توسعه فضاهای مشارکت زنان در فعالیت‌های ورزشی با تأکید بر فضایل اخلاقی و سلامت عفاف و حجاب

۴. توجه به ورزش قهرمانی و حرفه‌ای و ارتقاء جایگاه ورزش استان

۱. توسعه علمی ورزش و غنی‌سازی پایه‌های حرفه‌ای و تخصصی
۲. اصلاح ساختار هیأت‌های ورزشی استان
۳. تبیین نظام استعدادیابی و قهرمان پروری در ورزش
۴. ایجاد ساز و کار لازم در توسعه مشارکت بخش‌های غیردولتی در ورزش قهرمانی
۵. تبیین جایگاه واقعی ورزش استان در کشور و توجه به رشته‌های پایه و پرمدال قهرمانی
۶. سرمایه‌گذاری علمی، معنوی و مادی از رشد ورزش‌های گروهی در استان

هدف ۲: ساماندهی امور جوانان از طریق سیاستگذاری و پایش به منظور بهینه‌سازی مدیریت در امور جوانان

۱. تعالی بخشی به ابعاد شخصیتی و هویتی جوانان

۱. تلاش در جهت ارتقاء هویتی و سطح شناخت جوانان از فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی
۲. ایجاد زمینه خوداتکایی و تقویت روحیه تلاش و سازندگی در جوانان با رویکرد تربیت و رشد استعدادهای آنان
۳. تلاش در جهت بستر سازی رشد استعدادها، بروز نبوغ و خلاقیت‌های جوانان
۴. اعتلای جایگاه جوانان در عرصه ملی

۲. تلاش در جهت تحکیم خانواده و ترویج ازدواج آگاهانه، بهنگام و آسان

۱. تلاش در جهت تحکیم نهاد خانواده و فرهنگ عمومی
۲. توانمندسازی جوانان جهت بهره‌مندی از ازدواج به موقع و آگاهانه و آسان
۳. حمایت از مراکز مشاوره شغلی صلاحیت‌دار برای تسهیل امر انتخاب شغل متناسب با استعدادهای نسل جوان

۴. رفع موانع فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی برای تسهیل ازدواج به موقع و آگاهانه

۳. غنی سازی اوقات فراغت جوانان

۱. بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات به منظور استقرار نظام برنامه ریزی و مدیریت یکپارچه و هماهنگ سازی فعالیت ها و نظارت بر اجرای برنامه های اوقات فراغت جوانان
۲. اجرای برنامه های فراغتی هویت آفرین و الگوسازی در حوزه برنامه های اوقات فراغت جوانان و اطلاع رسانی برنامه های فراغتی و فرصت آفرینی در ارائه دستاوردهای الگویی در موضوع اوقات فراغت
۳. شفاف سازی وظایف دستگاه های اجرایی ذیربط در حوزه اوقات فراغت جوانان و فعال سازی بخش های غیر دولتی در این حوزه
۴. اجرای برنامه های فراغتی در زمینه سازندگی استان و رفع محرومیت های فرهنگی و اجتماعی و پوشش خدمات حمایتی و بیمه ای در این برنامه ها

طرح ها و پروژه های مهم و محوری فصل ورزش و جوانان

۱. احداث دهکده ورزش های ساحلی در نوکنده.
۲. احداث دهکده ورزشی در ناهارخوران گرگان.
۳. تکمیل استادیوم ۵۰۰۰ نفری گنبد، و سالن ۶۰۰۰ نفری گرگان
۴. تکمیل و راه اندازی استخر سرپوشیده شهرستان های ترکمن، مینودشت، گالیکش.
۵. تکمیل سالن های ورزشی نقاط شهری و روستایی سطح استان.
۶. آماده سازی زمین چمن فوتبال رامیان
۷. تکمیل مجموعه ورزشی بانوان گرگان
۸. خوابگاه ورزشکاران - چاله باغ گرگان، سالن ورزشی ۲۰۰۰ نفره آزادشهر، سالن ۶۰۰۰ نفره گرگان
۹. تکمیل اردوگاه چند منظوره صالحین شیرآباد.
۱۰. تکمیل و راه اندازی خانه وزنه برداری (علی آباد، گرگان) و تیراندازی (گرگان) خانه کشتی (بندرگز)، خانه والیبال (گنبد)،
۱۱. تکمیل پیست های سوارکاری (آق قلا، بندر ترکمن و گنبد).
۱۲. استفاده بهینه از فضاهای آموزش و و پرورش (مدارس) در روستاهای فاقد فضای ورزشی.

عمده ترین شاخص های هدف فصل ورزش و جوانان استان گلستان

پیش بینی		عملکرد			واحد	عنوان شاخص
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۹۵۰۰۰	۹۰۰۰۰	۸۵۳۷۲	۸۲۰۰۰	۸۱۸۳۰	نفر	ورزشکاران سازمان یافته
۳۴۱	۳۳۱	۳۲۲	۳۱۲	۲۵۶	عدد	مدال های ملی
۱۲۰	۱۱۵	۱۱۰	۱۰۳	۸۱	عدد	مدال های فراملی
۹۴	۹۱	۸۹	۸۶	۸۱	تعداد	تیم های حاضر در لیگ های کشور
۳۵۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰	نفر	مشارکت در برنامه های ورزش همگانی
۶۲۸۱	۵۹۸۲	۵۶۹۷	۵۴۲۶	۴۵۱۶	نفر	مربیان ورزشی
۳۹۴۲	۳۷۵۵	۳۵۷۶	۳۴۰۶	۳۳۶۲	نفر	داوران ورزشی
۴۷	۴۶	۴۵	۴۵	۴۵	تعداد	هیأت های ورزشی
۱۷۸	۱۶۲	۱۴۷	۱۴۰	۱۳۲	تعداد	باشگاه های ورزشی
۸۵	۸۲	۸۰	۷۹	۵	تعداد	نشست های علمی و فرهنگی در بخش جوانان
۵	۴	۴	۳	۱	تعداد	سمن های فعال در حوزه ازدواج جوانان
۱۰	۹	۸	۶	۱	دوره	برگزاری دوره های آموزشی ویژه زوجین جوان
۶۵۵۵۶	۶۲۰۰۰	۵۸۰۰۰	۵۰۵۶۵	۳۱۴۸۴	نفر	شرکت کنندگان در طرح های اوقات فراغت
۱۲	۱۰	۸	۸	۴	تعداد	سمن های فعال در حوزه پیشگیری از آسیب های اجتماعی
۱۴۰	۱۲۰	۱۱۰	۱۰۶	۹۶	تعداد	سمن ها و تشکل های غیر دولتی
۱۷	۱۵	۱۴	۱۳	۳	دوره	دوره های توانمندسازی
۱۱۵	۱۰۰	۹۵	۹۰	۸۶	تعداد	فضاهای ورزشی روباز
۲۵۱	۲۰۶	۱۶۱	۱۵۳	۱۳۷	تعداد	فضاهای ورزشی سرپوشیده
۳۶۶	۳۰۶	۲۵۶	۲۴۳	۲۲۳	تعداد	کل فضاهای ورزشی (روباز و سرپوشیده)
۰,۵۵	۰,۵	۰,۴۶	۰,۴۵	۰,۴۴	مترمربع	سرانه فضاهای ورزشی روباز
۰,۱۵	۰,۱۲	۰,۱	۰,۰۸	۰,۰۷	مترمربع	سرانه فضاهای ورزشی سرپوشیده
۰,۷	۰,۶۲	۰,۵۶	۰,۵۲	۰,۵۱	مترمربع	کل سرانه فضاهای ورزشی (روباز و سرپوشیده)

ماخذ: اداره کل ورزش و جوانان استان